

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

www.lobez.pl

Łobez, maj 2017 roku

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	3
Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	6
Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności.....	18
Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	121
Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk	123
Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy.....	124
Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	129
Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	171
Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	178
Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu	178
Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	192
Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	195
Spis ilustracji	196

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Rozdział I. Wprowadzenie

Niniejszy rozdział opisuje wprowadzenie do Lokalnego Programu Rewitalizacji wyjaśniając pojęcie rewitalizacji, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, pokazując poszczególne etapy formalne pracy nad Programem.

*Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łobez do roku 2023 (dalej „Program”, „LPR”) stanowi wieloletni program działań o charakterze gospodarczym lub społecznym, dotyczący gospodarki przestrzennej i urządzeń technicznych, zmierzający do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju zgodnie z określonym harmonogramem czasowym. Realizowany jest przez różne podmioty i finansowany z różnych źródeł, zaś opracowany, przyjęty i koordynowany przez Gminę. Program został przygotowany zgodnie z Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Podstawą przyjęcia Programu był art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zgodny z *Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.**

Ważnymi elementami źródłowymi, będącymi podstawą opracowań Programu, była analiza celów zawartych w dokumentach strategicznych, które określają kierunki rozwoju Gminy oraz w dokumentach strategicznych na poziomie regionalnym i krajowym. W 2013 roku przyjęty został *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łobez* obowiązujący na okres programowania w latach 2007-2013. W programie dokonano podziału miasta Łobez na sześć obszarów wsparcia mieszkalnictwa. Opracowanie programu było koniecznością z uwagi na ubieganie się o wsparcie w ramach instrumentów Inicjatywy JESSICA. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 stwarzał możliwość pozyskiwania wsparcia dla działań z zakresu mieszkalnictwa na obszarach dotkniętych lub zagrożonych degradacją fizyczną lub wykluczeniem społecznym. W ramach prac analitycznych dokonano oceny adekwatności celów Programu z dokumentami *Strategii rozwoju Gminy Łobez na lata 2013 - 2020* oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobez*. W toku pracy nad Programem zapewniono spójność planowanych działań rewitalizacyjnych ze *Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, która stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Program jest także zgodny z wcześniej opracowanymi dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu łobeskiego tj. *Strategią Rozwoju Powiatu Łobeskiego na lata 2004-2015.*

Na potrzeby pracy nad Programem Burmistrz powołał Zespół ds. Rewitalizacji. W ramach spotkań zespołu realizowane były szkolenia mające na celu przekazanie wiedzy odnoszącej się do prowadzonych prac związanych z opracowaniem dokumentu strategicznego. Ponadto Zespół ds. Rewitalizacji konsultował przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które opracowywane są przez wykonawcę Programu rewitalizacji we współpracy z mieszkańcami. Gmina prowadziła działania z pomocą ekspertów zewnętrznych w formule partycypacyjno-ekspertkiej. W ramach prac analitycznych wykorzystano liczne narzędzia i techniki badawcze aktywizujące mieszkańców Gminy tj. analiza statystyczna obejmująca wskaźniki dla poszczególnych obszarów problemowych, wizualizacja danych na podkładzie i opracowanie map, wywiady PAPI z mieszkańcami, spacer studyjne, konsultacje społeczne, badanie internetowe CAWI,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

warsztaty rewitalizacyjne oraz działania informacyjno-promocyjne dotyczące Programu. W Programie określono propozycję systemu wdrażania i monitorowania z uwzględnieniem mechanizmów włączenia interesariuszy na etapie realizacji procesu rewitalizacji.

Program charakteryzuje się koncentracją interwencji i hierarchizacją potrzeb mieszkańców. **Zidentyfikowane podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 296,3 ha, czyli 1,3% łącznej powierzchni gminy oraz zamieszkiwany jest przez 1464 mieszkańców.** Zidentyfikowany obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytycznych dot. rewitalizacji. Poniżej prezentowany jest wykaz poszczególnych podobszarów rewitalizacji w gminie Łobez:

- I podobszar składający się z obszaru miejscowości Bełczna;
- II podobszar składający się z obszaru miejscowości Tarnowo;
- III podobszar złożony z północnej części miejscowości Łobez;
- IV podobszar złożony z południowej części miejscowości Łobez;
- V podobszar składający się z miejscowości Poradz;
- VI, na który składa się miejscowość Przyborze;
- VII podobszar zlokalizowany na terenie miejscowości Rożnowo Łobeskie;
- VIII podobszar złożony z miejscowości Unimie;
- IX podobszar, który złożony jest z miejscowości Zachełmie;
- X podobszar, na który składa się miejscowość Zagórzycze;
- XI podobszar składający się z miejscowości Zajezerze;
- XII podobszar składający się z miejscowości Rynowo.

Obecny Program stanowić będzie kontynuację wcześniejszych projektów realizowanych przez Gminę oraz podmioty publiczne działające na terenie Gminy. Umożliwi on również efektywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na zidentyfikowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ze względu na możliwość ubiegania się o finansowanie ze środków unijnych, szczególny nacisk położony został na inwestycje realizowane w perspektywie finansowej 2014-2020. W ramach Programu zidentyfikowano osiem przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- 1) Centrum aktywności lokalnej gminy Łobez
- 2) Przywrócenie lokalnych tradycji w stadzie ogierów Świętoborzec
- 3) Zwiększenie potencjału miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców gminy
- 4) Lokalne parki twórczości społecznej miejscem aktywizacji społeczności
- 5) Gruszkowa Wioska ważną atrakcją turystyczną gminy
- 6) Odnowa miejscowości zagrożonych degradacją przestrzenną
- 7) Rozwój sektora ekonomii społecznej na obszarach wiejskich
- 8) Rozwój sektora ekonomii społecznej obszaru przemysłowego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Działania rewitalizacyjne będą miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne danego obszaru, przyczyniające się do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na tych terenach. Łączna wartość projektów rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Programu wynosi ponad 11 mln zł.

Przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne będą realizowane w ramach trzech celów szczegółowych Programu rewitalizacji składających się na cel główny programu:

- Cel 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze.
- Cel 3. Zwiększenie miejsc atrakcyjnych dla społeczności lokalnej wraz z ich potencjałem animacyjnym.
- Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych.

Program ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych) łącząc aspekty społeczne oraz ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe lub kulturowe, związane zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem, stosownie do lokalnych uwarunkowań. Głównym źródłem finansowania działań rewitalizacyjnych będą środki RPO WZ 2014-2020 z działania 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności oraz obszarów miejskich i wiejskich oraz RPO WZ 2014-2020 działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych. Zaplanowane projekty będą rozszerzeniem, a także uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, realizowanych w ramach wsparcia EFS dostępnego w ramach RPO WZ 2014-2020.

Program, z uwagi na swój ogólny charakter, nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie spowoduje znacznego oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Program nie spełnia bowiem przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przygotowanie Programu zrealizowane zostało w ramach projektu pn. *Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobez na lata 2017-2023*. Projekt dofinansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 z Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudniania”.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

Kanon Lokalnych Konsultacji Społecznych¹, wyznaczył standardy realizacji konsultacji społecznych, ponieważ jest to otwarty proces dialogu władz z mieszkańcami. Ma on na celu podjęcie przez władze najlepszych oraz adekwatnych decyzji w sprawach publicznych. Prowadzone działania partycypacyjne, a tym samym wyniki przeprowadzonych badań i analiz przełożyły się na wprowadzone działania rewitalizacyjne. Dzięki narzędziom partycypacyjnym możliwe było pełne włączenie mieszkańców w proces przygotowania programu rewitalizacji. Konsultacje społeczne przeprowadzono metodą badań w działaniu (*action research*), które mają na celu poprawę jakości działań dokonywanych na obszarze badanej społeczności oraz akcentują kompetencje członków danej społeczności, jako ekspertów w procesie rozumienia własnej społeczności. Dlatego też podejście to przekłada się na wzrost aktywizacji i zaangażowania interesariuszy rewitalizacji na dwóch priorytetowych etapach:

Wykres 1 Etapy konsultacji społecznych w ramach pracy nad programem rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Wyszczególnione powyżej etapy wpisują się w proces EMPOWERMENT, czyli wzmocnienia. Jest to proces unikający bezsilności, dzięki któremu jednostki, grupy, organizacje i społeczności zwiększają oraz osiągają panowanie i kontrolę nad własnym życiem. Efektem tego procesu jest fakt, że jednostki stają się aktywnymi uczestnikami życia społecznego, ponadto działają w kierunku poprawy zarówno swojej sytuacji, jak i sytuacji społeczności, w której funkcjonują. Empowerment rozumiany jest jako ułatwienie, umożliwienie działania wraz z promowaniem zdolności do optymalnego oraz kompetentnego funkcjonowania. Proces ten oznacza również uzyskanie siły, która sprawia, że osoby, grupy, instytucje lub społeczności mogą starać się o wzmocnienie.

¹ Zobacz więcej na temat Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych na stronie www.kanonkonsultacji.pl

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Badania kwestionariuszowe z mieszkańcami PAPI (Paper & Pen Personal Interview)

Wywiady z mieszkańcami przeprowadzono metodą PAPI (skrót z j. ang. Paper & Pen Personal Interview). Odpowiedzi na kartę wywiadu nanoszone były przez ankietera po uprzednim odczytaniu pytań i udzieleniu odpowiedzi przez respondentów. Przebadano 100 mieszkańców gminy Łobez (teren miejski i wiejski). Wielkość próby pozwoliła na prześledzenie zjawisk w danej populacji dla każdej z jednostek. Błąd pomiaru oszacowano na 10%, a zatem niewielki odsetek przy założonych celach i potrzebach badawczych, których celem było przede wszystkim wychwycenie trendów i przeważających opinii w danej próbie badawczej. Wskazywany poziom błędów optymalizował liczebność próby, ekonomizował koszt badania oraz minimalizował czas jego realizacji. Zebrane z badania dane ilościowe zostały zagregowane i opracowane w statystycznym programie SPSS oraz Excel. W ten sposób utworzyły bazę danych, a ich wyniki zostały przedstawione w formie zestawień, tabel, wykresów.

Zdjęcie 1 Badania kwestionariuszowe mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Posiedzenia Zespołu ds. rewitalizacji i szkolenia dla członków zespołu

Spotkania Zespołu ds. rewitalizacji stanowiły podstawową metodę pracy nad programem rewitalizacji. Zespół składał się z przedstawicieli społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem przedstawicieli Urzędu, Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych oraz osób zaangażowanych na rzecz społeczności lokalnej. Spotkania zespołu prowadzili eksperci delegowani przez wykonawcę Programu rewitalizacji, a w trakcie prowadzenia prac partycypacyjnych zorganizowano pięć posiedzeń zespołu ds. rewitalizacji, które były połączone ze szkoleniami zespołu. Szkolenia dotyczyły bezpośrednio:

- Wyznaczania obszaru rewitalizacji na podstawie badań i analiz,
- Zasad prowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami,
- Finansowania projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych,
- Monitoringu i ewaluacji programu rewitalizacji,
- Systemu wdrożenia programu rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Posiedzenia Zespołu ds. rewitalizacji wraz ze szkoleniami członków zespołu

Pierwsze spotkanie Zespołu ds. Rewitalizacji miało miejsce w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Łobzie. W wyniku przeprowadzonej dyskusji podczas spotkania zostały opracowane podstawowe założenia rewitalizacji. Została skonstruowana lista realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z obszaru wymagającego szczególnej interwencji. Ponadto wytyczono potencjały Gminy dla rozwoju obszaru rewitalizacji. Ustalono także, że późniejszy proces opracowywania koncepcji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie się opierać na dokładnym opisanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aby obejmowały swoim wsparciem obszar społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny oraz techniczny.

Zdjęcie 2 Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji wraz ze szkoleniem członków zespołu

Źródło: Opracowanie własne

Podczas kolejnego spotkania członkowie zespołu wzięli udział w szkoleniu poświęconym tematyce dotyczącej przedsięwzięć oraz wymogów związanych z ich opisem w Lokalnych Programach Rewitalizacji. Członkowie zespołu brali udział we wstępnym wyznaczeniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a w ramach prowadzonych prac określono działania niezbędne do podjęcia w obszarach: przestrzennym, technicznym, społecznym i ekonomicznym.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 3 Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji wraz ze szkoleniem członków zespołu

Źródło: Opracowanie własne

Kolejne spotkanie zaowocowało zakwalifikowaniem do realizacji konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zostały zgłoszone podczas wcześniejszych warsztatów rewitalizacyjnych i w trakcie spotkań Zespołu ds. rewitalizacji. Spotkanie podzielono na dwa etapy:

Pierwszy etap: Głosowanie nad poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi, a także konkretnymi obszarami rewitalizacji, których odnowa zwiększy efektywność organizowanych działań w ramach **Lokalnego Programu Rewitalizacji**. Głosowanie odbywało się w obszarach:

- **Efektywność** – analizowana pod kątem stosunku kosztów i nakładów poniesionych przez wnioskodawcę Projektu rewitalizacyjnego realizowanego na konkretnym obszarze rewitalizacji.
- **Otoczenie instytucjonalne** – opinia instytucji zaangażowanych we wdrażanie działań rewitalizacyjnych (Urząd Miasta, OPS, Ośrodek Kultury).
- **Otoczenie regulacyjne** – czynniki wpływające na wdrażanie wynikające z legislacji.
- **Współpraca** – pomiędzy głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji działania rewitalizacyjnego.
- **Dystrybucja środków pomocowych** – analiza czynników zachodzących na etapie dystrybucji i możliwości wykorzystania dostępnych funduszy własnych, środków unijnych, środków budżetowych, pracy wolontariuszy i partnerów działań rewitalizacyjnych na danym obszarze rewitalizacji.

Drugi etap: Wybór projektów, których realizacja jest najbardziej zasadna z punktu widzenia efektywności działań rewitalizacyjnych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 4 Spotkanie zespołu ds. rewitalizacji wraz ze szkoleniem członków zespołu

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując prace Zespołu ds. Rewitalizacji należy podkreślić, iż członkowie zespołu stanowili ciało eksperckie odpowiedzialne za opracowywanie założeń programu rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Podejmowali oni decyzje w zakresie wskazania zasadności realizacji projektu na podstawie danych uzyskanych w trakcie procesu partycypacji społecznej realizowanej wśród mieszkańców. Należy podkreślić, iż członkami Zespołu ds. Rewitalizacji były osoby pełniące ważne funkcje społeczne, reprezentujące instytucje oraz organizacje ważne z punktu widzenia prowadzonych działań i mające wpływ na proces realizacji działań rewitalizacyjnych w przyszłości. Zespół został powołany zarządzeniem Burmistrza Łobza o numerze 619a/2017 z dnia 8 lutego 2017 roku. W skład zespołu weszły następujące osoby:

- Zastępca Burmistrza Łobza – Pan Krzysztof Czerwiński;
- Kierownik Wydziału Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Urzędu Miejskiego w Łobzie – Pan Witold Mazur;
- Kierownik Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Łobzie – Pani Ewa Ciechańska;
- Kierownik Wydziału Edukacji, Kultury i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Łobzie – Pan Piotr Blumensztajn;
- Kierownik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Łobzie – Pan Ireneusz Kabat;
- Reprezentant Wydziału Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Urzędu Miejskiego w Łobzie – Pan Andrzej Zięba;

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

- Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łobzie – Pani Elżbieta Galińska.

Na mocy przyjętego zarządzeniem Burmistrza Łobza Regulaminu Zespołu ds. Rewitalizacji, do współpracy podczas posiedzeń Zespołu zapraszani byli przedstawiciele: Rady Miejskiej w Łobzie, jednostek organizacyjnych gminy, instytucji kultury, instytucji edukacyjnych, instytucji opieki społecznej, organizacji skupiających przedsiębiorców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i mieszkańców oraz właścicieli nieruchomości.

W pracach zespołu brali udział wskazani powyżej przedstawiciele i na podstawie ich zaangażowania zostały doprecyzowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w taki sposób, aby umożliwić ich realizację również podmiotom niezależnym od gminy. Odzwierciedlenie zaangażowania niniejszych podmiotów można dostrzec w opisie przedsięwzięć, w których wskazane konkretne podmioty odpowiedzialne za ich realizacją. W trakcie prac zespołu aktywni byli przedstawiciele mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców, ale szczególną aktywnością wykazywali się przedstawiciele Lokalnej Grupy Działania, co dodatkowo wzmocniło wartość partycypacyjną programu rewitalizacji oraz jakości wypracowanych rozwiązań zawartych w dokumencie.

Warsztaty rewitalizacyjne

W ramach pracy nad LPR zostały przeprowadzone warsztaty rewitalizacyjne, które bazowały na metodach aktywizujących (metoda kruszenia), analizie SWOT i burzy mózgów. Warsztaty były prowadzone przez ekspertów ds. konsultacji społecznych. Dodatkowo odbyły się również spacerowe badania dla każdego z obszarów wyznaczonych do rewitalizacji, które tożsame były z interaktywną, terenową metodą pytania mieszkańców o ich opinie. Obyły się **cztery warsztaty rewitalizacyjne**. W trakcie warsztatów z mieszkańcami wykorzystano różnorodne i efektywne metody pracy tj. mini wykłady na temat procesu rewitalizacji, ćwiczenia, dyskusje, prace w grupach zadaniowych, burze mózgów, mapy myślowe. Warsztaty miały na celu przedstawienie mieszkańcom koncepcji realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Następnie odbyła się warsztatowa praca w grupach, która pozwoliła na określenie:

- potrzeb społeczności lokalnej;
- deficytów obszaru;
- uszczegółowienia przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- konkretnych projektów, które powinny zostać zrealizowane na terenie objętym rewitalizacją.

Propozycje mieszkańców zostały podzielone na projekty i włączono je do przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji. Mieszkańcy wskazali także potrzeby z terenów miejscowości, które zostały wdrożone w ramach przedsięwzięć. Wszystkie pomysły zgłoszone przez mieszkańców zostały przedstawione Zespołowi ds. Rewitalizacji i poddane pod głosowanie. Warsztaty zakończyły się **spacerem studyjnym**, którego efektem było precyzyjne zdiagnozowanie miejsc wskazywanych przez mieszkańców oraz ich udokumentowanie fotograficzne.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 5 Uczestnicy Warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 6 Uczestnicy Warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 7 Uczestnicy Warsztatu rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne

Spacery studyjne

Podczas konsultacji z mieszkańcami **zrealizowano spacery studyjne**. Spacer badawczy (studyjny) to interaktywna, terenowa metoda pytania mieszkańców o ich opinie w danej kwestii – wykorzystuje się ją przede wszystkim do badania przestrzeni. Korzystanie z tej metody jest szczególnie cenne jeżeli chcemy dokonać oceny przestrzeni oczami jej użytkowników (np. pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych lub niepełnosprawnych, ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych) lub w celu zebrania pomysłów na nowe rozwiązania w sposobie zagospodarowania przestrzeni (np. nowe lokalizacje ławek, przystanków).

Spacery, które odbyły się w dniach 16, 17 i 21 marca 2017 roku pozwoliły na zaproszenie użytkowników do krytycznego „audytu przestrzeni” i umożliwił poddanie różnych rozwiązań przestrzennych ocenie w realnej sytuacji ich użycia. Dzięki spacerom studyjnym możliwe było zaangażowanie mieszkańców w możliwość aktywnego uczestnictwa w diagnozie obszaru rewitalizacji, gdyż w każdym spacerze brało udział około 8 osób. Spacerom towarzyszyło sporządzanie dokumentacji fotograficznej, która została wykorzystana do przygotowania Programu.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 8 Spacer studyjny I z dnia 16 marca 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 9 Spacer studyjny II z dnia 17 marca 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zdjęcie 10 Spacer studyjny III z dnia 21 marca 2017 roku

Źródło: Opracowanie własne

Badania CAWI oraz wywiady pogłębione

Kompleksowość procesu partycypacji społecznej, który był realizowany w ramach opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, została dodatkowo podkreślona poprzez przeprowadzenie badań internetowych, które były skierowane do mieszkańców. Informacja o badaniach została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu oraz promowana wśród mieszkańców. W badaniu wzięły udział 22 osoby, które wskazały, iż w większości są zadowolone z zamieszkiwania na obszarze Gminy. Jednakże około 1/3 respondentów wskazywała na większy stopień niezadowolenia.

Analizując problemy społeczne występujące na terenie Gminy, podkreślono, iż najbardziej negatywnym czynnikiem społecznym są migracje osób młodych i wykształconych, a także niemożność znalezienia pracy wśród mieszkańców. Odczucia mieszkańców potwierdzone zostały w procesie diagnozy obszaru rewitalizacji, w trakcie którego wskazano, iż obszar narażony jest na znaczne procesy migracyjne, a dodatkowo podkreślono deficyty w obszarze miejsc pracy, co jest bezpośrednio związane z upadkiem państwowych gospodarstw rolnych i brakiem pojawienia się na ich miejscu dużych przedsiębiorstw. Obecnie podejmowane przez Urząd Miejski działania mają doprowadzić do wzrostu zatrudnienia wśród mieszkańców, jednakże procesy przyciągania nowych inwestorów wymagają czasu.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

1

Proszę określić swoje zadowolenie z zamieszkania na obszarze Gminy Łobez

Odpowiedzi: 22 (100%)
Pominięć: 0 (0%)

jedna odpowiedź	0%	50%	100%	procentowo	ile głosów
Bardzo zadowolony				5%	1
Raczej zadowolony				68%	15
Raczej niezadowolony				27%	6
Bardzo niezadowolony				0%	0

2

Proszę o wskazanie maksymalnie 3 problemów społecznych występujących na terenie gminy

Odpowiedzi: 22 (100%)
Pominięć: 0 (0%)

wiele odpowiedzi	0%	50%	100%	udział procentowo	ile głosów
Migracje osób młodych i wykształconych				73%	16
Zbyt mała liczba aktywnych organizacji pozarządowych				23%	5
Ubóstwo mieszkańców				32%	7
Zbyt duża przestępczość				5%	1
Wielu mieszkańców nie ma pracy				73%	16
Uzależnienie mieszkańców od alkoholu, narkotyków				23%	5
Wielu mieszkańców pali śmieciami w piecach				23%	5
Zbyt duża przemoc				0%	0

5

Proszę wskazać maksymalnie 5 działań, które powinny zostać przede wszystkim podjęte w ramach procesu rewitalizacji gminy

Odpowiedzi: 22 (100%)
Pominięć: 0 (0%)

wiele odpowiedzi	0%	50%	100%	udział procentowo	ile głosów
Budowanie poczucia tożsamości lokalnej				32%	7
Działania na rzecz osób starszych (aktywizacja seniorów)				27%	6
Odnowa terenów zielonych i ich zagospodarowanie				41%	9
Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców (w tym w ramach organizacji pozarządowych)				45%	10
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców				18%	4
Poprawa gospodarki odpadami, ściekami				32%	7
Poprawa infrastruktury drogowej				86%	19
Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej				27%	6
Rozwój infrastruktury turystycznej/ścieżek rowerowych				64%	14
Poprawa estetyki przestrzeni publicznych (np. placów, ławek, wiat, oznaczeń)				59%	13

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mieszkańcy biorący udział w badaniach internetowych oraz wywiadach pogłębionych wskazywali działania, które powinny zostać podjęte w ramach realizowanego procesu rewitalizacji. Do niniejszych działań były zaliczane przede wszystkim projekty koncentrujące się na poprawie infrastruktury drogowej, turystycznej oraz wszelkich pracach mających na celu odnowę terenów zielonych wraz z poprawą ich estetyki. Ważnym obszarem dla respondentów było zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców jako czynnika zwiększającego potencjał Gminy.

Działania informacyjne i promocyjne

Zostały również opracowane materiały informacyjne i promocyjne (plakaty) na potrzeby prowadzonych konsultacji społecznych. Wykorzystano również różnorodne środki komunikacji, przekazywania informacji, które zwiększyły by maksymalnie uczestnictwo i aktywność mieszkańców: ulotki, ogłoszenia, informacje o postępach prac publikowane na stronie www Urzędu Miejskiego. Na plakatach informacyjnych zostały umieszczone informacje o realizacji projektu ze środków unijnych i daty najważniejszych spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Na stronie internetowej gminy www.lobez.pl zamieszczano aktualne informacje o realizowanych działaniach w ramach pracy nad LPR. W ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych informowano o źródle finansowania prac nad programem rewitalizacji, który został dofinansowany z Funduszy Europejskich. Zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego plakaty informacyjne zawierały znaki graficzne Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Zdjęcie 11 Plakaty informacyjne zapraszające na warsztaty rewitalizacyjne mieszkańców Łobza

REWITALIZACJA GMINY ŁOBEZ

REWITALIZACJA (łac. re+vita - przywrócenie do życia, ożywienie) to działanie skupione na ożywieniu zdegradowanych obszarów, którego celem jest znalezienie dla nich nowego zastosowania i doprowadzenie do stanu, w którym obszary zmieniają swoją funkcję.

Co to jest rewitalizacja?

Rewitalizacja jest zespołem działań z zakresu działań społecznych, zmiany zagospodarowania przestrzeni oraz ekonomii i polityki społecznej, których celem jest doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym zespole.

PRZYWRÓĆMY BŁASK NASZEJ GMINIE

www.lobez.pl

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zapraszamy mieszkańców na WARSZTATY REWITALIZACYJNE

16.03.2017 17 ⁰⁰	Świetlica Wiejska Dalno
17.03.2017 15 ⁰⁰	Świetlica Wiejska Bęczna
17.03.2017 18 ⁰⁰	Świetlica Wiejska Zajezerze
21.03.2017 18 ⁰⁰	Urząd Miejski w Łobzie sala 22

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

www.lobez.pl

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Rozdział III. Diagnoza obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji i opis ludności

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne Gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Wprowadzenie

Niniejsza diagnoza obszaru przedstawia najważniejsze kwestie, na które może mieć wpływ realizacja Programu. Wskazuje także najważniejsze problemy i potrzeby, ale także zasoby i potencjał obszaru. Uzasadnia dobór kluczowych grup docelowych i obszarów interwencji. Diagnoza podkreśla wewnętrzną spójność obszaru nie tylko pod względem administracyjnym, ale przede wszystkim historycznym i kulturowym. **Opis diagnozy został podzielony na uwarunkowania gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne.** Inferencję opracowano na podstawie stanu istniejącego obszaru zdegradowanego i obszaru koniecznego do rewitalizacji z wykorzystaniem danych dostępnych w bazach GUS, Regionalnego Biuletynu Informacji Publicznej oraz danych z OPS, PUP, Policji. Skorzystano także z dokumentacji strategicznych na poziomie Gminy, w tym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Tak przygotowana diagnoza obszaru została poddana konsultacjom z mieszkańcami obszaru rewitalizacji w każdym z podobszarów. Podczas wyznaczania obszaru rewitalizacji, obliczono syntetyczny wskaźnik „społeczny” dla poszczególnych **jednostek urbanistycznych**, bowiem podział Gminy na **ulice**, jest metodą zalecaną w badaniach społecznych. Taki pomiar daje możliwość jednoznacznego zbadania cech, a określona struktura wewnętrzna, podkreśla całościowy charakter. **Daną referencyjną była średnia dla Gminy.** Dla badanych jednostek urbanistycznych dokonano analizy pięciu wskaźników odnoszących się do problemów społeczno-gospodarczych, wskazujących na występowanie kryzysu w sferze społecznej tj.: poziom bezrobocia, poziom ubóstwa, przestępczość, poziom edukacji, frekwencja w wyborach. Jednostki urbanistyczne, dla których wskaźnik syntetyczny byłby gorszy niż średnia dla Gminy, zostały potencjalnie uznane za zdegradowane. Na podstawie danych o problemach społeczno-gospodarczych Gminy opracowano *Index of Multiple Deprivation*, czyli syntetyczny wskaźnik degradacji. Kolejno dokonano analizy występowania dodatkowych problemów i wskaźników kryzysowych odnoszących się do co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Analiza obejmowała występowanie minimum jednego problemów (tj. poziomu wskaźników odbiegających od średniej gminy), co pozwoliło na wskazanie obszaru rewitalizacji. Ostatnim elementem w wyznaczaniu obszaru rewitalizacji była istotność znaczenia dla rozwoju lokalnego Gminy. Finalnie, dokonano analizy spełnienia warunków wskazanych w Wytycznych dot. rewitalizacji oraz ustawie o rewitalizacji warunkujących wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który nie może obejmować łącznie terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. **W wyznaczaniu obszaru rewitalizacji uwzględniono badania społeczne mieszkańców Gminy.**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Informacje wprowadzające

Gmina Łobez jest gminą miejsko-wiejską, położona jest w środkowej części Pomorza Zachodniego w powiecie łobeskim nad rzeką Regą. Odległość do Morza Bałtyckiego wynosi stąd około 70 kilometrów. Krzyżują się tutaj ważne szlaki komunikacyjne: linia kolejowa Szczecin – Gdańsk oraz trasa samochodowa Gorzów Wielkopolski – Kołobrzeg. Niewielkie odległości: do Bałtyku (70 km do Kołobrzegu), do granicy zachodniej (80 km do Szczecina i 90 km do Kołbaskowa) oraz do międzynarodowego lotniska w Goleniowie (60 km), sprzyjają kontaktom gospodarczym i turystycznym. Na koniec 2016 rok Gmina zajmowała obszar 22 800 ha zamieszkaną przez 13 564 mieszkańców, z czego 9885 w mieście.

Silnie wspierającą formą działań gminnych są organizacje pozarządowe, które przyczyniają się do aktywności obywateli i których działalność można włączyć w działania rewitalizacyjne. Jest to szczególnie ważne ze względu na podejmowanie potencjalnych działań rewitalizacyjnych w gminie, ponieważ organizacje pozarządowe przyczyniają się do wzmacniania tożsamości lokalnej, definiowania problemów społecznych, a co najważniejsze do redukcji problemów społecznych w kontekście relacji społecznych. Ponadto ich działania sprawiają, że zaniedbane społecznie wymiary odzyskują swoją ważność w świadomości mieszkańców gminy. Do takich wymiarów można zaliczyć aktywizację mieszkańców pod kątem form spędzania wolnego czasu, dbania o własne zdrowie, także aktywizację młodzieży poprzez działania pozaszkolne, aktywizację seniorów poprzez włączanie ich w działania lokalne. Do najintensywniej działających organizacji można zaliczyć m.in. Lokalną Grupę Działania Centrum Inicjatyw Wiejskich. Powstała ona w celu efektywnego pozyskiwania i zarządzania środkami Osi 4 LEADER PROW 2007-2013 i powołali ją przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego z pięciu gmin powiatu łobeskiego tj. Łobez, Resko, Radowo Małe, Węgorzyno, Dobra.

Inne działające w ramach wymienionego obszaru to Łobeski Klub Biegacza „TRUCHT”, Międzyszkolny Klub Sportowy „Olimp”, Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego Koło „Karaś” Nr 29, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków; Stowarzyszenie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „BŁYSKAWICA”, Uczniowski Klub Sportowy „BADMINTON” przy Szkole Podstawowej w Bełcznie, Uczniowski Klub Sportowy „Promyk”; Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie - Klub Honorowych Dawców Krwi PCK w Łobzie. Na rzecz bezpieczeństwa działa Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Łobeski”. Dodatkowo należy wskazać na organizacje, które wspierają kulturę, oświatę, tożsamość lokalną, a także działają na rzecz osób potencjalnie wykluczonych tj. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Oświaty, Kultury i Sportu Wsi Bełczna i Okolic „Dzieci Nasza Przyszłość”, Stowarzyszenie Przyjaciół Karwowa oraz Stowarzyszenie „Współistnienie” Centrum Integracji Społecznej „Od Nowa” w Łobzie. Powstawanie i działania organizacji pozarządowych są ogromnym potencjałem, który należy wykorzystywać w rozwiązaniu problemów przede wszystkim społecznych. Jednocześnie ich obecność jest wskaźnikiem istnienia problemów, których rozwiązanie wydawało się być niedostateczne za pomocą istniejących wcześniej instrumentów, co wskazuje jednocześnie na zdiagnozowanie tych problemów i poddanie ich procesowi rewitalizacji.

W przypadku diagnozowanej Gminy, należy podkreślić fakt istnienia na jej terenach obszarów popegeerowskich. Należy więc przygotowując działania rewitalizacyjne wziąć pod uwagę ich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

charakterystykę i specyfikę. Jeszcze w latach 90-tych w woj. zachodniopomorskim były przede wszystkim tereny, na których dominowało rolnictwo państwowe. Po likwidacji PGR-ów ujawniło się wiele problemów natury gospodarczej i społecznej. Już w latach 90-tych zauważono wysoki wskaźnik bezrobocia, który był charakterystyczny dla byłych osiedli popegeerowskich. Do innych negatywnych skutków można zaliczyć zniszczenie popegeerowskiej infrastruktury ekonomicznej, socjalno-bytowej oraz oświatowo-kulturalnej. W wyniku wymienionych zmian tereny po byłych PGR-ach uznano za istotnie problemowe, co z kolei doprowadziło do ogromnych różnic między tymi terenami, a pozostałymi pod względem rozwoju ekonomicznego, społecznego i gospodarczego.²

W związku z tym istnieje potrzeba stałego diagnozowania takich terenów i definiowania oraz monitorowania tych problemów. Mimo upływu lat i inwestycji zasilających poprawę ogólnych warunków technicznych w funkcjonowaniu mieszkańców, należy pamiętać, że pewne postawy osób zamieszkujących Gminę są przekazywane z pokolenia na pokolenie. W związku z tym analiza uwarunkowań społecznych i poprawienie warunków życia mieszkańców, stwarzanie im stałe możliwości rozwoju i partycypacji społecznej może być gwarantem stopniowej, ale jednak długotrwałej zmiany jakości życia.

Kompleksowo opracowana diagnoza, obejmująca jak najbardziej szczegółowe uwarunkowania, pozyskane z analizy danych zastanych oraz badań ankietowych, występujących na terenie gminy Łobez, została poddana konsultacjom z mieszkańcami odnośnie obszaru rewitalizacji, podczas zorganizowanych spotkań, a także warsztatów rewitalizacyjnych. Ponadto wszystkie działania oraz opracowania były konsultowane przez Zespół ds. rewitalizacji.

Na obszarze rewitalizacji występują specyficzne zależności społeczne, przestrzenne, gospodarcze oraz przyrodnicze, które mają znaczny wpływ na obecny oraz przyszły kształt działań podejmowanych na tym terenie. Czynniki te będą miały zdecydowany wpływ na rozwój obszaru i wyprowadzanie go ze stanu zmarginalizowania. Ponadto, będą miały duże znaczenie dla efektywności Programu oraz możliwości zrealizowania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Kluczowe będzie w tym przypadku skoncentrowanie uwagi na grupach osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem, a także dysfunkcjami społecznymi, których koncentracja na obszarze rewitalizacji jest znacząca.

Uwarunkowania społeczne

Jedną z najważniejszych kwestii są uwarunkowania społeczne, ponieważ pomagają w określaniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, dlatego w diagnozie skoncentrowana została uwaga na różnych wskaźnikach, które pozwolą na precyzyjne wskazanie terenu wymagającego objęcia działaniami rewitalizacyjnymi. Analizie poddane zostaną dane odzwierciedlające sytuację demograficzną gminy, ale również stan bezrobocia, korzystanie z pomocy społecznej, system edukacji oraz procesy migracyjne. Ponadto wyznaczone zostaną wskaźniki precyzyjnie obrazujące sytuację istniejącą w poszczególnych częściach gminy.

Analiza struktury demograficznej mieszkańców wskazuje na je zmiany na przestrzeni lat. Można zauważyć, że **od 2010 roku znacznie wzrosła liczba osób w wieku**

² http://br.wszia.edu.pl/zeszyty/pdfs/br25_04jasiulewicz.pdf

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

poprodukcyjnym, zmalała natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Co istotne, liczba osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie co roku rośnie w granicach 0,5 – 0,9 %, a to z kolei oznacza bardzo szybki proces zwiększania się liczby osób, które przestają być aktywne zawodowo. Należy również zwrócić uwagę na to, że liczba mieszkańców Gminy z roku na rok maleje i na przestrzeni lat zmniejszyła się o ok. 3%. Ze względu na cykliczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym prowadzący do wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, istotne będzie zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki.

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2010	14 540	15,37	2 236	69,14	10 053	15,48	2 251
2011	14 514	15,15	2 200	68,57	9 953	16,26	2 361
2012	14 455	15	2 169	68,22	9 862	16,77	2 424
2013	14 356	14,77	2 121	67,68	9 717	17,64	2 518
2014	14 283	14,64	2 091	66,77	9 537	18,58	2 655
2015	14 291	14,46	2 067	66,23	9 466	19,3	2 758

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dane w tabeli poniżej pokazują wyraźnie, że na całym analizowanym obszarze zmniejsza się liczba osób młodych (w wieku przedprodukcyjnym). Wyraźnie jest widoczna zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Łobez. Wskazuje to, że w kolejnych latach struktura demograficzna systematycznie pogarsza się. Należy uwzględnić te zmiany w kontekście procesów rewitalizacyjnych, ponieważ mniejsza liczba osób w wieku przedprodukcyjnym generuje problemy na rynku pracy.

Tabela 2 Struktura demograficzna mieszkańców – gmina Łobez na tle gmin w powiecie

Gmina	Ludność w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem w latach 2007-2014								Zmiana w latach 2007-2014
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Dobra	21,9%	21,5%	20,8%	20,3%	19,9%	19,2%	18,3%	18,8%	-3,1%
Łobez	20,0%	19,5%	19,3%	19,1%	18,8%	18,4%	18,3%	17,9%	-2,1%
Radowo Małe	22,6%	21,8%	20,7%	20,4%	19,9%	19,5%	18,9%	19,0%	-3,6%
Resko	21,0%	20,8%	20,5%	20,2%	20,1%	19,5%	19,1%	18,9%	-2,1%
Węgorzyno	21,6%	21,3%	21,1%	20,6%	20,5%	19,5%	19,2%	19,0%	-2,6%
ŚREDNIA	21,4%	21,0%	20,5%	20,1%	19,8%	19,2%	18,8%	18,7%	-2,7%
woj. zachodniopomorskie	19,5%	19,1%	18,8%	18,5%	18,2%	17,9%	17,7%	17,5%	-2,0%
POLSKA	19,6%	19,3%	18,9%	18,8%	18,5%	18,3%	18,2%	18,0%	-1,6%

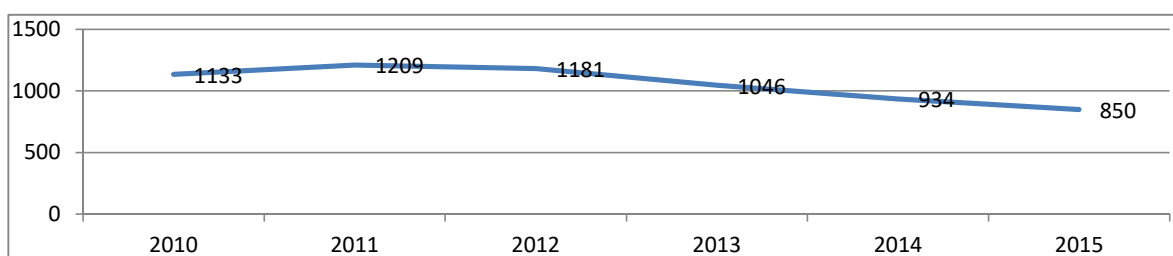
Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju Centrum Inicjatyw Wiejskich na lata 2014-2020, s. 15

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym oraz rosnący popyt na pracowników sprawiają, że od 2012 spada liczba osób bezrobotnych. Obecnie problem bezrobocia dotyczy mniejszej liczby osób, ponieważ tylko 850 osób w 2015 roku było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Jest to pozytywna zmiana, biorąc pod uwagę fakt, że między 2010 a 2013 rokiem liczba osób bezrobotnych utrzymywała się na poziomie powyżej 1000. Spadek ten jednak może być związany również ze spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym. Warte uwagi jest to, że przy rosnącej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym i malejącej liczbie osób w wieku produkcyjnym istnieje duże zagrożenie wystąpienia braku wystarczającej liczby osób, które mogą świadczyć pracę.

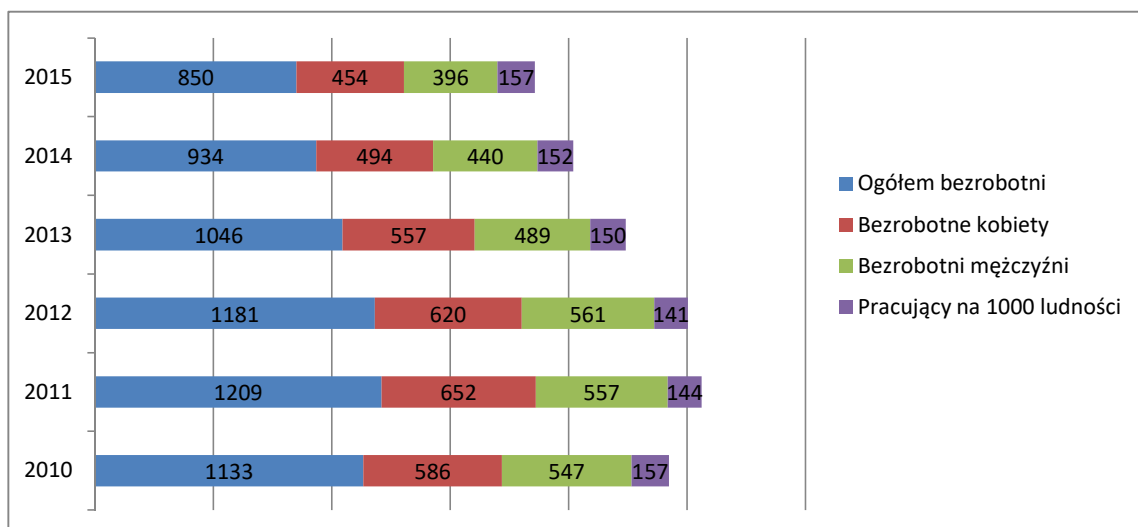
Wykres 2 Liczba osób bezrobotnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Kiedy analizujemy wskaźniki związane ze zjawiskiem bezrobocia zauważamy, iż obecnie brak zatrudnienia dotyczy w takim samym stopniu kobiet, jak i mężczyzn. Pomimo spadku bezrobocia, wskaźnik ilości osób pracujących na 1000 mieszkańców utrzymuje się na stabilnym poziomie, oscylującym w granicach średnich 141 – 157 osób pracujących na 1000 ludności.

Wykres 3 Bezrobotni w stosunku do liczby mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

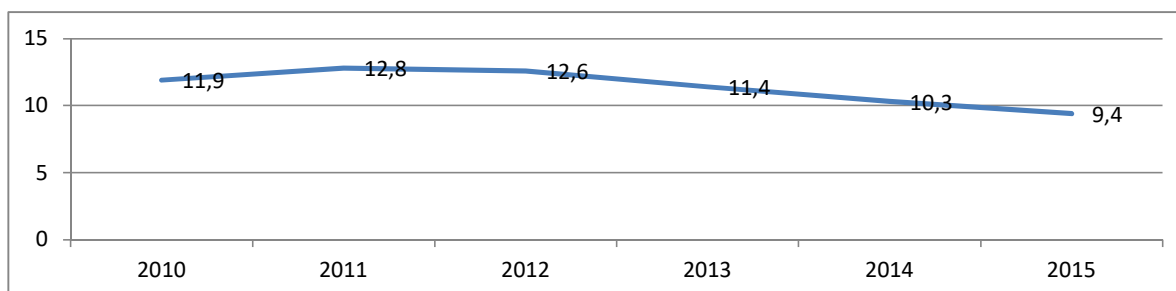
Omawiając strukturę bezrobocia, należy zwrócić uwagę na wskaźnik osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, który w ostatnich latach spada i obecnie wynosi około

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9%. Oznacza to, iż ponad 90% mieszkańców, którzy znajdują się w wieku aktywności zawodowej posiada zajęcie zarobkowe, albo niezarobkowe, być może wzbogacając szarą strefę, stąd też nie rejestrują się oni w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne. Spadek wartości tego wskaźnika przede wszystkim wynika ze zmniejszania się populacji osób w wieku produkcyjnym. W niedalekiej przyszłości dalsze występowanie tej tendencji może mieć negatywny wpływ na rozwój rynku pracy.

Wykres 4 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Warto w tym miejscu wskazać miejsce Gminy Łobez na tle innych gmin, które zostało przedstawione w Lokalnej Strategii Rozwoju Centrum Inicjatyw Wiejskich na lata 2014 – 2020. Dane wskazują, że na koniec 2013 r. na obszarze LGD CIW 3.270 osób, to osoby bezrobotne (zarejestrowane). Osoby bezrobotne stanowiły największy odsetek osób w wieku produkcyjnym w gminie Resko (aż 16,1%). Najmniejsza skala problemu występuje zaś na terenie Gminy Łobez (11,4%). Równie ważnym problemem jest udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych. Jest to tendencja, która dotyczy każdej z wymienionych gmin. Jednakże różnica między kobietami i mężczyznami w gminie Łobez stanowi ok. 3 % i należy zwrócić szczególną uwagę na liczbę bezrobotnych kobiet w działaniach rewitalizacyjnych. Brak pracy wśród kobiet w wieku produkcyjnym może bezpośrednio się przekładać na utratę poczucia bezpieczeństwa społecznego i finansowego. Istnieje prawdopodobieństwo, że brak poczucia bezpieczeństwa zawodowego będzie wpływać na plany dotyczące zakładania, bądź też powiększania rodziny, tym samym na zmniejszanie się liczby urodzeń w gminie.

Tabela 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gmin (koniec 2013r.)

Gmina	Liczba bezrobotnych	Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
		razem	mężczyźni	kobiety
Dobra	425	14,5%	12,5%	16,9%
Łobez	1.046	11,4%	9,9%	13,0%
Radowo Małe	323	13,4%	12,2%	14,8%
Resko	840	16,1%	15,2%	17,2%
Węgorzyno	636	13,9%	10,4%	18,3%

Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju Centrum Inicjatyw Wiejskich na lata 2014-2020, s. 18

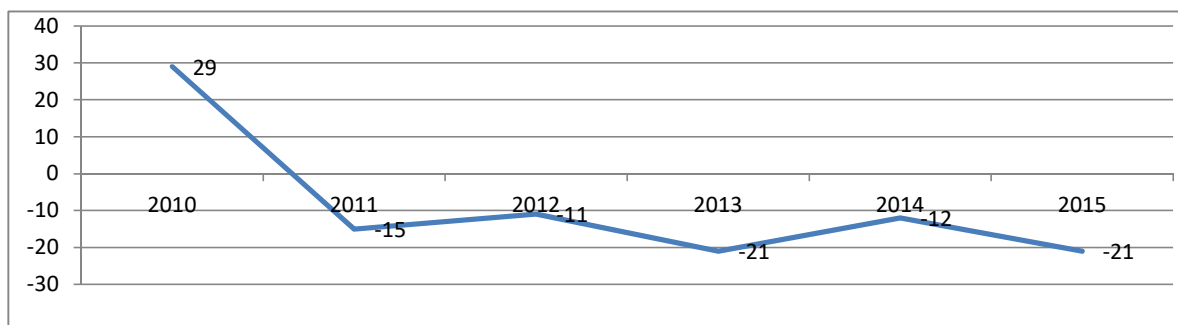

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Dane dotyczące udziału kobiet w szeregach osób bezrobotnych i potencjalne skutki tego zjawiska można jednocześnie zestawić z danymi dotyczącymi przyrostu naturalnego.

Charakterystyczny dla całej Polski w strukturze demograficznej jest ujemny przyrost naturalny. Analizując dane dotyczące przyrostu naturalnego dla gminy widać wyraźny spadek do wartości ujemnej już w 2011 roku, ta tendencja utrzymuje się aż do roku 2015. W 2010 roku przyrost naturalny był dodatni, następane lata pokazały znaczny spadek, a amplituda zmian, które zaszły na przestrzeni lat wyniosła 50 osób. Utrzymujący się przez wiele lat ujemny przyrost naturalny wydaje się być niepokojący, ponieważ w przyszłości może to determinować zmniejszenie się liczby osób aktywnych zawodowo, a tym samym wpłynąć negatywnie na rozwój gospodarczy obszaru gminy.

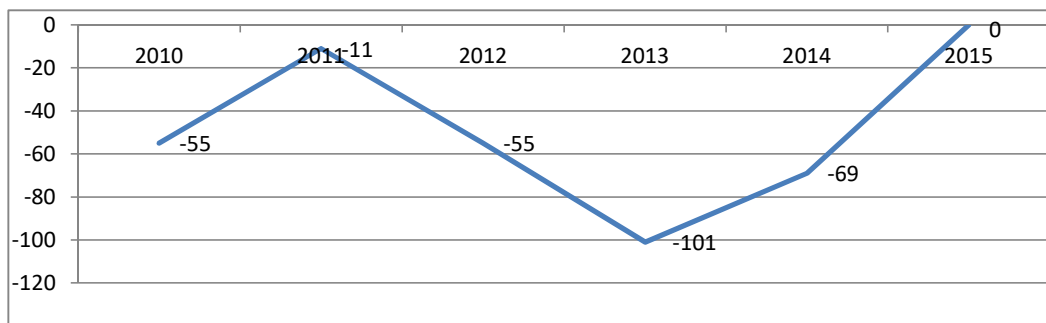
Wykres 5 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wyraźny spadek wskaźnika dotyczącego przyrostu naturalnego należy m.in. upatrywać w procesie migracji, szczególnie w okresie 2011 – 2013, kiedy na przestrzeni lat osiągnął najniższą liczbę. Są to migracje wewnętrzne. Stopniowo od 2013 roku zauważamy spadek migracji. Jednakże spadek liczby osób o wysokim potencjale zawodowym oraz mogących w przyszłości posiadać dzieci wpływa w znacznym stopniu na perspektywy przyrostu naturalnego. Mimo zmniejszenia się liczby migracji nadal utrzymuje się niski przyrost naturalny w Gminie.

Wykres 6 Saldo migracji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Analizując dane dotyczące beneficjentów otrzymujących zasiłki rodzinne zauważamy, że znacznie spadła liczba rodzin korzystających z tego typu świadczeń (na przestrzeni lat o ok. 50%) i co za tym idzie również spada liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny.

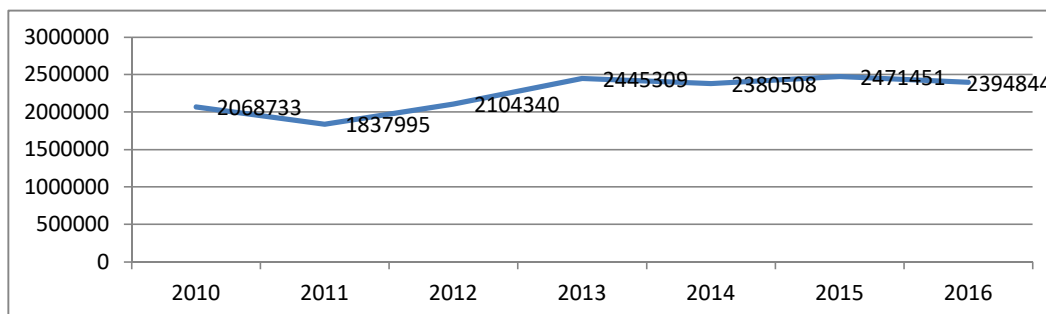
Tabela 4 liczba rodzin i osób korzystających z zasiłków rodzinnych

Lata	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny
	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2010	861	1544
2011	778	1404
2012	693	1272
2013	635	1171
2014	561	1039
2015	470	923

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Biorąc pod uwagę liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej można sądzić, że spadek tej liczby na przestrzeni lat może być spowodowany powrotem członków niektórych rodzin na rynek pracy. Wydatki na pomoc społeczną utrzymują się na stałym poziomie od 2013 roku na poziomie ok. 2 milionów 400-500 tysięcy złotych. Dostrzegalna jest tendencja zwykła jeżeli chodzi o wydatki na pomoc społeczną.

Wykres 7 Wydatki na pomoc społeczną (w PLN)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS Łobez

Również w przypadku analizy zasięgu korzystania z pomocy społecznej warto zwrócić uwagę na miejsce, jakie pod tym względem zajmuje Gmina Łobez na tle innych gmin w powiecie. Jednym z głównych problemów obszaru LGD CIW jest stosunkowo wysoki odsetek osób wykluczonych społecznie. Świadczą o tym dane dotyczące poziomu bezrobocia wśród mieszkańców oraz znaczny odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Na analizowanym obszarze w 2013 r. ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 5.890 osób (aż 15,5% mieszkańców). Na przestrzeni lat 2009-2013 liczba osób korzystających z rozmaitych zasiłków zmniejszyła się na całym obszarze LGD o prawie 650 osób. W liczbach bezwzględnych największy spadek odnotowały gminy Radowo Małe (-268 osób, tj. -6,9%), z kolei w gminie Dobra liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej uległa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

zwiększeniu (o 74 osoby, tj. +1,3%). Niemniej jednak mimo spadku liczby osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Łobez trzeba to zjawisko również mieć na uwadze w przygotowaniu procesów rewitalizacyjnych, które mają na celu sukcesywne działania obniżające liczbę osób, które korzystają z tego typu świadczeń. Towarzyszy temu oczywiście aktywizacja osób bezrobotnych, zapewnienie bezpiecznego zatrudniania, a tym samym rozwój sfery gospodarczej w gminie, który z czasem zaspokoi również potrzeby społeczne mieszkańców gminy.

Tabela 5 Zasięg korzystania z pomocy społecznej - gmina Łobez na tle gmin w powiecie, województwa i polski

Gmina	Zasięg korzystania z pomocy społecznej					Zmiana w latach 2009-2013
	2009	2010	2011	2012	2013	
Dobra	14,3%	17,9%	15,9%	16,0%	15,6%	1,3%
Łobez	13,6%	12,8%	11,9%	11,9%	12,4%	-1,2%
Radowo Małe	34,5%	20,9%	23,4%	22,1%	27,6%	-6,9%
Resko	16,0%	14,7%	14,1%	14,8%	14,7%	-1,3%
Węgorzyno	18,0%	18,5%	17,8%	16,9%	16,2%	-1,8%
pow. łobeski	17,1%	15,7%	15,1%	15,0%	15,5%	-1,6%
woj. zachodniopomorskie	10,8%	10,4%	9,7%	9,7%	9,7%	-1,1%
Polska	9,1%	8,7%	8,1%	8,1%	8,3%	-0,8%

Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju Centrum Inicjatyw Wiejskich na lata 2014-2020, s. 24

Ze względu na wzrastającą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz tendencję do zapadania na choroby cywilizacyjne należy przeanalizować dane dotyczące podstawowej opieki zdrowotnej. W gminie Łobez znajdują się 4 poradnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Ponadto gmina oferuje usługi pielęgniarki i położnej w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Dostępna jest również pielęgniarka szkolna, pod opieką której znajdują się dzieci i młodzież do 19 roku życia objęte ustawowym obowiązkiem szkolnym.³ W Gminie można również skorzystać z poradni specjalistycznych, które są dostępne w Przychodni w Łobzie, do których można zaliczyć m.in.: pulmonologiczną, neurologiczną, dermatologiczną, diabetologiczną, reumatologiczną, zdrowia psychicznego oraz poradnię odwykową.

Analizując ilość porad udzielanych dziennie, należy wziąć pod uwagę, iż średnia liczba dni roboczych w miesiącu wynosi 22, co oznacza, iż przychodnia otwarta jest 264 dni w roku. W tym czasie dziennie udzielanych jest około 352 porad, jednakże biorąc pod uwagę okresy letnie i zimowe, liczba przyjętych pacjentów znacznie się zmienia. W okresach zimowych ilość osób korzystających z pomocy przychodni zdecydowanie przekracza 352 dziennie, co oznacza konieczność udzielenia wszystkim potrzebującym pomocy, ze względu na brak dostępu do

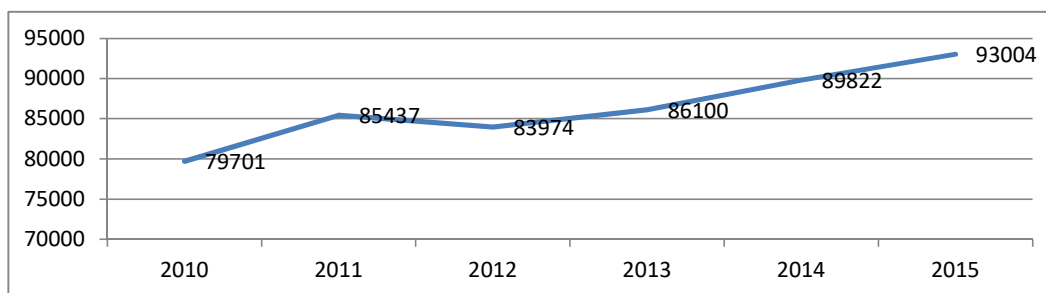
³ <http://www.lobez.pl/147-podstawowa-opieka.html>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

specjalistów. W 2010 roku liczba porad stanowiła 85% porad udzielanych w 2015 roku. Można więc zauważyć znaczny wzrost porad udzielanych w poradni zdrowia. Przyczyną takiego stanu może być m.in. zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie. Powyższa kwestia jest ważna w kontekście uwarunkowań społecznych procesu rewitalizacji, głównie w kontekście aktywizacji osób starszych, ale nie tylko, w zakresie działań na rzecz swojego zdrowia oraz form spędzania wolnego czasu i przestrzeni ku temu przeznaczonych, które również z dbaniem o zdrowie mogą być związane.

Wykres 8 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W ramach uwarunkowań społecznych procesu rewitalizacji, warto również zwrócić uwagę na stopień korzystania przez mieszkańców gminy z oferty biblioteki jako punktu dostępu do kultury, a także miejsca edukacji. W gminie Łobez funkcjonuje Miejska Biblioteka Publiczna, która posiada również swoją stronę internetową pod adresem www.biblioteka-lobez.pl. Strona internetowa umożliwia czytelnikom korzystanie z katalogów elektronicznych, co jest standardem w usługach bibliotecznych, ponieważ wpisuje się to w m.in. rozwój społeczeństwa informacyjnego. Taka usługa znacznie ułatwia poruszanie się czytelnikom po zbiorach bibliotecznych oraz oszczędza czas.

Zauważalny jest znaczny spadek wypożyczeń na jednego czytelnika w gminie oraz ogólnej liczba czytelników. W tym samym czasie zmniejszeniu uległ księgozbiór biblioteki. Dostrzegalna jest tendencja spadku korzystania z usług Biblioteki Publicznej w Gminie, która wynika również z zachodzących trendów ogólnopolskich i łatwego dostępu do informacji przekazywanej przez media, za pośrednictwem smartfonów, telewizorów.

Spadek liczby czytelników może być wynikiem trudności w dostępie do biblioteki, a konkretnie złej komunikacji, złego stanu dróg, co w znacznym stopniu może uniemożliwiać planowane wyjście do biblioteki. Mimo, iż współcześnie informacje i wiedza mogą być dostępne dzięki urządzeniom elektronicznym z dostępem do Internetu, to należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że osoby w starszym wieku, które potencjalnie miałyby czas na czytanie, to z takich urządzeń być może korzystają rzadziej. Brak dostępu do informacji i kultury wynikać może na przykład z trudności w dotarciu do miejsca kultury czy też biblioteki. Zjawisko to może prowadzić do wykluczenia społecznego. Działania rewitalizacyjne miałyby wtedy za zadanie stworzyć miejsca, w których każdy, bez względu na miejsce zamieszkania i stan dróg mógłby korzystać z baz wiedzy, informacji i życia kulturalnego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 6 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów biblioteki w gminie Łobez

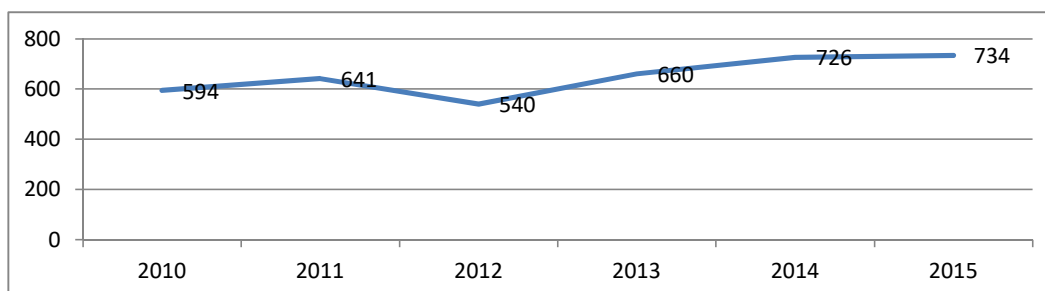
Lata	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika	Liczba czytelników na 1000 mieszkańców	Księgozbiór biblioteki na 1000 mieszkańców
2010	39,5	182	6 641,0
2011	37,8	167	6 626,5
2012	35,1	161	6 565,3
2013	35,5	158	6 499,7
2014	31,8	145	6 508,4
2015	33,2	132	6 580,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Kolejnym wątkiem, który należy uwzględnić w uwarunkowaniach społecznych diagnozy jest analiza sytuacji edukacyjnej w gminie. W mieście Łobez istnieją 2 publiczne szkoły podstawowe, Zespół Szkół Gimnazjalnych, Zespół Szkół w ramach których funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące i Liceum Profilowane oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa. Obok placówek publicznych są jeszcze: Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Prywatne Policealne Studium Zawodowe, Prywatna Zasadnicza Szkoła Zawodowa i Prywatne Technikum Zawodowe. Funkcjonuje również Przedszkole Miejskie oraz Niepubliczny Żłobek.

Analizując uwarunkowania społeczne w kontekście liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w placówkach, dostrzegalny jest systematyczny wzrost. W roku 2010 około 65% dzieci w wieku 3–5 lat korzystało z wychowania przedszkolnego, a w roku 2014 ten współczynnik wyniósł około 79 %, więc wzrost jest znaczący. Nagły spadek miał jedynie miejsce w roku 2012, jednakże począwszy od 2013 roku, nastąpił znaczny wzrost. Liczba dzieci przebywających w przedszkolu ma wpływ na późniejsze wyniki egzaminacyjne, a dodatkowo wpływa na lepszą socjalizację dzieci, dlatego wyższy współczynnik oznacza lepsze uwarunkowania społeczne w procesie wychowania dzieci.

Wykres 9 Liczba dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Analiza danych dotyczących wartości liczbowych obrazujących liczby bezwzględne dzieci uczęszczających do przedszkola wskazuje, iż liczba dzieci w wieku 3–6 lat spadła w 2014 roku, pomimo wzrostu współczynnika objęcia wychowaniem przedszkolnym. Jest to efekt spowodowany niżem demograficznym, który będzie odgrywał znaczącą rolę w procesie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

rozwoju miasta w przyszłości. Należy więc szczególnie wziąć pod uwagę możliwość tworzenia miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz zachęcać rodziny do edukacji przedszkolnej. Można taki stan osiągnąć poprzez aktywizację zawodową młodych matek, zapewnienie im miejsc pracy, ulg w opłatach przedszkolnych, a także możliwość rozwoju zarówno edukacyjnego jak i zawodowego.

Tabela 7 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego

Lata	Dzieci w wieku 3-6 ogółem	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2010	563	366	65
2011	626	415	66,29
2012	675	395	58,51
2013	652	460	70,55
2014	516	407	78,87
2015	560	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poniżej zostało przedstawione zestawienie liczbowe danych dotyczących problemów społecznych dla gminnych miejscowości oraz dla miasta Łobez. Szczegółowe informacje dotyczą takich problemów jak: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, interwencje Straży Miejskiej, uzależnienie od alkoholu, bezrobocie, a także liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Analiza ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym jest istotna przede wszystkim ze względu na uświadomienie sobie procesów związanych w wielkością populacji, które determinują zasoby na rynku pracy. Im mniej osób w wieku przedprodukcyjnym oraz im bardziej na przestrzeni lat ta liczba spada, tym większe prawdopodobieństwo braku osób do pracy w przyszłości. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym sygnalizuje m.in. informacje dotyczącą zaspokojenia potrzeb osób starszych, zarówno pod względem potencjalnych zasiłków, ale również pod względem problemu marginalizacji osób starszych, braku możliwości zagospodarowania ich czasu wolnego i braku wykorzystania ich potencjału społecznego.

Podsumowaniem uwarunkowań społecznych wskazanych w procesie diagnozy będzie przedstawienie kompleksowych danych obrazujących występowanie kryzysowych zjawisk społecznych na obszarze wiejskim oraz miejskim. Wskazane dane liczbowe oraz wyliczenia dotyczące wskaźnika obrazującego występowanie problemów społecznych zostały odniesione do jednostek analitycznych, których podstawą są miejscowości wiejskie oraz ulice na obszarze miasta. Analizą objęto obszary zamieszkałe, włączając przysiółki oraz osady do miejscowości gminnych tak aby utworzyć spójne terytorialnie jednostki analityczne. Oddalenie terytorialne miejscowości wpływało na konieczność objęcia analizą odrębnych miejscowości, ze względu na niemożność połączenia ich z innymi jednostkami. Kompleksowa analiza przeprowadzona w odniesieniu do powyższych jednostek analitycznych miała na celu precyzyjne wskazanie kryzysowych zjawisk społecznych występujących na obszarze gminy, tak aby możliwe było podjęcie działań mających na celu rozwiązanie zidentyfikowanych problemów.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 8 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych dla gminnych miejscowości

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Wskaźnik							
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Interwencje Straży Miejskiej	Uzależnienie od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Bezrobocie
			Wielkość koncentracji problemów							
1	BEŁCZNA	335	0	31	6	1	3	68	63	16
2	BONIN	121	0	0	0	1	3	20	17	3
3	BUDZISZCZE	34	0	2	2	1	0	6	11	5
4	BYSZEWO	32	1	5	2	3	1	7	6	4
5	DALNO	446	0	24	0	5	23	105	68	24
6	DOBIESZEWO	135	1	14	9	0	3	21	30	18
7	GRABOWO	220	3	10	25	2	24	50	27	17
8	KARWOWO	162	3	41	17	4	9	35	19	22

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9	KŁĘPNICA	83	2	12	0	0	8	19	12	9
10	KOŁDRĄB	25	0	0	0	0	0	4	6	0
11	ŁOBŻANY	72	1	0	0	1	2	11	13	0
12	MESZNE	59	0	4	1	0	3	11	12	2
13	NIEGRZEBIA	97	0	3	0	1	3	13	23	3
14	POLAKOWO	4	0	2	0	0	1	0	0	1
15	PORADZ	172	4	21	5	4	15	35	30	23
16	PRUSINOWO	157	1	15	5	10	10	38	22	16
17	PRZYBORZE	44	1	5	3	3	6	8	9	6
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	138	1	32	7	1	14	28	26	17
19	RYNOWO	127	4	13	10	2	15	23	24	0
20	SULISZEWICE	222	0	20	0	9	16	41	27	0

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

21	TARNOWO	36	0	0	0	2	1	4	4	4
22	TRZESZCZYNA	46	0	3	0	2	4	16	2	3
23	UNIMIE	120	1	24	0	3	6	30	22	9
24	WOROWO	211	2	62	33	1	11	44	31	28
25	WYSIEDLE	155	0	2	1	2	8	26	22	13
26	ZACHEŁMIE	76	0	17	7	4	2	24	6	11
27	ZAGÓRZYCE	141	2	10	10	0	2	22	29	11
28	ZAJEZIERZE	193	1	13	8	12	12	27	38	15
29	ZAKRZYCE	12	0	1	1	0	0	1	3	2
30	ZDZISŁAWICE	4	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM		3679	28	373	152	74	205	737	602	282

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łobez

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 9 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych dla gminnych miejscowości – wskaźnik IMD

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Wskaźnik								
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Interwencje Straży Miejskiej	Uzależnienie od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Bezrobocie	IMD
			Wielkość koncentracji problemów								
1	BEŁCZNA	335	0	9,3	1,79	0,28	0,9	20,30	18,8	4,8	12
2	BONIN	121	0	0	0	0,82	2,5	16,53	14,1	2,5	10
3	BUDZISZCZE	34	0	5,9	5,9	2,94	0	17,65	32,4	14,7	23
4	BYSZEWO	32	3,1	15,6	6,2	9,37	3,1	21,87	18,8	12,5	28
5	DALNO	446	0	5,9	0	1,12	5,2	23,54	15,2	5,4	10
6	DOBIESZEWO	135	0,7	10,4	6,7	0	2,2	15,7	22,2	13,3	20
7	GRABOWO	220	1,4	4,5	11,4	0,91	10,9	22,73	12,3	7,7	19
8	KARWOWO	162	1,9	25,3	27,4	2,47	5,56	21,65	11,7	13,6	23

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9	KŁĘPNICA	83	2,5	14,5	0	0	9,6	22,9	14,5	10,8	23
10	KOŁDRĄB	25	0	0	0	0	0	16	24	0	11
11	ŁOBŻANY	72	1,4	0	0	1,4	2,8	15,4	18,0	0	11
12	MESZNE	59	0	6,8	1,7	0	5,1	18,6	20,3	3,9	12
13	NIEGRZEBIA	97	0	3,1	0	1,03	3,1	13,4	23,7	3,1	14
14	POLAKOWO	4	0	50,0	0	0	25	0	0	25,0	22
15	PORADZ	172	2,3	12,2	2,9	2,32	8,7	20,4	17,4	13,4	21
16	PRUSINOWO	157	0,6	9,6	3,2	6,37	6,4	24,2	14,0	10,3	16
17	PRZYBORZE	44	2,2	11,4	6,8	6,81	13,6	18,2	20,5	13,6	37
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	138	0,7	23,2	5,1	0,72	10,1	20,3	18,8	12,3	25
19	RYNOWO	127	3,1	10,2	7,9	1,57	11,0	18,1	18,9	0	25
20	SULISZEWICE	222	0	9,0	0	4,05	7,2	18,5	12,2	0	14

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

21	TARNOWO	36	0	0	0	5,56	2,8	11,1	11,1	11,1	17
22	TRZESZCZYNA	46	0	6,5	0	0,12	8,7	34,8	4,4	6,5	10
23	UNIMIE	120	0,8	20,0	0	2,5	5	25,0	18,3	7,5	15
24	WOROWO	211	0,9	29,4	15,6	0,47	5,2	20,8	14,7	13,8	21
25	WYSIEDLE	155	0	1,3	0,64	1,29	5,2	16,8	14,2	8,4	12
26	ZACHEŁMIE	76	0	22,4	9,2	5,26	2,6	31,6	7,9	14,5	22
27	ZAGÓRZYCE	141	1,4	7,1	7,1	0	1,4	15,6	20,6	7,8	19
28	ZAJEZIERZE	193	0,5	6,7	4,1	6,21	6,2	14,0	19,7	7,8	23
29	ZAKRZYCE	12	0	8,3	8,3	0	0	8,3	25,0	16,7	22
30	ZDZISŁAWICE	4	0	0	0	0	0	0	0	0	10
RAZEM		3679									
Średnia			0,78	10,8	4,4	2,12	5,67	18,12	16,12	8,67	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH									
ŚREDNIA W %									
Wartość stała	0,78	10,8	4,4	2,12	5,67	18,12	16,12	8,67	
Przedział wartości	0,6-1,0	9,1-12,4	3-5,8	1,4-2,8	4,8-7,0	15,4-20,8	13,7-18,5	7,3-10,3	
Poniżej średniej									
Średnia									
Powyżej średniej									

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 10 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych – miasto Łobez - ulice

Lp.	Miejscowość Łobza	Liczba ludności	Wskaźnik							
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Interwencje Straży Miejskiej	Uzależnienie od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Bezrobocie
			Wielkość koncentracji problemów							
1	Anny Jagielonki	30	0	0	0	0	0	5	0	3
2	Armii Krajowej	105	1	2	0	4	7	21	16	5
3	Bema	283	2	3	0	14	9	32	113	10
4	Boczna	50	0	0	0	4	0	9	13	2
5	Bolesława Chrobrego	90	0	0	0	0	0	11	15	3
6	Bolesława Krzywoustego	91	1	1	1	0	0	18	15	5
7	Borków	19	0	0	0	0	0	8	2	0
8	Browarna	141	1	17	6	0	14	25	26	17

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9	Budowlana	280	0	24	0	3	12	44	70	16
10	Chopina	78	0	1	1	1	3	7	27	0
11	Cicha	39	0	0	0	0	2	6	13	0
12	Czсібora	74	0	3	3	1	0	18	1	1
13	Drawska	49	0	0	0	1	3	6	11	1
14	Dubois	97	0	3	0	0	3	10	24	4
15	Głowackiego	133	0	0	0	1	3	17	40	4
16	Jagiellonów	27	0	0	0	0	0	10	0	1
17	Kamienna	49	0	2	2	4	4	5	10	4
18	Kilińskiego	98	0	1	0	1	1	11	28	5
19	Kolejowa	78	1	10	10	4	10	16	20	7
20	Komuny Paryskiej	460	2	31	11	10	21	78	147	23

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

21	Konopnickiej	152	0	3	2	1	4	19	39	7
22	Kopernika	36	0	0	0	0	2	4	9	1
23	Kościelna	79	0	10	1	1	9	13	24	7
24	Kościuszki	310	1	13	4	8	20	46	110	18
25	Krasickiego	80	1	2	3	1	7	18	10	7
26	Kraszewskiego	211	1	24	18	10	28	32	43	20
27	Księcia Bogusława	28	0	0	0	0	2	9	1	5
28	Księcia Racibora	29	0	4	4	3	0	7	3	2
29	Księcia Warcisława	15	0	0	0	0	0	4	2	0
30	Kwiatowa	25	0	0	0	0	0	1	7	0
31	Łąkowa	23	0	0	0	0	0	4	4	3
32	Łobzówek	30	0	0	0	0	1	11	4	1

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

33	Magazynowa	3	0	0	1	1	0	0	1	0
34	Mickiewicza	183	0	11	0	9	11	31	62	4
35	Mieszka I	114	0	0	0	0	2	19	6	6
36	Miodowa	21	0	0	0	1	0	6	1	1
37	Moniuszki	17	0	0	0	0	0	6	2	1
38	Murarska	302	2	3	1	3	0	37	100	16
39	Niepodległości	599	2	31	18	38	0	111	136	39
40	Nowe Osiedle	107	0	2	2	1	1	12	33	1
41	Obrońców Stalingradu	167	0	2	4	6	0	29	51	9
42	Odnoga Węgorzyńska	52	0	2	2	0	0	6	10	2
43	Ogrodowa	317	1	14	2	1	16	49	73	23
44	Okopowa	303	1	12	9	3	12	44	92	13

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

45	Orzeszkowej	767	0	3	0	9	26	134	149	32
46	Piastów	49	0	0	0	1	0	16	2	2
47	Plac 3 Marca	94	0	3	0	2	6	16	32	3
48	Podgórna	137	2	13	7	2	11	28	22	10
49	Pomorska	49	1	0	0	2	2	6	10	3
50	Przechodnia	91	0	16	1	0	1	23	20	1
51	Przedmiejska	61	1	1	1	0	3	12	9	3
52	Przemysłowa	76	0	2	2	3	5	5	35	2
53	Przyrzeczna	61	1	6	5	0	6	19	5	4
54	Rapackiego	111	3	23	12	2	8	23	24	16
55	Rolna	87	0	0	0	0	4	11	17	6
56	Rzeczna	16	0	0	0	2	0	1	6	1

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

57	Sawickiej	860	1	34	17	6	45	123	164	46
58	Segała	45	0	0	0	1	0	7	11	1
59	Sienkiewicza	35	0	0	0	0	0	8	4	0
60	Siewna	50	1	10	3	3	0	7	6	3
61	Sikorskiego	37	0	0	0	0	0	1	8	0
62	Słoneczna	40	0	0	0	0	3	5	12	3
63	Słowackiego	255	3	6	6	3	17	35	41	20
64	Spokojna	41	0	0	0	3	1	6	5	2
65	Strumykowa	108	0	0	0	0	0	18	30	8
66	Szkołna	247	1	0	7	10	0	35	59	16
67	Szośa Świdwińska	68	0	0	0	0	2	10	12	6
68	Szymanowskiego	50	0	0	0	0	0	9	8	1

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

69	Świętoborzec	304	1	21	5	5	19	67	36	20
70	Waryńskiego	69	0	0	0	0	2	9	20	2
71	Węgorzyńska	180	1	17	7	2	8	38	30	12
72	Władysława Łokietka	33	0	0	0	0	1	10	2	1
73	Wojcielska	74	0	1	0	0	0	10	21	5
74	Wojska Polskiego	89	0	4	1	6	4	14	22	6
75	Wybickiego	67	0	3	0	2	0	13	5	2
76	XXX - lecia PRL	91	0	0	0	0	3	14	26	2
77	Zielona	69	0	4	4	0	0	12	13	9
	Razem	9885	33	398	183	199	384	1620	2280	545

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łobez

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 11 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych – miasto Łobez – ulice – wskaźnik IMD

Lp.	Miejscowość Łobza	Liczba ludności	Wskaźnik								
			Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Interwencje Straży Miejskiej	Uzależnienie od alkoholu	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Bezrobocie	IMD
			Wielkość koncentracji problemów								
1	Anny Jagiellonki	30	0	0	0	0	0	16,7	0	10,0	11
2	Armii Krajowej	105	0,9	1,9	0	3,8	6,7	20	15,2	4,8	19
3	Bema	283	0,7	1,1	0	4,9	3,2	11,3	39,9	3,5	23
4	Boczna	50	0	0	0	8,0	0	18,0	26,0	4,0	15
5	Bolesława Chrobrego	90	0	0	0	0	0	12,2	16,7	3,3	13
6	Bolesława Krzywoustego	91	1,1	1,1	1,1	0	0	19,8	16,5	5,5	12
7	Borków	19	0	0	0	0	0	42,1	10,5	0	8
8	Browarna	141	0,7	12,0	4,3	0	9,9	17,7	18,4	12,1	30

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9	Budowlana	280	0	8,6	0	1,1	4,3	15,7	25,0	5,7	19
10	Chopina	78	0	1,3	1,3	1,3	3,8	9,0	34,6	0	14
11	Cicha	39	0	0	0	0	5,1	15,4	33,3	0	14
12	Czсібora	74	0	4,0	4,1	1,4	0	24,3	1,4	1,4	11
13	Drawska	49	0	0	0	2,0	6,1	12,2	22,4	2,0	16
14	Dubois	97	0	3,1	0	0	3,1	10,3	24,7	4,1	16
15	Głowackiego	133	0	0	0	0,8	2,2	12,8	30,1	3	13
16	Jagiellonów	27	0	0	0	0	0	37,0	0	3,7	8
17	Kamienna	49	0	4,1	4,1	8,2	8,2	10,2	20,4	8,2	30
18	Kilińskiego	98	0	1,0	0	1,0	1,0	11,2	28,6	5,1	14
19	Kolejowa	78	1,3	12,8	12,8	5,1	12,8	20,5	25,6	9,0	43
20	Komuny Paryskiej	460	0,4	6,7	2,4	2,0	4,6	16,9	31,9	5,0	22

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

21	Konopnickiej	152	0	2,0	1,3	0,6	2,6	12,5	25,7	4,6	15
22	Kopernika	36	0	0	0	0	5,6	11,1	25,0	2,8	17
23	Kościelna	79	0	12,7	1,3	1,3	11,4	16,5	30,4	8,9	23
24	Kościuszki	310	0,3	4,2	1,3	2,6	6,4	14,8	35,5	5,8	21
25	Krasickiego	80	1,3	2,5	3,8	1,2	8,7	22,5	12,5	8,8	23
26	Kraszewskiego	211	0,5	11,4	8,5	4,7	13,3	15,2	20,4	9,5	37
27	Księcia Bogusława	28	0	0	0	0	7,1	32,1	3,6	17,9	13
28	Księcia Racibora	29	0	13,8	13,8	10,3	0	24,1	10,3	6,9	22
29	Księcia Warcisława	15	0	0	0	0	0	26,7	13,3	0	8
30	Kwiatowa	25	0	0	0	0	0	4,0	28,0	0	13
31	Łąkowa	23	0	0	0	0	0	17,4	17,4	13,0	12
32	Łobzówek	30	0	0	0	0	3,3	36,7	13,3	3,3	9

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

33	Magazynowa	3	0	0	33,3	33,3	0	0	33,3	0	22
34	Mickiewicza	183	0	6,0	0	4,9	6,0	16,9	33,9	2,2	23
35	Mieszka I	114	0	0	0	0	1,7	16,7	5,3	5,3	10
36	Miodowa	21	0	0	0	4,8	0	28,6	4,8	4,8	11
37	Moniuszki	17	0	0	0	0	0	35,3	11,8	5,9	9
38	Murarska	302	0,7	1,0	0,33	1,0	0	12,3	33,1	5,3	18
39	Niepodległości	599	0,3	5,2	3,0	6,3	0	18,5	22,7	6,5	25
40	Nowe Osiedle	107	0	1,87	1,87	0,93	0,9	11,2	30,5	0,9	14
41	Obrońców Stalingradu	167	0	1,19	2,39	3,6	0	17,4	30,5	5,4	16
42	Odnoga Węgorzyńska	52	0	3,8	3,8	0	0	11,5	19,2	3,8	15
43	Ogrodowa	317	0,3	4,3	0,63	0,3	5,0	15,4	23,0	7,3	17
44	Okopowa	303	0,3	4,0	3,0	1,0	4,0	14,5	30,4	4,3	20

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

45	Orzeszkowej	767	0	0,39	0	1,2	3,4	17,5	19,4	4,2	12
46	Piastów	49	0	0	0	2,0	0	32,7	4,1	4,1	10
47	Plac 3 Marca	94	0	3,2	0	2,1	6,4	17,0	34,0	3,2	15
48	Podgórna	137	1,5	9,5	5,1	1,5	8,0	20,4	16,1	7,3	30
49	Pomorska	49	2,0	0	0	4,1	4,1	12,2	20,4	6,1	20
50	Przechodnia	91	0	17,6	1,09	0	1,1	25,3	2,2	1,1	11
51	Przedmiejska	61	1,6	1,64	1,64	0	4,9	19,7	14,8	4,9	16
52	Przemysłowa	76	0	2,6	2,6	3,9	6,6	6,6	46,1	2,6	29
53	Przyrzeczna	61	1,6	9,8	8,2	0	9,8	31,1	8,2	6,6	28
54	Rapackiego	111	2,7	20,7	10,8	1,8	7,2	20,7	21,6	14,4	30
55	Rolna	87	0	0	0	0	4,6	12,6	19,5	6,9	18
56	Rzeczna	16	0	0	0	12,5	0	6,2	37,5	6,3	18

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

57	Sawickiej	860	0,1	4,0	2,0	0,7	5,0	14,3	19,1	5,3	17
58	Segala	45	0	0	0	2,2	0	15,6	24,4	2,2	11
59	Sienkiewicza	35	0	0	0	0	0	22,9	11,4	0	8
60	Siewna	50	2,0	20,0	6	6	0	14,0	12,0	6,0	23
61	Sikorskiego	37	0	0	0	0	0	2,7	21,6	0	11
62	Słoneczna	40	0	0	0	0	7,5	12,5	30,0	7,5	22
63	Słowackiego	255	1,2	2,4	2,4	1,2	6,7	13,7	16,1	7,8	24
64	Spokojna	41	0	0	0	7,3	2,4	14,6	12,2	4,9	15
65	Strumykowa	108	0	0	0	0	0	16,7	27,8	7,4	14
66	Szkołna	247	0,4	0	2,8	4,0	0	14,2	23,9	6,5	20
67	Szosa Świdwińska	68	0	0	0	0	2,9	14,7	17,6	8,8	15
68	Szymanowskiego	50	0	0	0	0	0	18,0	16,0	2,0	9

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

69	Świętoborzec	304	0,3	6,9	1,6	1,6	6,3	22,0	11,8	6,6	20
70	Waryńskiego	69	0	0	0	0	2,9	13,0	29,0	2,9	14
71	Węgorzyńska	180	0,6	9,4	3,9	1,1	4,4	21,1	16,7	6,7	29
72	Władysława Łokietka	33	0	0	0	0	3,0	30,3	6,1	3,0	9
73	Wojcielska	74	0	1,4	0	0	0	13,5	28,4	6,7	19
74	Wojska Polskiego	89	0	4,5	1,1	6,7	4,5	15,7	24,7	6,7	29
75	Wybickiego	67	0	4,5	0	3,0	0	19,4	7,5	3,0	12
76	XXX - lecia PRL	91	0	0	0	0	3,3	15,4	28,6	2,2	12
77	Zielona	69	0	5,8	5,8	0	0	17,4	18,8	13,0	19
	Razem	9885									
	średnia		0,33	3,32	2,12	2,33	3,27	17,52	20,55	5,19	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

WIELKOŚĆ KONCENTRACJI PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH									
ŚREDNIA W %									
Wartość stała	0,29	3,32	2,12	2,33	3,27	17,52	20,55	5,19	
Przedział wartości średniej	0,2-0,4	2,3- 4,3	1,4-2,8	1,5-3,1	2,3-4,2	14,9-20,2	16,5 - 24,6	4,0 - 6,4	
Poniżej średniej									
Średnia									
Powyżej średniej									

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono. Obszary oznaczone na inne kolory uzyskują odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony).

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (w przedziale 30-35% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15% - 25%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk. Niniejsza analiza pozwala na określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców. I wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej.

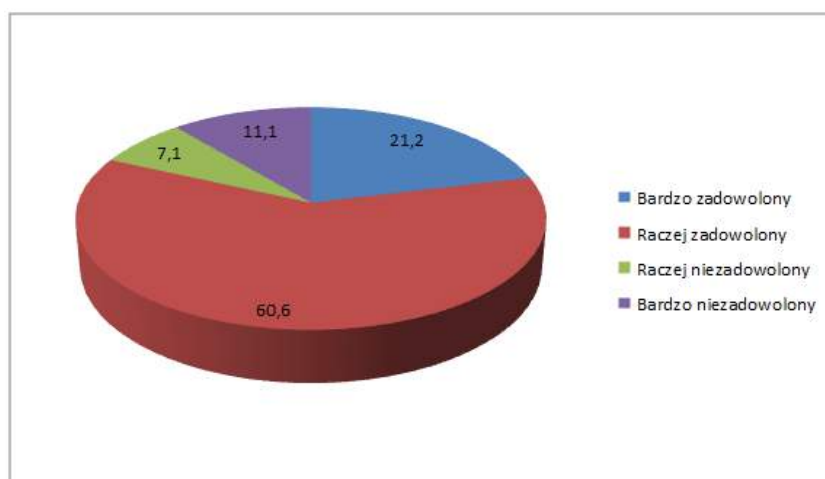
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Podsumowując wątek dotyczący uwarunkowań społecznych należy dla działań rewitalizacyjnych przede wszystkim podkreślić takie problemy jak: liczba osób bezrobotnych, zwłaszcza bezrobotnych kobiet. Niestabilna sytuacja zawodowa kobiet przyczyniająca się do odkładania przez nich decyzji o założeniu, bądź też powiększeniu rodziny. Ponadto ważne jest, żeby aktywizować osoby bezrobotne, ponieważ może to wpłynąć na sukcesywne zmniejszanie się liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Długotrwałe korzystanie z pomocy finansowej państwa prowadzi często do bezradności wyuczonej, której efektem jest niechęć do powrotu na rynek pracy, niechęć do podejmowania działań na rzecz własnego rozwoju, a także niechęć do aktywności społecznej, co może bezpośrednio przekładać się na rozwój społeczności lokalnej pod względem społecznym.

Wśród mieszkańców gminy Łobez zostało przeprowadzone badanie ankietowe. Przedstawione poniżej zestawienia odpowiedzi na interesujące pod względem społecznym tematy stanowią ważne uzupełnienie diagnozy społecznej dla obszaru gminy. To właśnie postawy mieszkańców determinują ich późniejsze działania, motywacje do przeprowadzania i wdrażania zmian w życie swoje i w życie społeczności lokalnej. Zapytano mieszkańców gminy o stopień ich zadowolenia z zamieszkiwania terenu gminy. Zdecydowana większość mieszkańców (81,8%) wskazała, że jest zadowolona z jakości życia w gminie. Osób niezadowolonych jest tylko ok. 7% natomiast osób zdecydowanie niezadowolonych jest 11,1%.

Poniższy rozkład odpowiedzi pozwala przypuszczać, że niezadowolenie może prowadzić do zaniechania podejmowania działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej. Warto wykorzystać w działaniach rewitalizacyjnych wiedzę na temat dość wysokiego zadowolenia mieszkańców gminy z zamieszkiwania jej terenów. Może to wynikać z tego, że obszary gminy posiadają w sobie potencjał głównie turystyczny i gospodarczy, który być może zauważają sami ankietowani. Poza tym tereny gminy są atrakcyjne pod względem krajobrazu i umiejscowienia w pasie nadmorskim.

Wykres 9 Ocena zadowolenia mieszkańców z życia w Gminie Łobez (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy badań ankietowych mieszkańców, N=100

Badani zostali również poproszeni o wyrażenie swojego zdania na temat problemów społecznych w swojej gminie. W opinii mieszkańców największymi problemami w gminie jest to, że **wielu mieszkańców nie ma pracy** (65% odpowiedzi). Ponadto równie ważnym

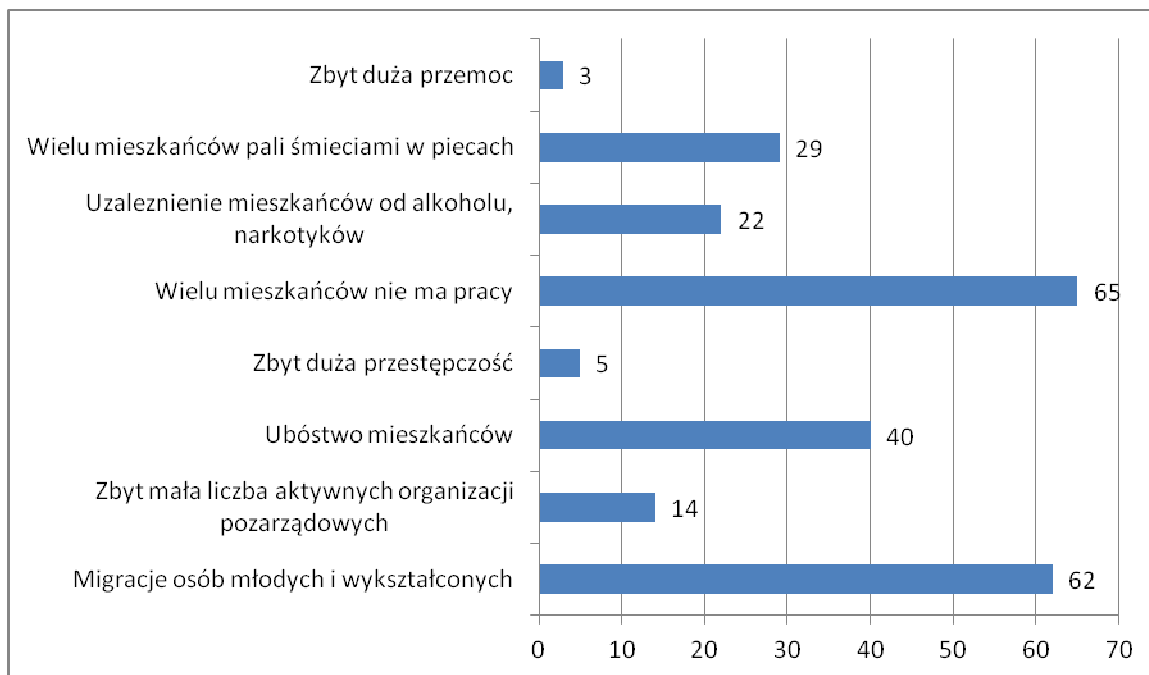
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

wskazany przez badanych problemem są **migracje osób młodych i wykształconych** (62%), a **także ubóstwo mieszkańców** (40%).

Odpowiedzi mieszkańców w pewien sposób potwierdzają problemy wynikające z analizy danych przedstawionych w ramach opisu uwarunkowań społecznych. Konfiguracja tych trzech najczęściej wskazywanych problemów może w przyszłości determinować coraz większe problemy społeczne. Brak pracy może wpływać na wyjazdy osób młodych i wykształconych w poszukiwaniu pracy w innych miejscach, a jednocześnie na wzrost ubóstwa wśród mieszkańców gminy.

Dane z Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że liczba osób bezrobotnych może spadać, jednakże istotne dla diagnozy gminy jest podkreślenie, że mimo obiektywnie nieco lepszej sytuacji w tym zakresie mieszkańcy nadal uznają brak pracy za najpoważniejszy problem i najbardziej odczuwalny dla dobrej jakości ich życia. Należy zatem inicjować takie działania w ramach procesu rewitalizacji, które z czasem przekształcą opinie mieszkańców na temat rynku pracy w gminie. Wskazywanie pozytywnych efektów takich inicjatyw być może wpłynie pozytywnie na decyzje o pozostawianiu młodych i wykształconych mieszkańców w gminie i zachęci ich samych do podejmowania własnych działań na rzecz gminy.

Wykres 10 Problemy społeczne w Gminie Łobez według mieszkańców

Źródło Opracowanie własne na podstawie analizy badań ankietowych mieszkańców, N=100

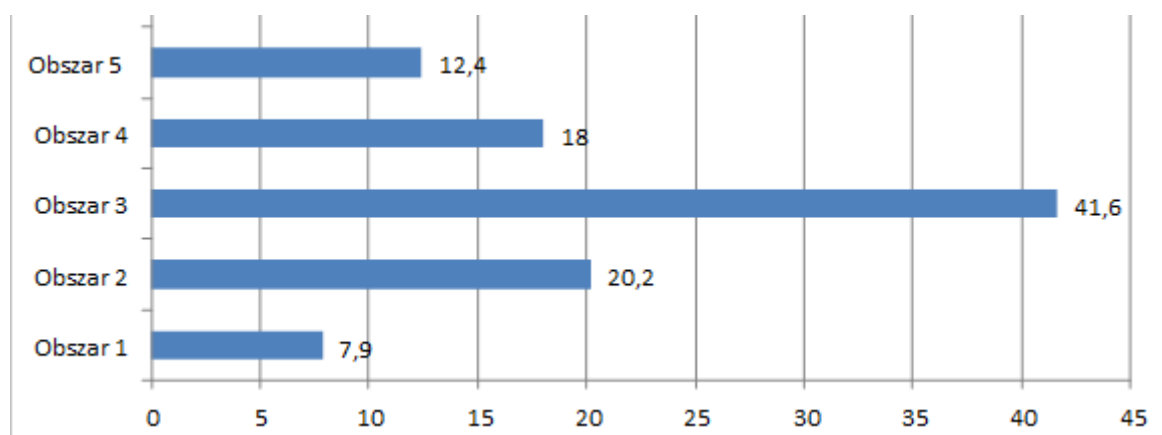
Dodatkowo pytano mieszkańców o działania, które powinny być podejmowane w ramach procesu rewitalizacji gminy. Badani w ramach uwarunkowań społecznych za najważniejsze uznali **działania na rzecz osób starszych (aktywizację seniorów)** (49%) oraz **pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców** (42%). Jak można zauważyć mieszkańcy wyrażają w swoich opiniach zaniepokojenie jakością życia seniorów. Dane wskazują wyraźnie na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym i ten wzrost będzie sukcesywny, jest to poza tym tendencja ogólnopolska. Brak pracy dla osób w wieku produkcyjnym uniemożliwia również

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

bycie aktywnym zawodowo osobom starszym. Ponadto ważną rolę dla osób starszych odgrywają instytucje kultury i pomocy społecznej. Tutaj także można zauważyć, że działania na rzecz aktywizacji osób starszych poprzez umożliwienie im dostępu do instytucji kultury – również poprzez dogodną infrastrukturę – poprawią znacznie ich jakość życia, ale również wizerunek gminy w oczach jej mieszkańców oraz podmiotów zewnętrznych. Starzejące się społeczeństwo stawia nowe wyzwania, a umiejętność sprostania im na poziomie gminy, świadczyć może o dobrym zarządzaniu kapitałem społecznym. Mieszkańcy zostali również poproszeni o przyporządkowanie obszarów poszczególnym problemom społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawiony jest na wykresie poniżej.

Wykres 11 Problemy społeczne w Gminie Łobez według mieszkańców - obszary

Źródło Opracowanie własne na podstawie analizy badań ankietowych mieszkańców, N=100

Według opinii mieszkańców najwięcej problemów koncentruje się w Obszarze 3 Gminy Łobez, do którego zaliczono miasto Łobez. W mieście istnieje wiele zagrożeń, między innymi wykluczenie społeczne z powodu braku pracy oraz ilości pobieranych zasiłków. Istnieje potrzeba podejmowania działań rewitalizacyjnych, szczególnie w miejscowości Łobez, ze względu na możliwość wykorzystania potencjału, jakim miasto może dysponować. Kolejnym obszarem znaczącym pod względem koncentracji problemów społecznych w opinii badanych jest Obszar 2, w ramach którego znajdują się takie miejscowości jak: Unimie, Zachełmie, Poradz, Przyborze i Dalno. Należy zauważyć, że jest to teren przyległy bezpośrednio do analizowanego Obszaru 3, w którym to według mieszkańców następuje największa koncentracja tych problemów. Na pozostałych obszarach koncentracja problemów społecznych według mieszkańców jest mniejsza. Najmniejsza na obszarze 1 – okolice miejscowości Karwowo i Dobieszewo, a także na obszarze 5 (Pokręt, Lasocin), chociaż należy zauważyć, iż wśród mieszkańców wskazujących występowanie problemów przeważała ich lokalizacja na terenie miejscowości Rynowo oraz Tarnowo, które również należą do obszaru 5. Obszar 4 to według 18% badanych koncentracja obszarów deficytowych w zakresie spraw społecznych, czyli obejmuje miejscowości Worowo, Grabowo, Suliszewice i Wysiedle.

Analiza uwarunkowań społecznych pokazuje z jednej strony na podstawie danych statystycznych i urzędowych znaczące problemy, z drugiej strony problemy te są również widoczne w opinii samych mieszkańców gminy Łobez. Jest to o tyle ważne, o ile istnieje świadomość inicjowania działań rewitalizacyjnych wśród mieszkańców nie tylko dla poprawy ich jakości życia, ale również dla poprawy wizerunku gminy w ich opiniach.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Uwarunkowania gospodarcze

Gmina Łobez jest usytuowana na terenach nadmorskich, jednak nie bezpośrednio w pasie nadmorskim, w którym usytuowanie generuje ogromne możliwości pod kątem gospodarczym. W związku z tym w mniejszym stopniu czerpie korzyści płynące z bycia gminą nadmorską. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że trudność w wykorzystaniu swojego położenia może przyczyniać się do wykluczenia społecznego mieszkańców gminy. Im mniej atrakcyjny wydaje się być teren gminy dla potencjalnych inwestorów, tym bardziej na wykluczenie społeczne są narażeni mieszkańcy gminy, ponieważ nie mają dostępu do większej ilości miejsc pracy.

Na terenie gminy Łobez funkcjonuje Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, na której osiedliła się tylko jedna firma. Mimo osadzenia jej w strefie, nie realizuje ona działań związanych ze swoim rozwojem. Należy podkreślić fakt, iż strefa ta jest przygotowana dla ok. 20 firm. Pojawienie się tylko jednej zainteresowanej strefą firmy, która nie jest aktywna ekonomicznie oraz to, że mimo uwarunkowań przestrzennych nie pojawiła się żadna inna firma może nasuwać przypuszczenie, że istnieją pewne ograniczenia bądź też bariery rozwojowe, które uniemożliwiają współpracę firm z gminą w strefie. Dotychczasowe diagnozy pokazały stan rozwoju gospodarczego w mieście Łobez, bądź ukazały gminę na tle innych gmin w powiecie. Ważnym dokumentem, który należy uwzględnić w diagnozie gminy Łobez jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łobez powstały w styczniu 2013 roku. Analiza danych w wymienionej diagnozie uwzględniła również uwarunkowania gospodarcze. Na podstawie analizy dokumentów należy wskazać na dominację małych firm nieposiadających kapitału, zaś dominujący udział podmiotów świadczących usługi proste oraz rozwój szarej strefy.

Można dostrzec znaczną liczbę działalności gospodarczych występujących na terenie gminy Łobez, w obszarze handlu i budownictwa. Jednakże działalność gospodarcza prowadzona w innych obszarach jest rzadsza. Może to być informacja o potencjalnych obszarach, w ramach których można by było wykorzystać specjalną strefę ekonomiczną i dostosować do tych możliwości ofertę gminy oraz zapewnić w tym zakresie odpowiednią infrastrukturę administracyjną. Do takich obszarów należeć mogłaby działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją. Wspieranie takiej działalności mogłoby wpisać się w działania rewitalizacyjne na terenie gminy, na przykład tworzenie miejsc kultury, z której mogą korzystać zarówno seniorzy, jak i młodzież.

W diagnozie zostały przedstawione dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Łobez, uwzględniając osobno tereny wiejskie gminy oraz miasta Łobez z podziałem na ulice. Dzięki temu możliwe jest ukazanie szczegółowo terenów, gdzie poziom aktywności gospodarczej jest niski. Poniższe zestawienie przedstawiają dane z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 9 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – tereny wiejskie gminy

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej (3,37)
1	BEŁCZNA	335	11	3,28	tak
2	BONIN	121	3	2,48	tak
3	BUDZISZCZE	34	4	11,76	nie
4	BYSZEWO	32	0	0,00	tak
5	DALNO	446	9	2,01	tak
6	DOBIESZEWO	135	4	2,96	tak
7	GRABOWO	220	11	5,00	nie
8	KARWOWO	162	2	1,23	tak
9	KŁĘPNICA	83	6	7,22	nie
10	KOŁDRĄB	25	2	8,00	nie
11	ŁOBŻANY	72	6	8,33	nie
12	MESZNE	59	1	1,69	tak
13	NIEGRZEBIA	97	6	6,18	nie
14	POLAKOWO	4	0	0,00	tak
15	PORADZ	172	4	2,32	tak
16	PRUSINOWO	157	7	4,45	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

17	PRZYBORZE	44	1	2,27	tak
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	138	2	1,44	tak
19	RYNOWO	127	4	3,14	tak
20	SULISZEWICE	222	3	1,35	tak
21	TARNOWO	36	2	5,55	nie
22	TRZESZCZYNA	46	0	0	tak
23	UNIMIE	120	0	0	tak
24	WOROWO	211	15	7,11	nie
25	WYSIEDLE	155	9	5,8	nie
26	ZACHEŁMIE	76	1	1,31	tak
27	ZAGÓRZYCE	141	5	3,54	nie
28	ZAJEZIERZE	193	6	3,1	tak
29	ZAKRZYCE	12	0	0	nie
30	ZDZISŁAWICE	4	0	0	nie
	Razem	3679	124		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

Analiza liczby podmiotów gospodarczych ukazuje, że tereny, na których odnotowano liczbę podmiotów określonych poniżej średniej to: **Bełczna, Bonin, Byszewo, Dalno, Dobieszewo, Karwowo, Meszne, Polakowo, Poradz, Przyboże, Rożnowo Łobeskie, Rynowo, Suliszewice, Trzeszczyna, Unimie, Zachełmie oraz Zajezierze.**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 10 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – miasto Łobez

Lp.	Miejscowość Łobza	Liczba ludności	Liczba podmiotów	Współczynnik przedsiębiorczości	Poniżej średniej (6,78)
1	Anny Jagiellonki	30	1	3,33	tak
2	Armii Krajowej	105	6	5,71	tak
3	Bema	283	20	7,06	nie
4	Boczna	50	17	34	nie
5	Bolesława Chrobrego	90	12	13,33	nie
6	Bolesława Krzywoustego	91	6	6,59	tak
7	Borków	19	0	0	tak
8	Browarna	141	13	2,12	tak
9	Budowlana	280	7	2,5	tak
10	Chopina	78	7	8,97	nie
11	Cicha	39	2	5,12	tak
12	Czсібora	74	8	10,81	nie
13	Drawska	49	12	24,48	nie
14	Dubois	97	7	7,21	nie
15	Głowackiego	133	5	3,76	tak
16	Jagiellonów	27	1	3,7	tak
17	Kamienna	49	3	6,12	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

18	Kilińskiego	98	9	9,18	nie
19	Kolejowa	78	1	1,28	tak
20	Komuny Paryskiej	460	15	3,26	tak
21	Konopnickiej	152	6	3,94	tak
22	Kopernika	36	2	5,56	tak
23	Kościelna	79	16	20,25	nie
24	Kościuszki	310	16	5,16	tak
25	Krasickiego	80	1	1,25	tak
26	Kraszewskiego	211	12	5,68	tak
27	Księcia Bogusława	28	3	10,71	nie
28	Księcia Racibora	29	3	10,34	nie
29	Księcia Wacława	15	1	6,67	tak
30	Kwiatowa	25	8	32	nie
31	Łąkowa	23	0	0	tak
32	Łobzówek	30	0	0	tak
33	Magazynowa	3	4	133,33	nie
34	Mickiewicza	183	8	4,37	tak
35	Mieszka I	114	6	5,26	tak
36	Miodowa	21	5	23,81	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

37	Moniuszki	17	2	11,76	nie
38	Murarska	302	9	2,98	tak
39	Niepodległości	599	76	12,68	nie
40	Nowe Osiedle	107	9	8,41	tak
41	Obrońców Stalingradu	167	22	13,17	nie
42	Odnoga Węgorzyńska	52	5	9,61	nie
43	Ogrodowa	317	14	4,41	tak
44	Okopowa	303	11	3,63	tak
45	Orzeszkowej	767	50	6,51	tak
46	Piastów	49	3	6,51	tak
47	Plac 3 Marca	94	1	1,06	tak
48	Podgórna	137	12	8,75	nie
49	Pomorska	49	2	4,08	tak
50	Przechodnia	91	3	3,29	tak
51	Przedmiejska	61	5	8,19	nie
52	Przemysłowa	76	9	11,84	nie
53	Przyrzeczna	61	3	4,91	tak
54	Rapackiego	111	13	11,71	nie
55	Rolna	87	11	12,64	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

56	Rzeczna	16	0	0	tak
57	Sawickiej	860	37	4,3	tak
58	Segala	45	8	17,78	nie
59	Sienkiewicza	35	1	2,85	tak
60	Siewna	50	2	4	tak
61	Sikorskiego	37	6	16,21	nie
62	Słoneczna	40	2	5	tak
63	Słowackiego	255	13	5,09	tak
64	Spokojna	41	10	2,43	tak
65	Strumykowa	108	6	5,56	tak
66	Szkolna	247	8	3,23	tak
67	Szosa Świdwińska	68	2	2,94	tak
68	Szymanowskiego	50	8	16	nie
69	Świętoborzec	304	6	1,97	tak
70	Waryńskiego	69	13	18,84	nie
71	Węgorzyńska	180	12	6,67	tak
72	Władysława Łokietka	33	4	12,12	nie
73	Wojcielska	74	0	0	tak
74	Wojska Polskiego	89	9	10,11	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

75	Wybickiego	67	12	17,91	nie
76	XXX - lecia PRL	91	6	6,59	tak
77	Zielona	69	2	2,89	tak
	Razem	9885	670		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

Analiza danych dotyczących gminy Łobez wskazuje na niewielką liczbę prowadzonych działalności gospodarczych. Jest to o tyle ważne, o ile istnieją możliwości ze strony gminy dla zakładania działalności gospodarczej i jej prowadzenia w specjalnej strefie gospodarczej. W kontekście działań rewitalizacyjnych istotne jest, aby aktywizować mieszkańców również pod kątem ekonomicznym, co automatycznie przekładałoby się na powstawanie nowych miejsc pracy, a tym samym na zmniejszanie się problemu bezrobocia, również wśród kobiet, ludzi młodych i wykształconych, którzy zdecydowaliby się zostać w gminie, aby prowadzili działalność i sami zasilali rynek pracy. Ważne byłoby również wykorzystanie potencjałów lokalnej tożsamości kulturowej obszarów wiejskich, które mogłyby być podstawą działań aktywizacyjnych mieszkańców oraz rozwoju turystyki.

Uwarunkowania środowiskowe

Rozpatrując uwarunkowania środowiskowe należy wziąć pod uwagę kwestie związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi w Gminie Łobez oraz stężeniem średniorocznym pyłu PM10. Aspekt środowiskowy w obszarze zanieczyszczenia powietrza jest kluczowy ze względu na bezpośrednie oddziaływanie na zdrowie oraz jakość życia mieszkańców, dlatego w celu wykazania determinant uwarunkowań środowiskowych, wykorzystano dane pozyskane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie⁴. Niniejsze dane zostały skorelowane ze wskaźnikiem określającym stopień wytwarzania odpadów na danym obszarze, który finalnie pozwolił na wskazanie śladu środowiskowego. Biorąc pod uwagę zasady przetwarzania odpadów, należy podkreślić, iż ustala je odpowiednia ustawa, która jasno określa przyporządkowanie miejsc do przetwarzania odpadów. Zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2018-2023* obszar województwa zachodniopomorskiego podzielono na cztery regiony gospodarki odpadami: szczeciński, CZG R XXI, koszaliński i szczecinecki. Gmina Łobez przynależy do Regionu szczecineckiego, obejmującego swoim obszarem gminy: Barwice, Biały Bór, Bierzwnik, Borne Sulinowo, Brojce, Czaplonek, Człopa, Drawno, Grzmiąca, Kalisz Pomorski, Łobez, Mirosławiec, Połczyn-Zdrój, Rąbino, Rymań, Sławoborze, Szczecinek (M), Szczecinek (G), Świdwin (M), Świdwin (G), Tuczno, Wałcz (M), Wałcz (G). Dla Regionu szczecineckiego określono następujące instalacje do przetwarzania odpadów: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Mirowie, Rymaniu oraz Szczecinie, a także instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Mirowie.

⁴ Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2016 wraz z załącznikami, www.wios.szczecin.pl

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Ważnym problemem jest kwestia odorów występujących w mieście, która wynika z działalności jednej z firm. Niniejszy odór jest intensywnie wyczuwalny, a w związku z pracami i podejmowaną aktywnością prawną (ustawa odorowa) istnieje domniemanie, że zakład w bardzo negatywny sposób wpływa na środowisko, a tym samym na jakość życia mieszkańców.

Na podstawie analizy danych dotyczących ilości zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku można zauważyć, że tonaż odpadów już od 2013 roku zmniejsza się sukcesywnie, aż do 2015 roku, kiedy to nieznacznie rośnie. W 2013 zanotowano największą liczbę odpadów na przestrzeni analizowanych lat. Podobną tendencję zauważamy analizując dane dotyczące ilości odpadów na 1 mieszkańca gminy. Natomiast jeżeli chodzi o zmieszane odpady z gospodarstw domowych na jednego mieszkańca dane pokazują, że od 2013 roku sukcesywnie spada liczba ich kilogramów. W kontekście działań rewitalizacyjnych należy zwrócić na te kwestie szczególną uwagę, ponieważ funkcjonowanie w środowisku zaśmieconym sprawia, że może obniżyć się motywacja do aktywizacji mieszkańców w zakresie działań na rzecz gminy. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że mieszkańcy chętniej dbają o środowisko, które jest już w jakimś stopniu zadbane, co daje poczucie sprawstwa.

Tabela 11 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem)

Lata	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku		
	Ogółem w tonach	Na 1 mieszkańca w kilogramach	Z gospodarstw domowych Na 1 mieszkańca w kilogramach
2010	3 730,88	256,5	227,5
2011	5 075,75	349,5	253,6
2012	4 175,30	288,1	225,5
2013	4 013,38	278,9	220,2
2014	2 520,56	176,0	161,9
2015	2 784,04	195,3	156,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Określając ślad środowiskowy posłużono się dwoma wskaźnikami, które mają bezpośrednie przełożenie na jakość środowiska w gminie oraz wpływają na jakość życia mieszkańców. Biorąc pod uwagę destymulanty, którymi są liczba odpadów oraz stężenie pyłu PM 10 należy podkreślić, iż obszar gminy w większości znajduje się w strefie niskiego stężenia pyłu, które wynosi poniżej 18 μ g/m³.

W tabelach podczas obliczania śladu środowiskowego zapisano wartość stężenia pyłu dla każdego obszaru. Następnie niniejsza wartość została zsumowana z wartością określającą liczbą odpadów, tworząc średnią wartość śladu środowiskowego dla danego obszaru. Wartość uzyskaną przez każdy obszar odniesiono do średniej wartości śladu środowiskowego dla miejscowości wiejskich oraz obszarów miejskich i wskazano obszary, na których ślad środowiskowy wynosi powyżej średniej (oznaczone na czerwono) oraz obszary, na których ślad środowiskowy wynosi poniżej średniej (oznaczone na zielono).

Należy podkreślić, iż mniejsza wartość śladu środowiskowego na analizowanym obszarze oznacza korzystniejsze warunki życia dla mieszkańców danego obszaru w ramach uwarunkowań środowiskowych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 12 Ślad środowiskowy - miejscowości gminne

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba odpadów - (średnia w tonach 2013)	Stężenie pyłu PM 10	Średnia wartość śladu środ.	Poniżej średniej (52,2)
1	BEŁCZNA	335	93,4	18	111,4	nie
2	BONIN	121	33,7	18	51,7	tak
3	BUDZISZCZE	34	9,5	18	27,5	tak
4	BYSZEWO	32	8,9	18	26,9	tak
5	DALNO	446	124,4	18	142,4	nie
6	DOBIESZEWO	135	37,7	18	55,7	nie
7	GRABOWO	220	61,4	18	79,4	nie
8	KARWOWO	162	45,2	18	63,2	nie
9	KLĘPNICA	83	23,1	18	41,1	tak
10	KOŁDRĄB	25	7,0	18	25,0	tak
11	ŁOBŻANY	72	20,1	18	38,1	tak
12	MESZNE	59	16,5	18	34,5	tak
13	NIEGRZEBIA	97	27,1	18	45,1	tak
14	POLAKOWO	4	1,1	18	19,1	tak
15	PORADZ	172	48,0	12	60,0	nie
16	PRUSINOWO	157	43,8	12	55,8	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

17	PRZYBORZE	44	12,3	12	24,3	tak
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	138	38,5	18	56,5	nie
19	RYNOWO	127	35,4	18	53,4	nie
20	SULISZEWICE	222	61,9	18	79,9	nie
21	TARNOWO	36	34,4	18	52,4	nie
22	TRZESZCZYNA	46	12,8	18	30,8	tak
23	UNIMIE	120	33,5	18	51,5	tak
24	WOROWO	211	58,8	12	70,8	nie
25	WYSIEDLE	155	43,2	18	61,2	nie
26	ZACHEŁMIE	76	21,2	18	39,2	tak
27	ZAGÓRZYCE	141	39,3	18	57,3	nie
28	ZAJEZIERZE	193	53,8	18	71,8	nie
29	ZAKRZYCE	12	3,3	18	21,3	tak
30	ZDZISŁAWICE	4	1,1	18	19,1	tak
		3679			52,2	

Tabela 13 Ślad środowiskowy – ulice miasta Łobez

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Liczba odpadów - (średnia w tonach 2013)	Stężenie pyłu PM 10	Średnia wartość śladu środ.	Poniżej średniej (55,1)
-----	-------------	-----------------	--	---------------------	-----------------------------	-------------------------

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

1	Anny Jagiellonki	30	8,4	18	26,4	tak
2	Armii Krajowej	105	29,3	18	47,3	tak
3	Bema	283	78,9	18	96,9	nie
4	Boczna	50	13,9	18	31,9	tak
5	Bolesława Chrobrego	90	25,1	18	43,1	tak
6	Bolesława Krzywoustego	91	25,4	18	43,4	tak
7	Borków	19	5,3	18	23,3	tak
8	Browarna	141	39,3	18	57,3	nie
9	Budowlana	280	78,1	18	96,1	nie
10	Chopina	78	21,8	18	39,8	tak
11	Cicha	39	10,9	18	28,9	tak
12	Czycibora	74	20,6	18	38,6	tak
13	Drawska	49	13,7	18	31,7	tak
14	Dubois	97	27,1	18	45,1	tak
15	Głowackiego	133	37,1	18	55,1	tak
16	Jagiellonów	27	7,5	18	25,5	tak
17	Kamienna	49	13,7	18	31,7	tak
18	Kilińskiego	98	27,3	18	45,3	tak
19	Kolejowa	78	21,8	18	39,8	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

20	Komuny Paryskiej	460	128,3	18	146,3	nie
21	Konopnickiej	152	42,4	18	60,4	nie
22	Kopernika	36	10,0	18	28,0	tak
23	Kościelna	79	22,0	18	40,0	tak
24	Kościuszki	310	86,5	18	104,5	nie
25	Krasickiego	80	22,3	18	40,3	tak
26	Kraszewskiego	211	58,8	18	76,8	nie
27	Księcia Bogusława	28	7,8	18	25,8	tak
28	Księcia Racibora	29	8,1	18	26,1	tak
29	Księcia Warcisława	15	4,2	18	22,2	tak
30	Kwiatowa	25	7,0	18	25,0	tak
31	Łąkowa	23	6,4	18	24,4	tak
32	Łobzówek	30	8,4	18	26,4	tak
33	Magazynowa	3	0,8	18	18,8	tak
34	Mickiewicza	183	51,0	18	69,0	nie
35	Mieszka I	114	31,8	18	49,8	tak
36	Miodowa	21	5,9	18	23,9	tak
37	Moniuszki	17	4,7	18	22,7	tak
38	Murarska	302	84,2	18	102,2	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

39	Niepodległości	599	167,1	18	185,1	nie
40	Nowe Osiedle	107	29,8	18	47,8	tak
41	Obrońców Stalingradu	167	46,6	18	64,6	nie
42	Odnoga Węgorzyńska	52	14,5	18	32,5	tak
43	Ogrodowa	317	88,4	18	106,4	nie
44	Okopowa	303	84,5	18	102,5	nie
45	Orzeszkowej	767	213,9	18	231,9	nie
46	Piastów	49	13,7	18	31,7	tak
47	Plac 3 Marca	94	26,2	18	44,2	tak
48	Podgórna	137	38,2	18	56,2	nie
49	Pomorska	49	13,7	18	31,7	tak
50	Przechodnia	91	25,4	18	43,4	tak
51	Przedmiejska	61	17,0	18	35,0	tak
52	Przemysłowa	76	21,2	18	39,2	tak
53	Przyrzeczna	61	17,0	18	35,0	tak
54	Rapackiego	111	31,0	18	49,0	tak
55	Rolna	87	24,3	18	42,3	tak
56	Rzeczna	16	4,5	18	22,5	tak
57	Sawickiej	860	239,9	18	257,9	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

58	Segala	45	12,6	18	30,6	tak
59	Sienkiewicza	35	9,8	18	27,8	tak
60	Siewna	50	13,9	18	31,9	tak
61	Sikorskiego	37	10,3	18	28,3	tak
62	Słoneczna	40	111,6	18	129,6	nie
63	Słowackiego	255	71,1	18	89,1	nie
64	Spokojna	41	11,4	18	29,4	tak
65	Strumykowa	108	30,1	18	48,1	tak
66	Szkolna	247	68,9	18	86,9	nie
67	Szosa Świdwińska	68	19,0	18	37,0	tak
68	Szymanowskiego	50	13,9	18	31,9	tak
69	Świętoborzec	304	84,8	18	102,8	nie
70	Waryńskiego	69	19,2	18	37,2	tak
71	Węgorzyńska	180	50,2	18	68,2	nie
72	Władysława Łokietka	33	9,2	18	27,2	tak
73	Wojcielska	74	20,6	18	38,6	tak
74	Wojska Polskiego	89	24,8	18	42,8	tak
75	Wybickiego	67	18,7	18	36,7	tak
76	XXX - lecia PRL	91	25,4	18	43,4	tak

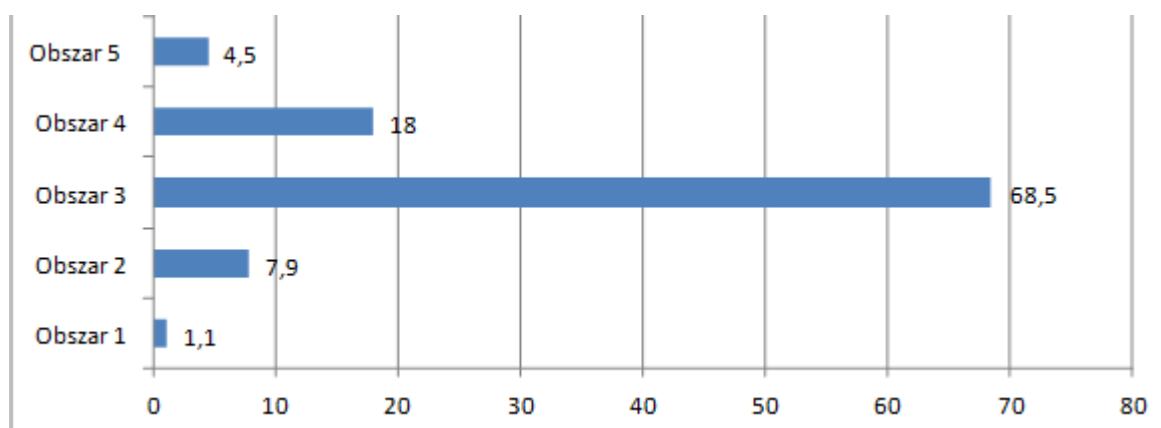
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

77	Zielona	69	19,2	18	37,2	tak
					55,1	

Przeprowadzone na terenie gminy badania ankietowe dotyczyły również poznania opinii mieszkańców na temat niektórych uwarunkowań środowiskowych. Badani zostali poproszeni o ocenę występowania na terenie gminy określonych problemów. Wskazali na występowanie problemu jakim jest **nieodpowiednia liczba terenów zielonych i spacerowych** (53,5% - suma odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak) oraz **duże zanieczyszczenie powietrza** (23,4% - suma odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak). Pierwsza kwestia dotyczy możliwości korzystania z dobrodziejstw natury, jakimi gmina może się pochwalić z jednej strony, z drugiej strony może to wskazywać na nieuporządkowanie tej przestrzeni, a w związku z tym niemożności korzystania z niej. Kolejny wskazany przez badanych problem to zanieczyszczenie powietrza, które jak można przypuszczać, rozumiane jest przez mieszkańców głównie ze względu na odczuwalną w mieście woń. Mieszkańcy zostali również poproszeni o wyrażenie opinii w kwestii działań jakie powinny być podejmowane w ramach działań rewitalizacyjnych. W kwestii uwarunkowań środowiskowych należy wskazać, że dla 30% ankietowanych ważna jest **poprawa gospodarki odpadami i ściekami**.

Mieszkańcy gminy w swoich wypowiedziach na temat problemów społecznych w 30% wskazali na to, że **wielu mieszkańców pali śmieciami w piecach**, co stanowi ogromny problem również w skali kraju. Informacja o takim podejściu do środowiska naturalnego jest pewnego rodzaju problemem społecznym. Jest to ważne przy planowaniu działań rewitalizacyjnych na terenie gminy, ponieważ może to wprowadzić działania mające na celu większą odpowiedzialność za środowisko, w którym na co dzień mieszkańcy funkcjonują.

Tabela 14 Miejsca o znacznej koncentracji zanieczyszczenia środowiska w Gminie Łobez według mieszkańców - obszary

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy badań ankietowych

Według opinii mieszkańców, miejsca o znacznej koncentracji zanieczyszczenia środowiska znajdują się w Obszarze 3 gminy Łobez, do którego zaliczono miasto Łobez. We wskazaniach jednoznacznie można zauważyć zaznaczenie tego obszaru. Miasto terytorialnie i ludnościowo jest największe, w związku z tym można przypuszczać, że będzie generowało największą

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

problemów związanych z ochroną środowiska. Tym bardziej należy uwarunkowania środowiska brać pod uwagę aranżując działania rewitalizacyjne, ponieważ dbając o kapitał społeczny nie można zapominać o środowisku fizycznym, w którym ten kapitał funkcjonuje. Poza tym edukacja ekologiczna ma na celu nie tylko dbanie o środowisko samo w sobie, ale również o tworzenie relacji, sieci społecznych, które w tym kierunku wywołają wspólną inicjatywę.

Uwarunkowania przestrzenno- funkcjonalne

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łobez powstały w styczniu 2013 roku uwzględnił analizę strefy konserwatorskiej miasta, uwarunkowań ochrony środowiska, własności gruntów i budynków, infrastruktury technicznej, na podstawie której zidentyfikowano następujące problemy: brak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego, zdegradowana tkanka miejska, niezagospodarowane tereny po byłych PGR-ach oraz niszczące zabytkowe budynki po stadninie ogierów z wieloletnimi tradycjami. Przedstawiając analizę przestrzenno-funkcjonalną należy przede wszystkim podkreślić znaczenie budynków zabytkowych na terenie gminy. Do najważniejszych zabytków istniejących na terenie obszaru miasta Łobez zaliczają się:

- kościół par. p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, XV, 2 poł. XVII, po 1976, nr rej.: 521 z 22.12.1965
- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. p.w. Nawiedzenia NMP, 1844-1845, nr rej.: A-150 z 17.12.2003
- dom, ul. Bema 7, szach., poł. XIX, nr rej.: 520 z 22.12.1965
- dom, ul. Budowlana 37, szach., poł. XIX, nr rej.: 216 z 25.02.1957
- dom, ul. Niepodległości 7, szach., pocz. XIX, nr rej.: A-1394 z 3.12.1998
- 2 wille, ob. dom mieszkalny, ul. Niepodległości 66a-68, pocz. XX, 1920, nr rej.: A-390 z 20.04.2009
- poczta, ul. Rapackiego 12, XIX/XX, nr rej.: A-1246 z 30.11.1992
- zespół stadniny koni, ul. Świętoborzec 2, 3, 3a, 13, 14, nr rej.: A-213 z 22.04.2005:
  - dom dyrektora (nr 1), 1876
  - stajnia wyjazdowa (nr 5), 1876
  - kuźnia - szorownia (nr 6), 1876
  - stajnia (nr 10), 1884
  - stajnia (nr 14, 16), 1876
- budynek administracyjny (nr 17), 1886
  - ambulans weterynaryjny (nr 18), 1876
  - ujeżdżalnia (nr 21), 1876
- park i zieleńce, 3 ćw. XIX⁵

⁵ Dokument: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łobez, ss 21-22.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Na terenie gminy znajduje się również stare budownictwo, jak i pomniki, do których odpowiednio zaliczamy:

Stare budownictwo w gminie Łobez

- domy ryglowe z XVIII i XIX w. (fragmenty przedwojennej zabudowy) - najciekawsze przy ul. Niepodległości 7 i Bema 9,13
- budynek poczty - ul. Obrońców Stalingradu 12, pełniący te same funkcje od końca XIX w.,]
- budynek Nadleśnictwa - ul. Bema 15
- inne ciekawe budynki mieszkalne - m.in. ul. Obrońców Stalingradu 17, Niepodległości 66, Konopnickiej, Kilińskiego, Sawickiej
- zabudowa ul. Przechodniej
- wieża ciśnień oraz lokomotywnia przy ul. Kolejowej
- resztki murów obronnych miasta przy Szkole Podstawowej nr 1, obok wzgórza zamkowego.

Pomniki w gminie Łobez

- Pomnik Wdzięczności „Byliśmy, Jesteśmy, Będziemy”, zlokalizowany w parku miejskim im. T. Kościuszki, który jest poświęcony żołnierzom poległym w walkach o wyzwolenie Ziemi Łobeskiej
- pomnik w Świątoborcu, poświęcony poległym żołnierzom 43 Pułku Artylerii Lekkiej walczącym z oddziałami niemieckimi przedzierającymi się z okrążenia w tzw. „kotle świdwińskim”
- cmentarz komunalny:
- trzy krzyże: 1) w hołdzie zmarłym i pomordowanym na Syberii, ofiarom stalinizmu, 2) żołnierzom walczącym o Polskę w latach 1939-1945 na wszystkich frontach i 3) pamięci Polek i Polaków deportowanych do prac niewolniczych w III Rzeszy w latach 1939-1945
- groby polskich żołnierzy poległych w marcu 1945 r.
- istnieje również obelisk upamiętniający niemieckich mieszkańców Łobza
- można wskazać również na głaz poświęcony pamięci prof. Otto Puchsteina (1856-1911), ur. i pochowanemu w Łobzie; archeolog Uniwersytetu Freiburskiego i Berlińskiego; badacz Pergamonu i Baalbek,
- pomniki niemieckie,
- Wzgórze Rolanda - na zboczach doliny za cmentarzem stał dawniej pomnik poświęcony żołnierzom poległym na frontach I wojny światowej. Przedstawiał średniowiecznego rycerza stojącego z pochyloną głową, wspartego na mieczu. Obecnie przetrwały jedynie fragmenty pomnika,
- głaz Jahna - znajduje się obok polany o tej samej nazwie, na której rozpoczynają się ścieżki rowerowe. Głaz ustawiono w 1928 r. dla uczczenia niemieckiego teoretyka

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

i twórcy nowożytnego systemu w gimnastyce. Pomnik był częścią przedwojennego parku sportu i rozrywki.⁶

Poniższe tabele przedstawiają rozmieszczenie zabytkowych budynków na terenie gminy z podziałem na miejscowości gminne i na miasto Łobez.

Tabela 15 Rozmieszczenie zabytkowych budynków – gmina Łobez

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Ogólna liczba budynków zabytkowych	Powyżej Średniej (1,23)
1	BEŁCZNA	335	2	tak
2	BONIN	121	8	tak
3	BUDZISZCZE	34	0	nie
4	BYSZEWO	32	1	nie
5	DALNO	446	1	nie
6	DOBIESZEWO	135	2	tak
7	GRABOWO	220	1	nie
8	KARWOWO	162	5	tak
9	KLEPNICA	83	2	tak
10	KOŁDRĄB	25	0	nie
11	ŁOBŻANY	72	0	nie
12	MESZNE	59	0	nie
13	NIEGRZEBIA	97	0	nie
14	POLAKOWO	4	0	nie

⁶ Ibidem, ss.22-23

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

15	PORADZ	172	1	nie
16	PRUSINOWO	157	0	nie
17	PRZYBORZE	44	1	nie
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	138	2	tak
19	RYNOWO	127	2	tak
20	SULISZEWICE	222	0	nie
21	TARNOWO	36	2	tak
22	TRZESZCZYNA	46	1	nie
23	UNIMIE	120	3	tak
24	WOROWO	211	1	nie
25	WYSIEDLE	155	1	nie
26	ZACHEŁMIE	76	1	nie
27	ZAGÓRZYCE	141	0	nie
28	ZAJEZIERZE	193	3	tak
29	ZAKRZYCE	12	0	nie
30	ZDZISŁAWICE	4	0	nie
		3679	1,23	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych LPR 2013

Tabela 16 Rozmieszczenie zabytkowych budynków – miasto Łobez

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Ogólna liczba budynków zabytkowych	Powyżej średniej (0,1)
-----	-------------	-----------------	------------------------------------	------------------------

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

1	Anny Jagiellonki	30	0	nie
2	Armii Krajowej	105	0	nie
3	Bema	283	1	tak
4	Boczna	50	0	nie
5	Bolesława Chrobrego	90	0	nie
6	Bolesława Krzywoustego	91	0	nie
7	Borków	19	0	nie
8	Browarna	141	0	nie
9	Budowlana	280	1	tak
10	Chopina	78	0	nie
11	Cicha	39	0	nie
12	Czсібora	74	0	nie
13	Drawska	49	0	nie
14	Dubois	97	0	nie
15	Głowackiego	133	0	nie
16	Jagiellonów	27	0	nie
17	Kamienna	49	0	nie
18	Kilińskiego	98	0	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

19	Kolejowa	78	0	nie
20	Komuny Paryskiej	460	0	nie
21	Konopnickiej	152	0	nie
22	Kopernika	36	0	nie
23	Kościelna	79	0	nie
24	Kościuszki	310	0	nie
25	Krasickiego	80	0	nie
26	Kraszewskiego	211	0	nie
27	Księcia Bogusława	28	0	nie
28	Księcia Racibora	29	0	nie
29	Księcia Wacława	15	0	nie
30	Kwiatowa	25	0	nie
31	Łąkowa	23	0	nie
32	Łobzówek	30	0	nie
33	Magazynowa	3	1	tak
34	Mickiewicza	183	0	nie
35	Mieszka I	114	0	nie
36	Miodowa	21	0	nie
37	Moniuszki	17	0	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

38	Murarska	302	0	nie
39	Niepodległości	599	3	tak
40	Nowe Osiedle	107	0	nie
41	Obrońców Stalingradu	167	0	nie
42	Odnoga Węgorzyńska	52	0	nie
43	Ogrodowa	317	0	nie
44	Okopowa	303	0	nie
45	Orzeszkowej	767	0	nie
46	Piastów	49	0	nie
47	Plac 3 Marca	94	0	nie
48	Podgórna	137	0	nie
49	Pomorska	49	0	nie
50	Przechodnia	91	0	nie
51	Przedmiejska	61	0	nie
52	Przemysłowa	76	0	nie
53	Przyrzeczna	61	0	nie
54	Rapackiego	111	1	tak
55	Rolna	87	0	nie
56	Rzeczna	16	0	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

57	Sawickiej	860	0	nie
58	Segala	45	0	nie
59	Sienkiewicza	35	0	nie
60	Siewna	50	0	nie
61	Sikorskiego	37	0	nie
62	Słoneczna	40	0	nie
63	Słowackiego	255	0	nie
64	Spokojna	41	0	nie
65	Strumykowa	108	0	nie
66	Szkolna	247	0	nie
67	Szosa Świdwińska	68	0	nie
68	Szymanowskiego	50	0	nie
69	Świętoborzec	304	9	tak
70	Waryńskiego	69	0	nie
71	Węgorzyńska	180	0	nie
72	Władysława Łokietka	33	0	nie
73	Wojcielska	74	0	nie
74	Wojska Polskiego	89	0	nie
75	Wybickiego	67	0	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

76	XXX -lecia PRL	91	0	nie
77	Zielona	69	0	nie
		9885	0,1	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych LPR 2013

Gmina posiada dużą koncentrację budynków starych. Można przypuszczać, że im więcej starych budynków, tym większa potrzeba inwestowania środków, aby te budynki doprowadzić do stanu swojej świetności. W innym przypadku stają się one miejscem, które jeszcze bardziej jest degradowane. Mieszkańcy poproszeni o ocenę stopnia występowania na terenie gminy określonych problemów w kontekście uwarunkowań przestrzennych wskazali w 46,5% (suma odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak) na **zniszczone fasady domów i mieszkań**.

Należy pamiętać, że działania na rzecz rewitalizacji przestrzeni funkcjonalnej mogą być efektem przede wszystkim działań rewitalizacyjnych inicjowanych w ramach poprawy uwarunkowań społecznych. Poprzez aktywizację zarówno młodzieży, seniorów, osób nieaktywnych zawodowo, czyli tych kategorii, którym grozi wykluczenie społeczne, można poprawić jakość budynków, jakość życia w kręgach sąsiedzkich budynków, za czym kolejno przychodzi motywacja do dbania o wspólną przestrzeń do życia.

Uwarunkowania techniczne

Analiza uwarunkowań technicznych w gminie Łobez oparta będzie na dostępności mieszkańców do wybranych instalacji techniczno-sanitarnych oraz stanu dróg gminnych. Niniejsze aspekty w znacznym stopniu wpływają na jakość życia mieszkańców.

Analiza odsetka mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno-sanitarnych na terenie gminy ukazuje, że od 2014 roku wzrósł odsetek osób korzystających z wodociągów. Między 2014 i 2015 rokiem wzrastał z kolei odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji. Procent osób korzystających z gazu na przestrzeni lat utrzymuje się na stałym poziomie.

Można przypuszczać, że niski odsetek osób korzystających z wybranych instalacji techniczno-sanitarnych jest wynikiem problemu społecznego, jakim jest ubóstwo, zauważane we wskazaniach mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym.

Tabela 17 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno-sanitarnych w gminie

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dane w %						
Wodociąg	89,8	89,8	89,6	89,6	98,8	98,9
Kanalizacja	67,3	67,6	68,2	68,9	69,6	74
Gaz	52,2	51,9	52,6	51,7	51,6	51,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Stan dróg gminnych i w mieście Łobez można uznać za dobry, ponieważ nie wymagają one znacznych remontów. Większość dróg jest utwardzona, jedynie niektóre ulice miasta i niektóre drogi w miejscowościach gminnych wymagają remontu. Wskaźnik stanu drogi został opracowany na podstawie danych z Urzędu Gminy w Łobzie, który wskazywał na typ powierzchni i ogólny stan drogi. Na tej podstawie przygotowana została legenda do wykorzystania tego wskaźnika, która opiera się na przyznaniu odpowiedniej wartości punktów do poszczególnych nawierzchni będących podstawą sieci drogowej w gminie. W związku z tym na podstawie danych dotyczących remontów w gminie uzyskano informację, iż ze względu na lata remontów najwyższą wartość należałoby przyznać materiałowi jakim jest polbruk, gdyż niniejszy materiał był wykorzystywany do remontów w ostatnich latach. Następnym materiałem pod względem jakości jest asfalt, w związku z tym przyznano mu mniejszą wartość punktową. Najmniejsza wartość w ujęciu dobrego stanu drogi opierającej się na konkretnym materiale została przyznana drodze gruntowej oraz tłuczniowej. Następnie stan drogi pomniejszając wartość punktową przyznaną danej nawierzchni. Powyższe założenia były podstawą konstrukcji wskaźnika stanu drogi.

Tabela 18 Legenda definiująca wskaźnik stanu dróg gminy Łobez

	DOBRY	ŚREDNI	ZŁY
POLBRUK	9	6	3
ASFALT	8	5	2
GRUNT/TRELINKA/ TŁUCZEŃ/BRUK	7	4	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łobez

Tabela 19 Drogi na obszarze wiejskim gminy Łobez

Lp.	Miejscowość	Wskaźnik stanu drogi	Poniżej średniej (na podstawie legendy)
1	BEŁCZNA	2	tak
2	BONIN	5	nie
3	BUDZISZCZE	2	tak
4	BYSZEWO	5	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

5	DALNO	1	tak
6	DOBIESZEWO	1	tak
7	GRABOWO	5	nie
8	KARWOWO	2	tak
9	KLĘPNICA	1	tak
10	KOŁDRĄB	2	tak
11	ŁOBŻANY	1	nie
12	MESZNE	1	tak
13	NIEGRZEBIA	1	tak
14	POLAKOWO	5	nie
15	PORADZ	1	tak
16	PRUSINOWO	1	tak
17	PRZYBORZE	1	tak
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	1	tak
19	RYNOWO	5	nie
20	SULISZEWICE	5	nie
21	TARNOWO	1	tak
22	TRZESZCZYNA	5	tak
23	UNIMIE	1	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

24	WOROWO	5	nie
25	WYSIEDLE	5	nie
26	ZACHEŁMIE	1	tak
27	ZAGÓRZYCE	1	tak
28	ZAJEZIERZE	8	nie
29	ZAKRZYCE	5	tak
30	ZDZISŁAWICE	5	tak

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łobez

Tabela 20 Drogi na terenie miejskim gminy Łobez i ich stan

Lp.	Miejscowość	Wskaźnik stanu drogi	Poniżej średniej (na podstawie legendy)
1	Anny Jagiellonki	9	nie
2	Armii Krajowej	8	nie
3	Bema	8	nie
4	Boczna	2	tak
5	Bolesława Chrobrego	9	nie
6	Bolesława Krzywoustego	9	nie
7	Borków	9	nie
8	Browarna	9	nie
9	Budowlana	2	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

10	Chopina	8	nie
11	Cicha	9	nie
12	Czсібora	9	nie
13	Drawska	2	tak
14	Dubois	9	nie
15	Głowackiego	8	nie
16	Jagiellonów	9	tak
17	Kamienna	8	nie
18	Kilińskiego	9	nie
19	Kolejowa	8	nie
20	Komuny Paryskiej	2	tak
21	Konopnickiej	5	tak
22	Kopernika	5	tak
23	Kościelna	2	tak
24	Kościuszki	8	nie
25	Krasickiego	9	nie
26	Kraszewskiego	8	nie
27	Księcia Bogusława	3	nie
28	Księcia Racibora	9	nie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

29	Księcia Wacława	9	nie
30	Kwiatowa	3	tak
31	Łąkowa	9	nie
32	Łobzówek	2	tak
33	Magazynowa	2	tak
34	Mickiewicza	5	tak
35	Mieszka I	9	nie
36	Miodowa	8	tak
37	Moniuszki	9	nie
38	Murarska	5	tak
39	Niepodległości	2	tak
40	Nowe Osiedle	9	nie
41	Obrońców Stalingradu	8	nie
42	Odnoga Węgorzyńska	9	nie
43	Ogrodowa	2	tak
44	Okopowa	2	tak
45	Orzeszkowej	9	nie
46	Piastów	1	nie
47	Plac 3 Marca	3	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

48	Podgórna	3	tak
49	Pomorska	8	nie
50	Przechodnia	8	nie
51	Przedmiejska	2	tak
52	Przemysłowa	2	tak
53	Przyrzeczna	8	nie
54	Rapackiego	8	tak
55	Rolna	2	tak
56	Rzeczna	5	tak
57	Sawickiej	8	nie
58	Segala	8	nie
59	Sienkiewicza	8	nie
60	Siewna	2	tak
61	Sikorskiego	8	nie
62	Słoneczna	9	nie
63	Słowackiego	2	tak
64	Spokojna	2	nie
65	Strumykowa	8	nie
66	Szkolna	5	tak

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

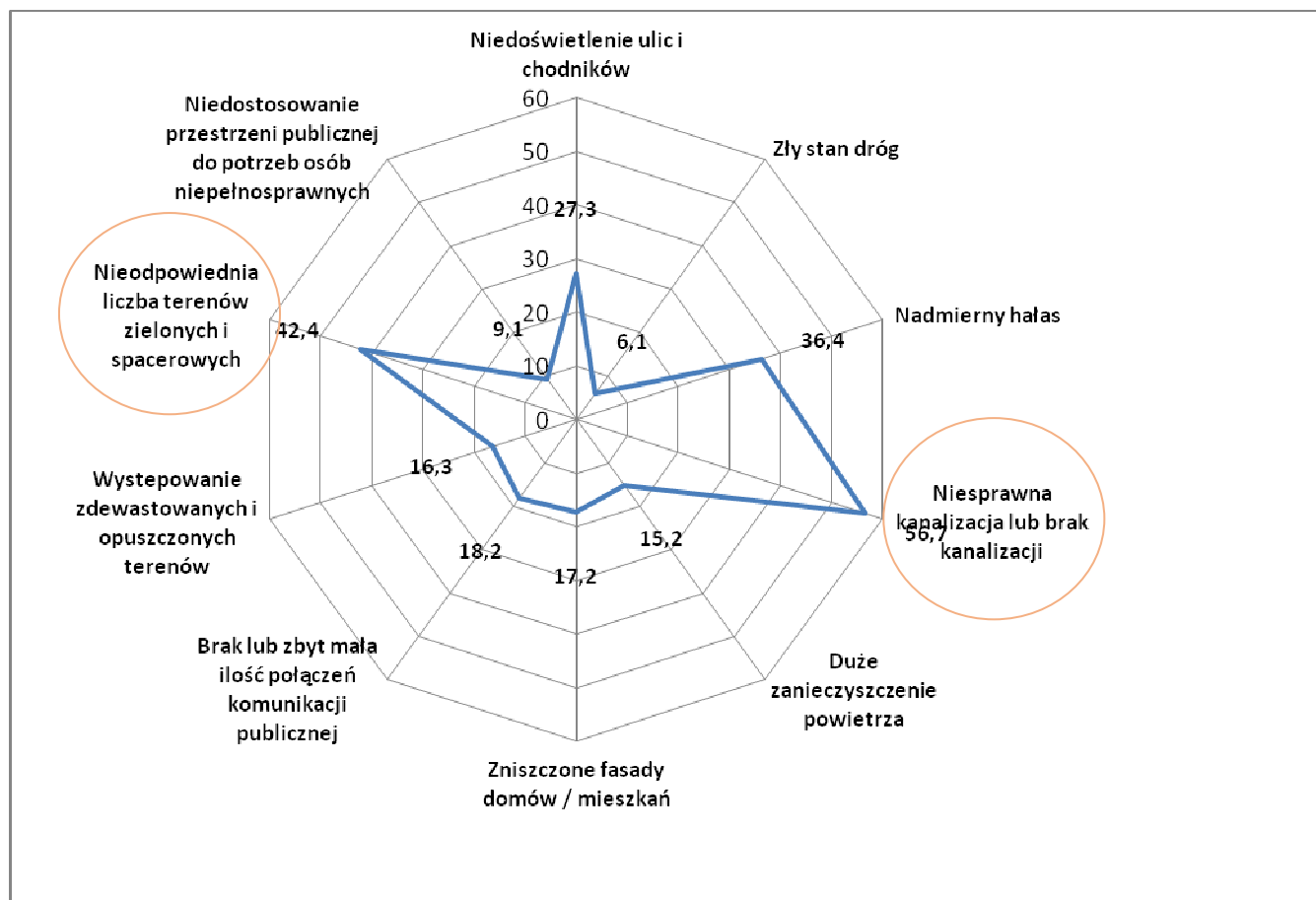
67	Szosa Świdwińska	5	tak
68	Szymanowskiego	9	nie
69	Świętoborzec	9	nie
70	Waryńskiego	5	tak
71	Węgorzyńska	8	nie
72	Władysława Łokietka	9	nie
73	Wojcielska	1	tak
74	Wojska Polskiego	5	tak
75	Wybickiego	5	nie
76	XXX - lecia PRL	9	nie
77	Zielona	9	nie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łobez

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Wykres 10 Ocena stopnia występowania problemów na terenie gminy Łobez według mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy badań ankietowych mieszkańców, N=100

Mimo tego, że stan dróg może wydawać się zadowalający, to w odczuciu mieszkańców ich jakość i odległość pomiędzy ważnymi punktami w gminie oraz w powiecie jest problematyczna. Możemy mówić o dużej liczbie dróg powiatowych, jednocześnie dostrzegalne może być wykluczenie mieszkańców gmin związane z infrastrukturą i komunikacją. Większa odległość do centrum i złe drogi mogą powodować wykluczenie, poczucie gorszej jakości życia.

Mieszkańcy poproszeni o wskazanie natężenia problemów w gminie w kontekście uwarunkowań technicznych wskazali przede wszystkim na niesprawną kanalizację lub brak kanalizacji (56,7%). Ocenionym najwyżej na skali problemem jest także niedoświetlenie ulic i chodników (27,3%) oraz brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacji publicznej (18,2%).

Zwrócenie uwagi przez mieszkańców na problemy związane z kanalizacją jest o tyle istotne, o ile wpływa to znacząco na jakość codziennego funkcjonowania mieszkańców. Sprawna kanalizacja nie zabiera gospodarstwom domowym czasu, który w przypadku wadliwej kanalizacji bądź jej braku musiały by gospodarstwa poświęcić, aby zaspokajać swoje podstawowe potrzeby. Tym samym można przypuszczać, że dobre uwarunkowania techniczne sprzyjają zaspokajaniu potrzeb wyższego rzędu – aktywności indywidualnej i społecznej.

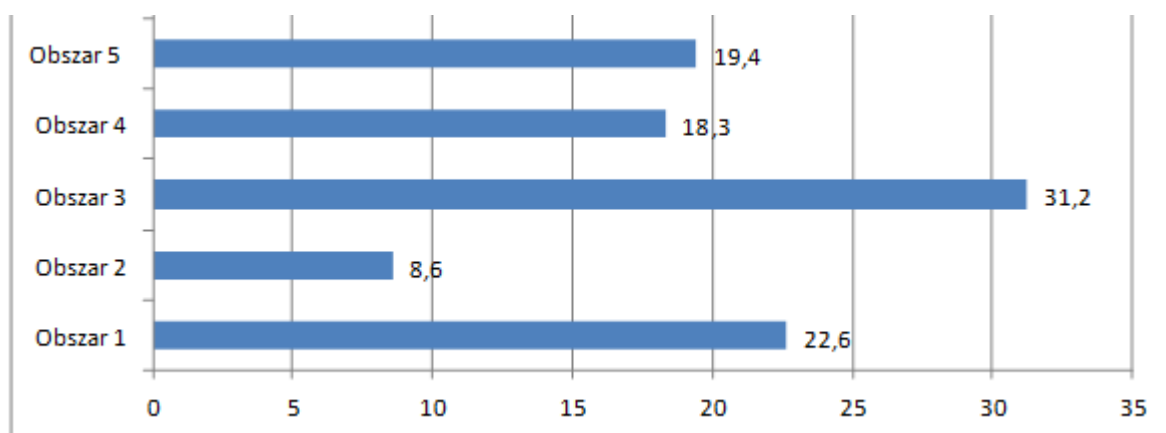

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mieszkańcy, wśród których przeprowadzono badanie ankietowe w działaniach, które powinny być przede wszystkim podjęte w ramach procesu rewitalizacji gminy, w kontekście uwarunkowań technicznych, wskazali na poprawę infrastruktury drogowej (70%). Można zauważyć, że mieszkańcy dostrzegają problem związany ze złym stanem dróg, ponieważ może to bezpośrednio wpływać na ich komunikację z większymi miejscowościami, z ośrodkami kultury i edukacji a także z trudnością w dostępie do runku pracy poza terenem gminy.

Ponadto mieszkańcy zostali w ankiecie poproszeni o wskazanie miejsc o znacznej koncentracji zdegradowanej infrastruktury drogowej.

Wykres 11 Miejsca o znacznej koncentracji degradacji infrastruktury drogowej w Gminie Łobez według mieszkańców - obszary

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy badań ankietowych

Wskazania dotyczą Obszaru 3, czyli miasta Łobez. Drugim obszarem, na które wskazali mieszkańcy w swoich odpowiedziach to Obszar 5, do którego zaliczono Rynowo, Tarnowo i Zajezerze. Drugi wskazany obszar znajduje się na granicy gminy, powinien być terenem dobrze przygotowanym pod względem dróg, dzięki czemu można łatwo poruszać się pomiędzy gminami.

Analiza uwarunkowań technicznych prowadzi przede wszystkim do przypuszczeń, że zły stan dróg, niezadowolenie mieszkańców gminy z tego tytułu, brak sprawnej kanalizacji mogą prowadzić do małej aktywności społecznej mieszkańców gminy oraz do ich wykluczenia.

Podsumowanie

Diagnoza gminy Łobez została przeprowadzona w oparciu o uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. W analizie wykorzystano dane z Głównego Urzędu Statystycznego, dane z Urzędu Gminy Łobez, także z dokumentów: Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łobez oraz Lokalnego Programu Rozwoju. W diagnozie wykorzystano również analizę wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród **100 mieszkańców gminy Łobez w marcu 2017 roku**.

Przy konstrukcji syntetycznego miernika rozwoju Gminy ważnym etapem było określenie charakteru wybranych cech. Jeżeli większe wartości danej cechy pozwalają zakwalifikować obiekt jako lepszy, zgodnie z przyjętym kryterium ogólnym, to cechę taką nazywamy **stymulantą**. Natomiast gdy większe wartości cechy implikują gorszą ocenę obiektu, w świetle

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

kryterium ogólnego, to mówimy o **destymulancie**. Dobór wskaźników obejmował **wyznaczenie stymulantów i destymulantów rozwoju Gminy**.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze społecznej** dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- DESTYMULANTA: Zasiłki stałe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Zasiłki okresowe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Zasiłki celowe / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Interwencje Straży Miejskiej / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Uzależnienie od alkoholu / Liczba ludności
- STYMULANTA: Wiek przedprodukcyjny / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Wiek poprodukcyjny / Liczba ludności
- DESTYMULANTA: Bezrobocie / Liczba ludności

Analiza danych statystycznych pozwoliła na określenie wskaźnika pozwalającego ocenić natężenie negatywnych zjawisk w **sferze gospodarczej**:

- STYMULANTA: Współczynnik przedsiębiorczości (Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby ludności danego obszaru)

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze środowiskowej** dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- DESTYMULANTA: Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem)
- DESTYMULANTA: Ślad środowiskowy obliczany stężenia średniorocznego Pyłu PM 10 oraz masy odebranych odpadów

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze przestrzenno-funkcjonalnej** dokonano oceny wskaźnika:

- DESTYMULANTA: Rozmieszczenie zabytkowych budynków

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk w **sferze technicznej** dokonano oceny wskaźnika

- STYMULANTA: Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych w gminie
- STYMULANTA: Stan dróg na terenie gminy

Po zestawieniu wszystkich wskaźników obliczono ogólne IMD dla ulic miasta Łobez oraz dla miejscowości gminnych. Poniższa tabela przedstawia obszary, które wymagają działań rewitalizacyjnych. W przypadku gminy Łobez będą to obszary, w których **IMD wynosi 30 i powyżej**.

Podsumowując wskaźniki, które zostały wzięte pod uwagę w przeprowadzonej analizie należy zwrócić uwagę na najważniejszy aspekt jaki dotyczy procesu rewitalizacji, a mianowicie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

konieczność kompleksowego przeprowadzenia analizy obszaru z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej oraz narzędzi analitycznych. W ramach wyznaczenia stopnia degradacji w oparciu o uwarunkowania społeczne, przeprowadzono analizę wskaźników ilości osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu na to, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Niemożność podjęcia pracy i konieczność korzystania z pomocy społecznej stanowi potencjał do uznania, iż występuje konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych. Biorąc pod uwagę interwencje straży miejskiej oraz uzależnienie od alkoholu i bezrobocie, należy stwierdzić, iż niniejsze wskaźniki obrazują stan społeczny, ponieważ można założyć współwystępowanie niniejszych problemów. Bezrobocie generuje poczucie wykluczenia oraz możliwość uzależnienia się od alkoholu ze względu na chęć ucieczki od problemów. Wpływa to jednocześnie na zwiększenie stopnia łamania prawa oraz nasilenie konieczności podejmowania interwencji przez straż miejską. Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek przedprodukcyjny jako zmienna determinująca potencjały obszaru (wyższa liczba rodzących się dzieci) lub deficyty (spadek ilości urodzeń) w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne.

Ważnymi wskaźnikami, które należy traktować jako uzupełnienie prowadzonych analiz są dane w obszarze gospodarczym analizowane na podstawie współczynnika przedsiębiorczości jako liczby podmiotów gospodarczych przypadających w odniesieniu do liczby ludności. Niniejszy wskaźnik świadczy o możliwości samodzielnego działania przez mieszkańców i podejmowania aktywności nakierowanej na rozwiązywanie problemów we własnym zakresie. Niski wskaźnik świadczy na obszarze o szczególnym nasileniu problemów społecznych o znacznej bierności mieszkańców, którzy nie wykazują determinacji, aby samodzielnie rozwiązać problemy.

W ramach uwarunkowania środowiskowego pod uwagę zostały wzięte ilości odpadów przypadające na mieszkańca na poszczególnych ulicach. Wybór niniejszego wskaźnika jest podyktowany chęcią ukazania stopnia oddziaływania człowieka na środowiska, który jest mierzony liczbą odpadów – ślad środowiskowy. Z analiz dotyczących wytwarzanych śmieci wyłania się obraz wzrostu ilości śmieci produkowanych w przeliczeniu na jedną osobę, a także nasilenie problemu nielegalnie utylizowanych odpadów. W związku z tym założono, iż niniejszy wskaźnik spełnia wymogi związane z badaniem procesu degradacji obszaru.

Analizując ilość zabytkowych budynków, która została wzięta pod uwagę należy zwrócić uwagę, iż gmina nie posiada precyzyjnej ewidencji wskazującej ewidencję budynków w złym stanie technicznym, która byłaby prowadzona dla wszystkich obiektów, również prywatnych. W związku z tym podjęto założenie, iż analiza zostanie przeprowadzona na podstawie stanu budynków zabytkowych jako wskaźnika zachodzącego procesu degradacji, wymagającego podjęcia działań, które doprowadziłyby do przywrócenia ich odpowiedniego stanu, aby nie wpływały na narastanie procesu negatywnych zjawisk społecznych (spożywania alkoholu) w zdegradowanych budynkach.

Odnosząc się do stanu dróg, który również stanowi jeden ze wskaźników, należy wskazać, iż jest to wskaźnik kluczowy, gdyż drogi stanowią obiekty budowlane, które wpływają

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

zdecydowanie na możliwość wykluczenia mieszkańców, jeżeli ich stan jest zły. Wynika to z wymaganej na rynku pracy mobilności oraz konieczności dojazdów do pracy, co jest utrudnione na drogach o niskiej jakości i może powodować trwałe wykluczenie mieszkańców obszarów. Należy również pamiętać, iż obszar całej gminy został zaliczony do terenu o wysokim stopniu wykluczenia mieszkańców ze względu na czynniki popegeerowskie, które wpłynęły na poczucie bierności mieszkańców. Obszar gminy posiada charakterystykę rolniczą, co determinuje konieczność przemieszczania się do miejsc koncentracji przemysłu lub usługowych miejsc pracy. Niski stan dróg wpływa w związku z tym na trwałe wykluczenie mieszkańców, którzy nie mogą w odpowiednim stopniu przemieścić się do innych obszarów gminy w celu podjęcia zatrudnienia. Wpływa on również na trwałe zdegradowanie obszarów, które ze względu na stan dróg nie stanowią potencjału inwestycyjnego, a rozwój podmiotów gospodarczych mógłby być również podstawą przeciwdziałania problemom społecznym, jednakże ze względu na uwarunkowania techniczne jest bardzo utrudniony.

Zdjęcie 12 Stan drogi lokalnej

Źródło: [google.pl/maps](https://www.google.pl/maps)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 21 Analiza wskaźnika IMD– miejscowości Gminy Łobez

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności	Wskaźniki					IMD łącznie
			IMD społeczne	Uwarunkowania gospodarcze	Uwarunkowania środowiskowe	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	Uwarunkowania techniczne	
1	BELCZNA	335	12					30
2	BONIN	121	10					19
3	BUDZISZCZE	34	23					29
4	BYSZEWO	32	28					34
5	DALNO	446	10					23
6	DOBIESZEWO	135	20					38
7	GRABOWO	220	19					25
8	KARWOWO	162	23					41

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9	KLEPNICA	83	23					32
10	KOŁDRĄB	25	11					17
11	ŁOBŻANY	72	11					15
12	MESZNE	59	12					21
13	NIEGRZEBIA	97	14					20
14	POLAKOWO	4	22					28
15	PORADZ	172	21					34
16	PRUSINOWO	157	16					25
17	PRZYBORZE	44	37					46
18	ROŻNOWO ŁOBESKIE	138	25					43
19	RYNOWO	127	25					38
20	SULISZEWICE	222	14					23

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

21	TARNOWO	36	17					30
22	TRZESZCZYNA	46	10					19
23	UNIMIE	120	15					28
24	WOROWO	211	21					27
25	WYSIEDLE	155	12					18
26	ZACHEŁMIE	76	22					31
27	ZAGÓRZYCE	141	19					28
28	ZAJEZIERZE	193	22					35
29	ZAKRZYCE	12	22					28
30	ZDZISŁAWICE	4	10					16
	Razem	3679						

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 22 Analiza wskaźnika IMD – ulice miasta Łobez

Lp.	Miejscowość Łobza	Liczba ludności	Wskaźniki					IMD łącznie
			IMD społeczne	Uwarunkowania gospodarcze	Uwarunkowania środowiskowe	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	Uwarunkowania techniczne	
1	Anny Jagiellonki	30	11					17
2	Armii Krajowej	105	19					25
3	Bema	283	23					32
4	Boczna	50	15					21
5	Bolesława Chrobrego	90	13					17
6	Bolesława Krzywoustego	91	12					18
7	Borków	19	8					14
8	Browarna	141	30					39

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

9	Budowlana	280	19					37
10	Chopina	78	14					18
11	Cicha	39	14					20
12	Czсібora	74	11					15
13	Drawska	49	16					22
14	Dubois	97	16					20
15	Głowackiego	133	13					19
16	Jagiellonów	27	8					17
17	Kamienna	49	30					36
18	Kilińskiego	98	14					18
19	Kolejowa	78	43					49
20	Komuny Paryskiej	460	22					35

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

21	Konopnickiej	152	15					28
22	Kopernika	36	17					26
23	Kościelna	79	23					29
24	Kościuszki	310	21					30
25	Krasickiego	80	23					29
26	Kraszewskiego	211	37					46
27	Księcia Bogusława	28	13					17
28	Księcia Racibora	29	22					26
29	Księcia Warcisława	15	8					14
30	Kwiatowa	25	13					19
31	Łąkowa	23	12					18
32	Łobzówek	30	9					18

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

33	Magazynowa	3	22					31
34	Mickiewicza	183	23					36
35	Mieszka I	114	10					16
36	Miodowa	21	11					17
37	Moniuszki	17	9					13
38	Murarska	302	18					31
39	Niepodległości	599	25					38
40	Nowe Osiedle	107	14					20
41	Obrońców Stalingradu	167	16					22
42	Odnoga Węgorzyńska	52	15					19
43	Ogrodowa	317	17					30
44	Okopowa	303	20					33

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

45	Orzeszkowej	767	12					21
46	Piastów	49	10					16
47	Plac 3 Marca	94	15					24
48	Podgórna	137	30					39
49	Pomorska	49	20					26
50	Przechodnia	91	11					17
51	Przedmiejska	61	16					22
52	Przemysłowa	76	29					35
53	Przyrzeczna	61	28					34
54	Rapackiego	111	30					39
55	Rolna	87	18					24
56	Rzeczna	16	18					27

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

57	Sawickiej	860	17					26
58	Segala	45	11					15
59	Sienkiewicza	35	8					14
60	Siewna	50	23					32
61	Sikorskiego	37	11					15
62	Słoneczna	40	22					31
63	Słowackiego	255	24					37
64	Spokojna	41	15					21
65	Strumykowa	108	14					20
66	Szkolna	247	20					33
67	Szosa Świdwińska	68	15					24
68	Szymanowskiego	50	9					13

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

69	Świętoborzec	304	20					33
70	Waryńskiego	69	14					20
71	Węgorzyńska	180	29					38
72	Władysława Łokietka	33	9					13
73	Wojcielska	74	19					28
74	Wojska Polskiego	89	29					35
75	Wybickiego	67	12					16
76	XXX - lecia PRL	91	12					18
77	Zielona	69	19					25
Razem		9885						

Źródło: Opracowanie własne

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 4), 3 obszary (3 punkty + 4 + 5). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). Obszary posiadające minimum 30 punktów zostaną zaliczone do obszaru rewitalizacji.

Analiza obszarów Gminy Łobez poprzez kompleksowe odniesienie stopnia degradacji społecznej występującego w obszarze uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych i technicznych, opisanego za pośrednictwem wartości liczbowej pozwala na wskazanie obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych. Należy podkreślić, iż przeprowadzona analiza miała na celu zapewnienie kompleksowości podejścia do diagnozy problemów występujących w poszczególnych miejscowościach i obszarach miejskich. W związku z tym, w celu zapewnienia transparentności prowadzonych działań analitycznych, podjęto decyzję o skoncentrowaniu wyznaczenia obszaru na podstawie wartości liczbowych. Założono jednocześnie, iż największy udział procentowy w działaniach analitycznych mających na celu wskazanie obszaru rewitalizacji zajmie wskaźnik dotyczący uwarunkowań społecznych, w ramach którego pod uwagę zostanie wzięta jego wartość końcowa. Odniesiona zostanie ona ponadto do wartości ogólnych wskaźnika pozostałych uwarunkowań. Niniejsze zróżnicowanie podejścia do wartości przypisanych poszczególnym uwarunkowaniom wynika z konieczności zapewnienia dominującego znaczenia uwarunkowaniom społecznym, które w znaczącym stopniu znajdują odzwierciedlenie w programie rewitalizacji, mającym na celu rozwiązanie problemów w tym obszarze. Pozostałe uwarunkowania stanowią uzupełnienie, zapewniające komplementarność procesu wyznaczania obszaru, który ma być objęty wsparciem, jednakże wysokie wartości uzyskiwane w tych uwarunkowaniach mogą wpłynąć finalnie na wskazanie obszaru, który zostanie objęty działaniem. W związku z powyższym obszar rewitalizacji obejmujący tereny wiejskie Gminy to: **Byszewo, Dobieszewo, Karwowo, Klępnica, Poradz, Przyboże, Rożnowo Łobeskie, Rynowo, Tarnowo, Unimie, Zachełmie, Zagórzycy i Zajezierze**. Z kolei obszar rewitalizacji obejmujący tereny miejskie Gminy został wyznaczony w obrębie ulic: **Bema, Browarna, Budowlana, Kamienna, Kolejowa, Komuny Paryskiej, Kościelna, Kościuszki, Krasickiego, Kraszewskiego, Magazynowa, Mickiewicza, Murarska, Niepodległości, Ogrodowa, Okopowa, Podgórna, Przemysłowa, Przrzeczna, Rapackiego, Siewna, Słoneczna, Słowackiego, Szkolna, Świętoborzec, Węgorzyńska, Wojska Polskiego**. Na powyższych obszarach zdiagnozowano problemy, które wymagają realizacji działań rewitalizacyjnych, w szczególności odnoszących się do działań infrastrukturalnych.

Zdjęcie 13 Zdjęcia terenów zdegradowanych

Źródło: Opracowanie własne Spacery studyjne.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Należy podkreślić, iż ze względu na uwarunkowania strategiczne rozwoju gminy, do obszaru rewitalizacji włączone zostały dwie miejscowości – Zagórzyce oraz Unimie, a na obszarze miejskim ulica Krasickiego i Kościelna. Niniejsze obszary uzyskały sumę liczbową punktów zbliżoną do 30 jednostek, która stanowiła wartość graniczną, jednakże ze względu na kompleksowość procesu rewitalizacji oraz uzyskane w trakcie partycypacji informacje, podjęto decyzję o włączeniu wskazanych powyżej obszarów do obszaru rewitalizacji. Niniejsza decyzja została podjęta przez Zespół ds. Rewitalizacji w odniesieniu do planowanych działań strategicznych.

Do **grup**, które potrzebują wsparcia należą **osoby bezrobotne** oraz **osoby w wieku poprodukcyjnym – seniorzy**. Zarówno analizy danych statystycznych, urzędowych, jak i opinie mieszkańców gminy wskazują, że są to kategorie osób, na które należy zwrócić uwagę w pracach rewitalizacyjnych.

Ponadto szczególną uwagę należy zwrócić na **bezrobotne kobiety**, ponieważ ich długa nieobecność na rynku pracy może w przyszłości wpływać negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne, na brak możliwości rozwoju ich nabytych kompetencji, na dewaluację już zdobytych umiejętności oraz na zabezpieczenie społeczne. Ponadto zapewnienie zatrudnienia kobietom może w przyszłości ograniczyć korzystanie z instrumentów pomocy społecznej – w tym korzystanie ze świadczeń i zasiłków. Dodatkowo należy pamiętać, że zapewnienie **kobietom w wieku produkcyjnym** zatrudnienia w dobrych warunkach fizycznych i finansowych może przełożyć się bezpośrednio na ich poczucie bezpieczeństwa w miejscu pracy, a tym samym na pozytywny wizerunek firmy w opinii pracownika. Również istnieje wysokie prawdopodobieństwo związane z planowaniem rodziny. Ostatnia wspomniana kwestia jest na tyle ważna, ponieważ w gminie również możemy mówić o niskim wskaźniku osób w wieku przedprodukcyjnym.

Działania rewitalizacyjne powinny również uwzględnić możliwości ekonomiczne i gospodarcze gminy, ponieważ ułatwi to aktywizację zawodową i społeczną wyżej wymienionych grup. Ponadto może **ograniczyć liczbę zasiłków i świadczeń**, z których obecnie korzystają mieszkańcy gminy. Należy również pamiętać, że wymienione grupy warto zaktywizować pod kątem **społeczno-kulturowym**, aby nie dopuścić do ich wykluczenia społecznego. Poprawienie infrastruktury drogowej, infrastruktury techniczno-sanitarnej pozwoli na częstsze korzystanie z zasobów kulturalnych gminy, działalności wolontariackiej w ramach gminnych organizacji pozarządowych oraz korzystanie z różnych proponowanych w gminie form spędzania wolnego czasu. Należy pamiętać o tym, że mieszkańcy gminy wyrażają ogólne zadowolenie z zamieszkiwania terenów gminy Łobez. Wskazywanie w badaniu ankietowym takich problemów jak bezrobocie, zły stan kanalizacji czy też brak aktywizacji seniorów świadczyć przede wszystkim może o tym, że mieszkańcy są uważnymi obserwatorami życia społecznego z jednej strony, z drugiej strony doświadczają tych deficytów albo osobiście, albo doświadczają tego ich rodziny. Należy również pamiętać, że na terenie gminy są dawne tereny popegeerowskie, które wymagają szczególnej uwagi, przede wszystkim ze względu na uwarunkowania społeczne. Działania te powinny być jednak długotrwałe.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Program charakteryzuje się koncentracją interwencji i hierarchizacją potrzeb mieszkańców. W ramach wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono następujące podobszary rewitalizacji zawarte na prezentowanych mapach.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

- I podobszar składający się z obszaru miejscowości Bełczna;
- II podobszar składający się z obszaru miejscowości Tarnowo;
- III podobszar złożony z północnej części miejscowości Łobez;
- IV podobszar złożony z południowej części miejscowości Łobez;
- V podobszar składający się z miejscowości Poradz;
- VI, na który składa się miejscowość Przyborze;
- VII podobszar zlokalizowany na terenie miejscowości Rożnowo Łobeskie;
- VIII podobszar złożony z miejscowości Unimie;
- IX podobszar, który złożony jest z miejscowości Zachełmie;
- X podobszar, na który składa się miejscowość Zagórzycze;
- XI podobszar składający się z miejscowości Zajezierze;
- XII podobszar składający się z miejscowości Rynowo.

Powyższe podobszary zostały wskazane jako wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych przede wszystkim ze względu na znaczne występowanie problemów społecznych, ale również w zakresie pozostałych uwarunkowań, co zostało wyznaczone na podstawie przeprowadzonej analizy danych liczbowych. Wyznaczone w taki sposób obszary zostały poddane opiniowaniu Zespołu ds. Rewitalizacji, który przeanalizował strategiczne uwarunkowania działań podejmowanych w zakresie aktywizacji mieszkańców przez jednostki samorządowe. Doprowadziło to do uszczegółowienia działań możliwych do podjęcia na podobszarach rewitalizacyjnych, a obszary, które uzyskały mniej punktów w zakresie uwarunkowań społecznych niż pozostałe, ale posiadające strategiczne znaczenie dla działań gminy oraz lokalizację na obszarze koncentracji problemów popegeerowskich również zostały włączone do obszarów rewitalizacji, na których konieczne jest podjęcie działań umożliwiających przeciwdziałanie występującym deficytom. Strategiczne działania jednostek gminnych oraz rozpoznanie środowiska lokalnego, a także możliwości podjęcia działań rewitalizacyjnych na wskazanych obszarach, były bezpośrednią, jakościową przyczyną objęcia działaniami rewitalizacyjnymi powyższych obszarów.

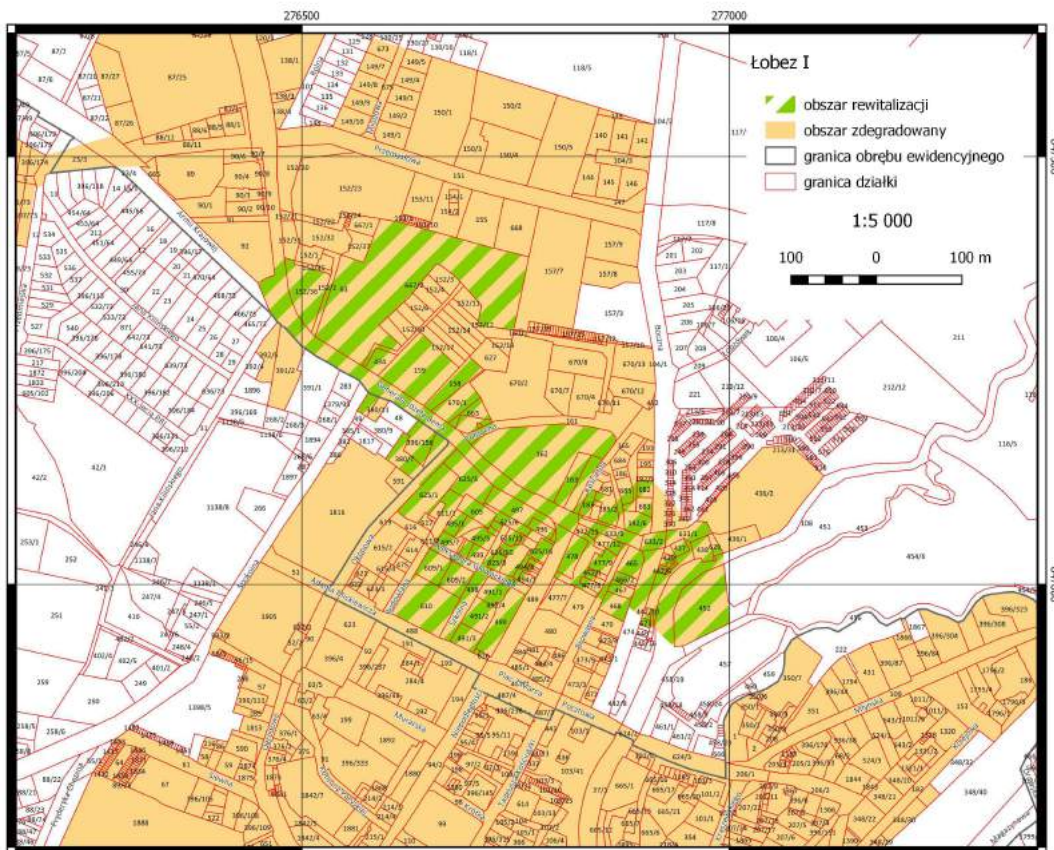
Odnosząc przeanalizowane problemy na poszczególnych obszarach do kwestii popegeerowskiej historii obszaru gminy należy zwrócić uwagę na bardzo wysoki odsetek mieszkańców problemowych miejscowości popegeerowskich w liczbie ludności wiejskiej ogółem, który na terenie gminy wynosi powyżej 40%. Przejawem problemów obszarów popegeerowskich jest wysoka stopa bezrobocia, która obserwowana jest w prawie wszystkich miejscowościach zaliczonych do obszaru rewitalizacji (wyróżnia się miejscowości Bełczna, w której wskaźnik bezrobocia jest niski, ale wskazano jej wysokie znaczenie strategiczne ze względu na realizowane działania aktywizacyjne przez podmioty lokalne). Wysoki stopień korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz niska dostępność do obiektów kulturalnych i działań edukacyjnych to również charakterystyka popegeerowskich obszarów wiejskich, która przejawia się w miejscowościach wiejskich oraz na obszarach miejskich zaliczonych do obszaru rewitalizacji. Podsumowując uwarunkowania obszarów popegeerowskich na terenie Gminy Łobez należy podkreślić, iż obciążenie gminy problemowymi obszarami popegeerowskimi zostało

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

ocenione jako bardzo wysokie. W związku z tym konieczne było kompleksowe wskazanie obszarów wymagających wsparcia, które zostało dokonane na podstawie analizy ilościowej i jakościowej⁷. Podsumowując należy podkreślić, iż wyróżnione podobszary rewitalizacji zajmują powierzchnię 296,3 ha oraz zamieszkuje je 1464 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię gminy, która wynosi 22644,6 ha oraz liczbę mieszkańców na poziomie 13 564 osób, obszar rewitalizacji spełnia wymogi Wytycznych dot. rewitalizacji. Wyznaczona powierzchnia stanowi 1,3% obszaru gminy, a liczba ludności zamieszkującej obszar wynosi 10,79% mieszkańców gminy.

Mapa 1 Podobszar rewitalizacji Łobez - północna część

Podobszar północnej części miasta charakteryzuje rozbudowaną funkcją mieszkaniową wraz z infrastrukturą spełniającą funkcje rekreacyjne. Niniejszy podobszar pełni funkcję ważnego centrum usług gminnych oraz może być obszarem, który w większym stopniu będzie wpływał na poprawę jakości życia mieszkańców. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** północnej części miasta Łobez wynosi 60 ha oraz zamieszkiwany jest przez 260 osób.

Na mapie północnej części podobszaru rewitalizacji Łobza został określony obszar zdegradowany, wyznaczony na podstawie wskaźników określających stopień występowanie problemów społecznych. Jednakże pogłębiona analiza planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz problemów społecznych, dokonana przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji, pozwoliła na wskazanie obszaru, który posiada największy potencjał realizacji działań rewitalizacyjnych, ze względu na planowane projekty oraz posiadane na tym obszarze

⁷ Diagnoza środowisk popegeerowskich, Biuletyn Obserwatorium Integracji Społecznej nr 2(8)/13, Szczecin 2013

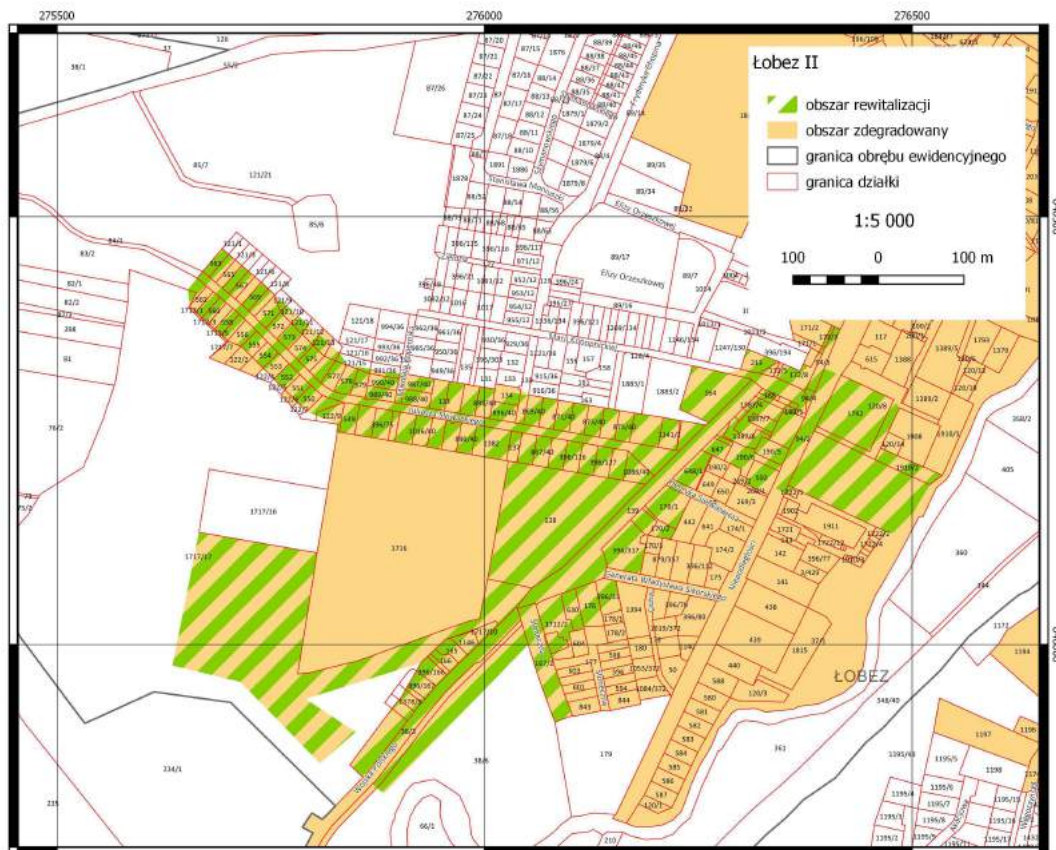
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

potencjały i obiekty. Należy również podkreślić, iż realizowane działania rewitalizacyjne będą oddziaływały pośrednio na cały obszar zdegradowany, jednakże największa koncentracja działań prowadzących do eliminacji deficytów realizowana będzie na obszarze rewitalizacji.

Podobszar południowej części miasta charakteryzuje się funkcją mieszkaniową oraz wysokim potencjałem wykorzystania zdegradowanej przestrzeni rekreacyjnej, która może być przeznaczona na potrzeby mieszkańców. Niniejszy podobszar charakteryzuje się wysokimi walorami użytkowymi i możliwością zapewnienia dostępu mieszkańcom do możliwości atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, ze względu na znajdujący się na tym obszarze park.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji południowej części miasta Łobez wynosi 112,9 ha oraz zamieszkiwany jest przez 260 osób. Niniejszy obszar został również wskazany na podstawie analizy deficytów obszaru oraz możliwości realizacji działań strategicznych w oparciu o strategiczne uwarunkowania oraz plany gminy.

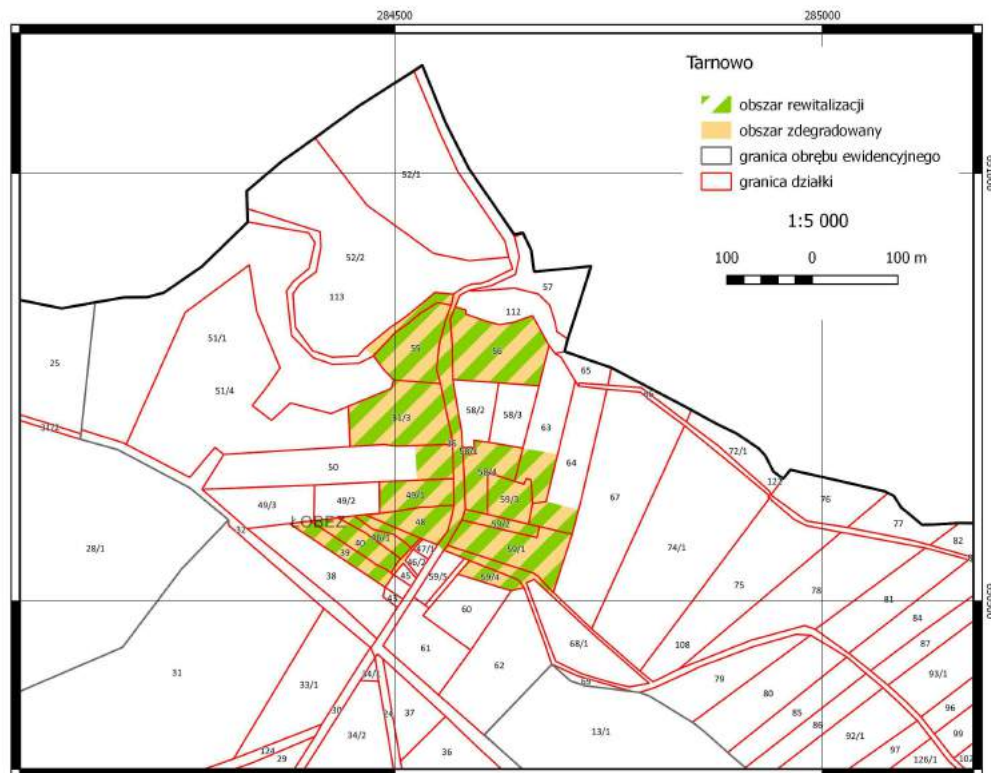
Mapa 2 Podobszar rewitalizacji Łobez – południowa część

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 3 Podobszar rewitalizacji Tarnowo

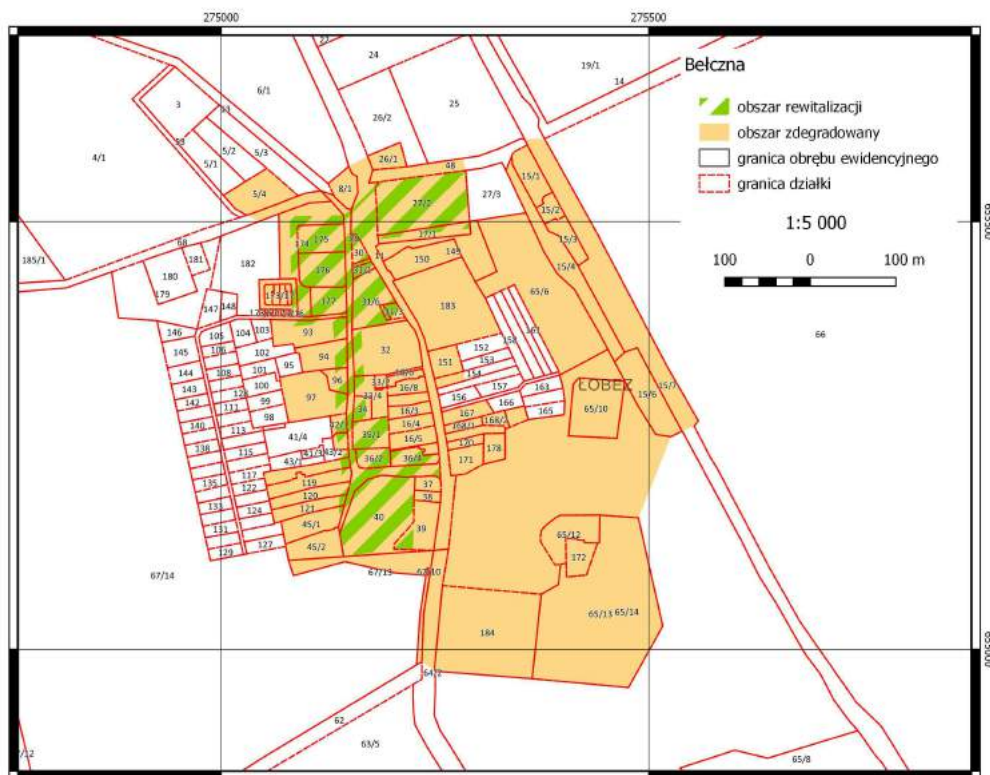
Podobszar Tarnowa pełni funkcję mieszkaniową i uznawany jest za obszar popegeerowski, na którym zamieszkuje znaczna ilość osób biernych zawodowo. Wiele osób nie zostało zaktywizowanych zawodowo, dlatego istnieje konieczność objęcia niniejszego obszaru szczególnym wsparciem. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości Tarnowo wynosi 5,4 ha oraz zamieszkiwany jest przez 28 osób.

Ze względu na charakter mieszkaniowy obszaru oraz występowanie zjawisk kryzysowych w obszarze znacznej ilości interwencji straży miejskiej, związanych z zakłócaniem spokoju, wykroczeniami, a także wysokim bezrobociem, które jest powiązane ze stwierdzonymi interwencjami oraz deficytami w obszarze gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnym i technicznym, niniejszy podobszar został zaliczony do wymagającego podjęcia interwencji. Należy pamiętać, iż dostrzegany jest proces wykluczenia mieszkańców na niniejszym podobszarze ze względu na stopień oddalenia od centrum gminy oraz utrudnioną komunikację spowodowaną niskim stanem technicznym drogi. Ponadto na niniejszym podobszarze dostrzeżono osoby bezdomne oraz osoby, które opuściły zakład karny i znajdują się w utrudnionym położeniu społecznym, ze względu na niemożność dostosowania się do społeczności lokalnej. Powyższe aspekty sprawiają, iż obszar marginalizuje się, co może doprowadzić do nasilania zjawisk kryzysowych i wymaga podjęcia działań mających na celu wstrzymanie procesu degradacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 4 Podobszar rewitalizacji Bełczna

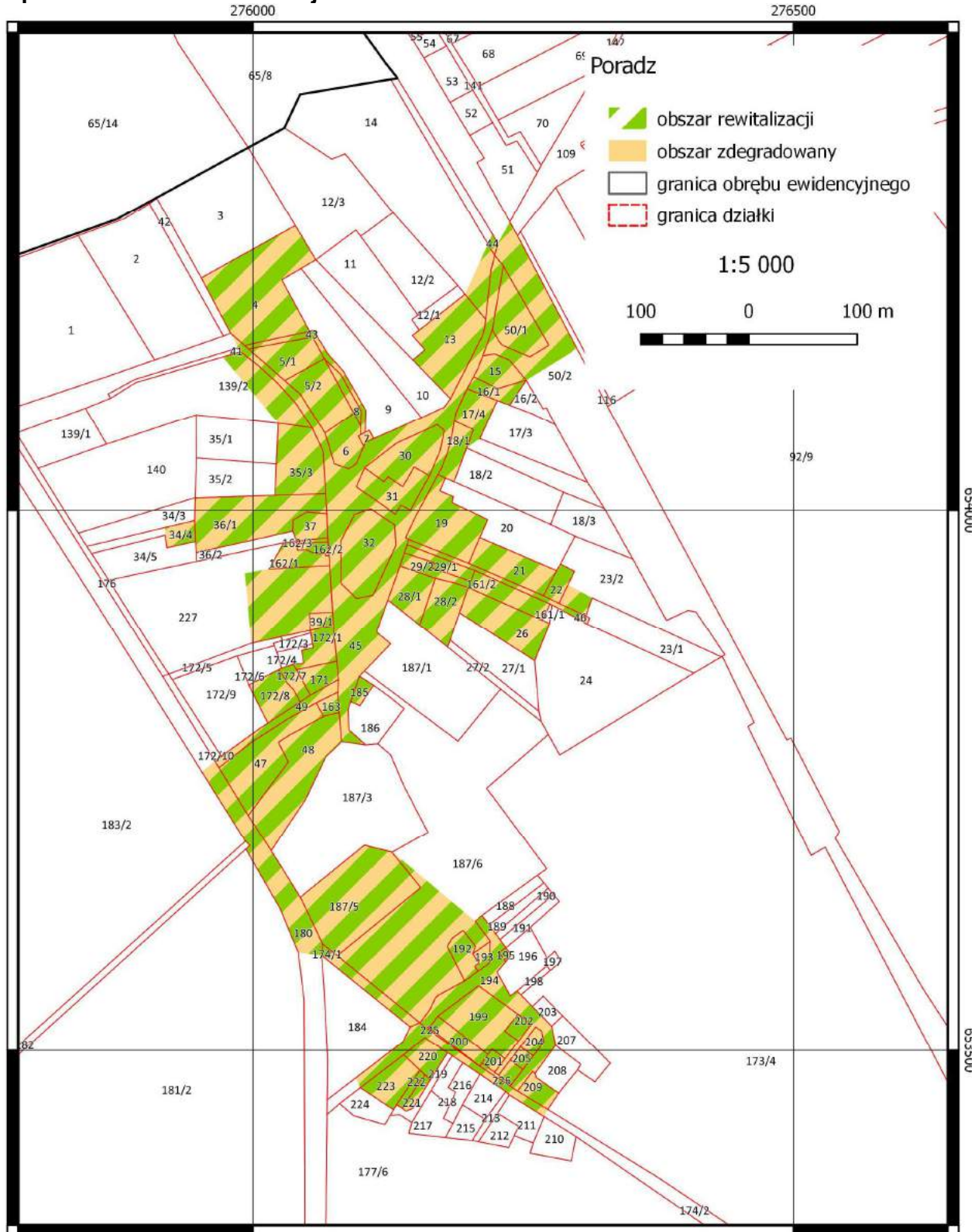
Podobszar miejscowości Bełczna charakteryzuje się potencjałem opartym na przebiegu drogi wojewódzkiej numer 148 oraz historycznym zespole parkowo-pałacowym z XIX wieku. Posiada również wysoki potencjał w zakresie realizacji przedsięwzięć atrakcyjnych społecznie, ze względu na dobrze rozwinięty potencjał organizacji pozarządowych. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości Bełczna wynosi 14,8 ha oraz zamieszkiwany jest przez 50 osób.

Koncentracja obszaru rewitalizacji w niniejszej miejscowości została wskazana na obszarze, który stanowi największy potencjał miejscowości, ze względu na przedsięwzięcie zaplanowane do realizacji, gdyż w celu aktywizacji społeczności lokalnej wykorzystuje ono atrybuty infrastrukturalne obszaru oraz potencjał środowiskowy. Biorąc pod uwagę specyfikę koncentracji problemów na podobszarze miejscowości należy wskazać, iż występuje wysoka koncentracja kryzysowych zjawisk w uwarunkowaniach gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych, czyli nakładanie się na siebie trudności, które wpływają na wykluczenie obszaru. W ramach stwierdzonych zjawisk kryzysowych w obszarze społecznym stwierdzono występowanie wyższej ilości zasiłków niż średnia oraz osób w wieku poprodukcyjnym. Realizacja procesu partycypacji społecznej pozwoliła na wskazanie konieczności objęcia niniejszego obszaru rewitalizacją, ze względu na ukryty poziom wykluczenia mieszkańców, którzy nie rejestrują się w urzędach pracy oraz nie korzystają z pomocy społecznej, gdyż podejmują się „na czarno” aktywności zawodowych opartych na uprawach rolnych gruszek.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 5 Podobszar rewitalizacji Poradz

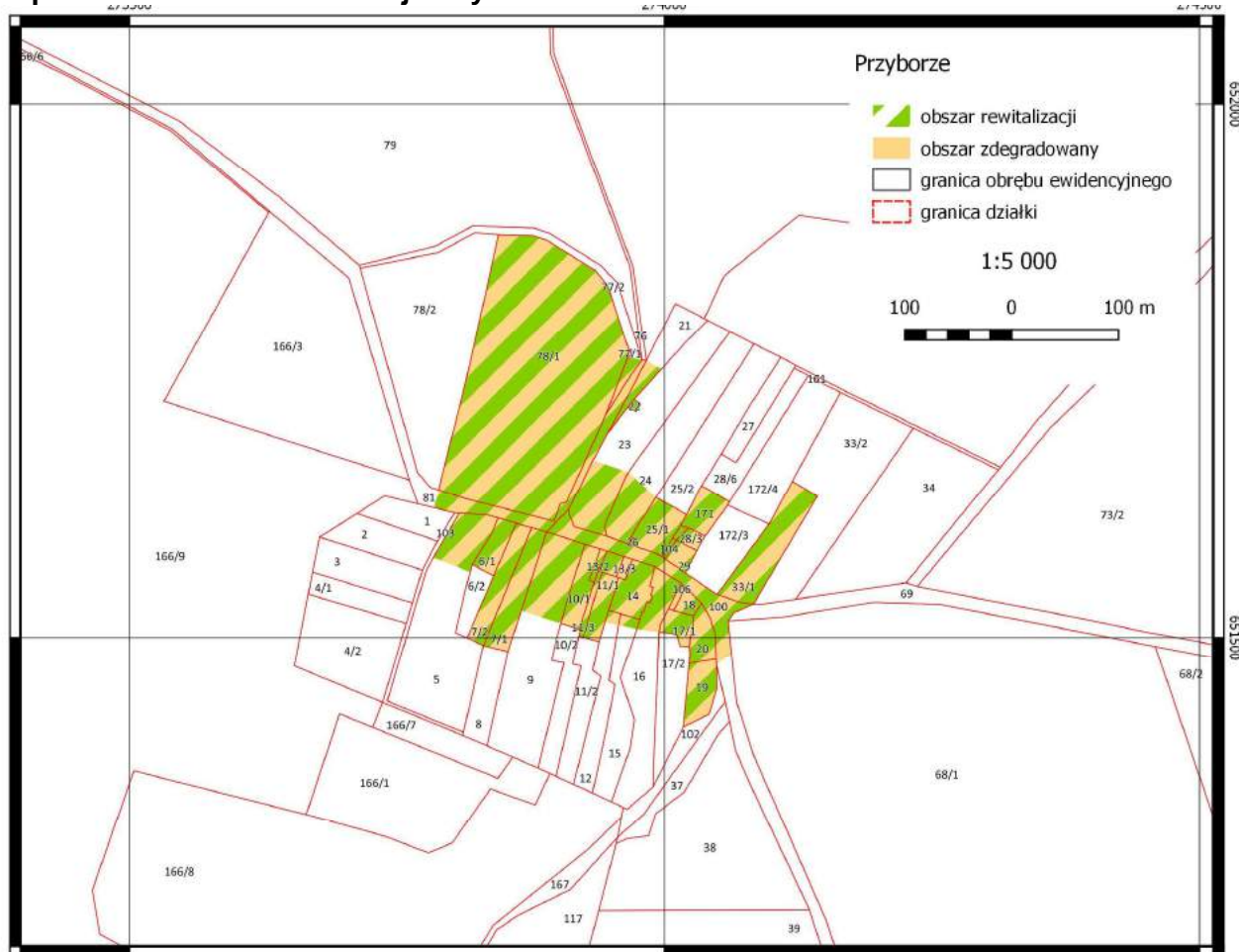
Podobszar miejscowości Poradz charakteryzuje się wykluczeniem zawodowym mieszkańców wynikającym z degradacji funkcji społecznej pełnionej przez Państwowe Gospodarstwa Rolne. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości wynosi 12,3 ha oraz zamieszkiwany jest przez 172 osoby.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Analiza uwarunkowań w miejscowości Poradz pozwala na wskazanie występowania znacznej degradacji społecznej w obszarze osób długotrwale wykluczonych, które wymagają działań mających na celu ich aktywizację. Stopień pobierania zasiłków na podobszarze przekracza średnią dla gminy, co przy korelacji z wysokim bezrobociem wskazuje na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych skoncentrowanych na aktywizacji społecznej oraz zawodowej. Przyczynami niekorzystnych zjawisk społecznych na niniejszym podobszarze jest ubóstwo mieszkańców oraz bezradność, która wynika z popegeerowskiego charakteru miejscowości. Bezradność mieszkańców przejawia się w trudnościach opieki nad dziećmi, co wpływa na konieczność objęcia rodzin wsparciem asystenckim. Jest to również dostrzegalne w aspekcie zawodowym i zdania się przez mieszkańców na pomoc społeczną. Ze względu na wysoki stopień degradacji w obszarze uwarunkowań technicznych oraz gospodarczych istnieje konieczność zaplanowania efektywnych działań na obszarze miejscowości albo włączenia mieszkańców w aktywizację prowadzoną przy wykorzystaniu potencjałów włączenia istniejących na innych podobszarach.

Mapa 6 Podobszar rewitalizacji Przyborze

Podobszar miejscowości Przyborze pełni głównie funkcję mieszkaniową, jednakże zaliczany jest do obszarów popegeerowskich, co wpływa na wysoki współczynnik długotrwałego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

wykluczenia mieszkańców oraz trudności w ich aktywizacji. Znaczna część mieszkańców korzysta ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo oraz brak pracy. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** miejscowości Przyborze wynosi 14,8 ha oraz zamieszkiwany jest przez 50 osób.

Podobszar Przyborza należy zaliczyć do posiadającego znaczne nasilenie problemów społecznych w obszarze ilości pobieranych zasiłków, wysokiej koncentracji bezrobocia, interwencji straży miejskiej, które są spowodowane również uzależnieniem mieszkańców od alkoholu i wynikających z tego problemów społecznych, a także niekorzystnymi zjawiskami demograficznymi. W związku z tym wymagane jest podjęcie działań mających na celu odnowę społeczną mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania aktywizacji poprzez ekonomię społeczną i skorelowanie niniejszych działań z pozostałymi przedsięwzięciami realizowanymi na podobszarach rewitalizacji.

Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Różnowo Łobeskie

Podobszar wsi Różnowo Łobeskie jest obszarem o wysoki stopniu degradacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej i technicznej, w związku z tym

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** Rożnowa Łobeskiego wynosi 16,2 ha oraz zamieszkiwany jest przez 138 osób.

Kolejnym podobszarem rewitalizacji jest miejscowość Unimie charakteryzująca się średnim natężeniem problemów społecznych, jednakże wysokim wpływem negatywnych uwarunkowań gospodarczych, przestrzenno- funkcjonalnych oraz technicznych. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji Unimia** wynosi 22,9 ha oraz wieś zamieszkiwana jest przez 120 osób.

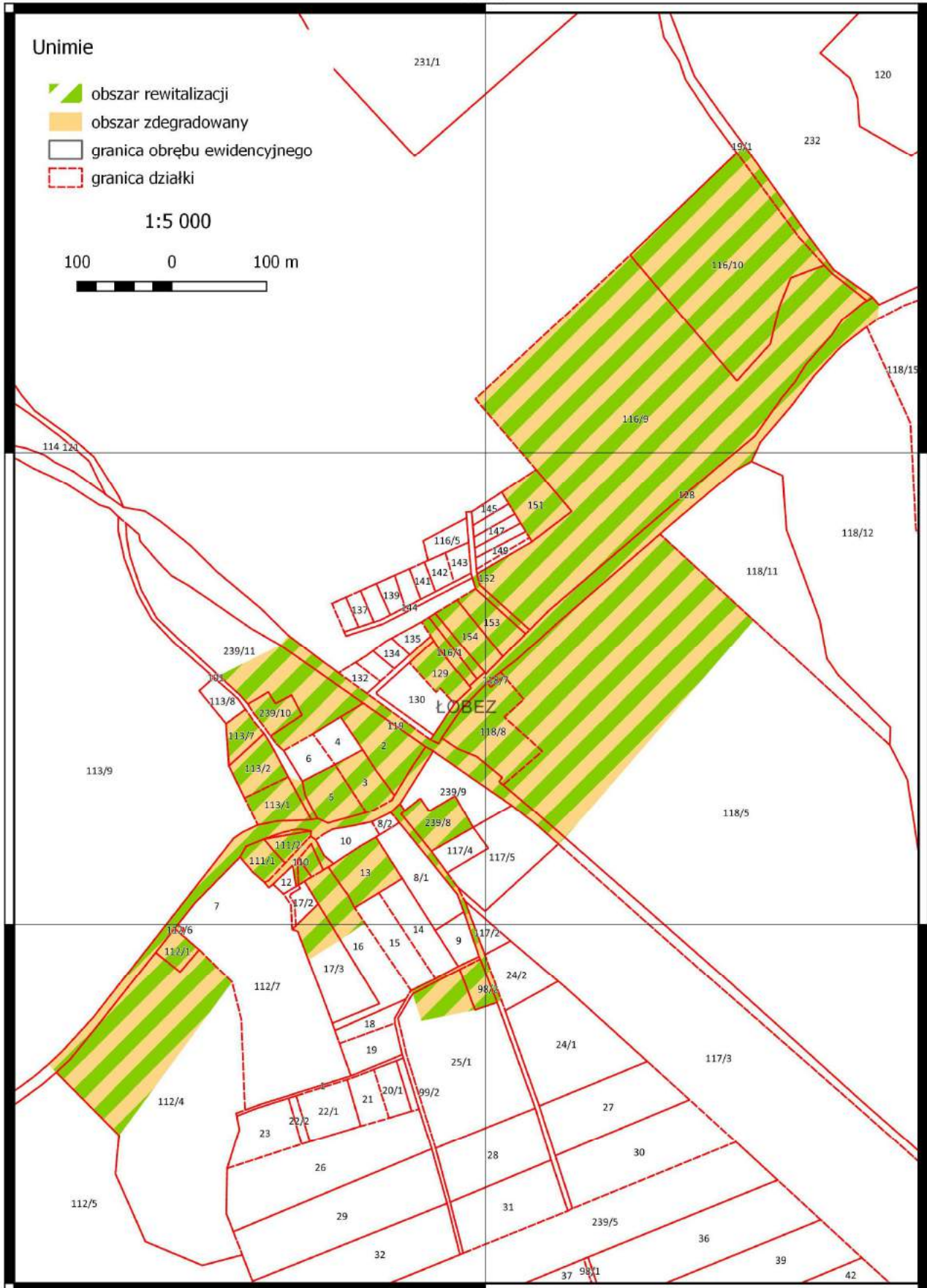
Powyższe podobszary posiadają potencjały w zakresie odpowiednich uwarunkowań przyrodniczych, w postaci parków, które szczególnie w Rożnowie Łobeskim będą mogły zostać wykorzystane do podjęcia działań aktywizacyjnych lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych. Na terenie Unimia istnieje możliwość prowadzenia działań aktywizacyjnych społeczności lokalnej oraz wykorzystanie potencjału ekonomii społecznej, której działalność może uzupełniać zakres usług świadczonych na terenie Rożnowa Łobeskiego. Obszar Rożnowa Łobeskiego jest szczególnie narażony na oddziaływanie procesów wykluczenia społecznego, ze względu na stopień korzystania przez mieszkańców z alkoholu oraz występowanie długotrwałego bezrobocia. Niniejsze zjawiska przekładają się na wysoki stopień korzystania przez mieszkańców z zasiłków i uzależnienie od niniejszej formy wsparcia, co wpływa na długotrwałe wykluczenie części mieszkańców. Niniejszy proces został zaobserwowany przez mieszkańców i wskazany w trakcie procesu partycypacyjnego. W powiązaniu z wysokim stopniem stwierdzonych deficytów w pozostałych uwarunkowaniach, sprawia to, iż podobszar rewitalizacji jest szczególnie narażony na trudności w zakresie realizacji działań rewitalizacyjnych. Przyczyną wielu problemów społecznych oraz problemów w pozostałych uwarunkowaniach, stwierdzonych na tym podobszarze, jest bierność mieszkańców, co wynika z ich poczucia braku wpływu na rzeczywistość społeczną i zawodową. Jest to pochodna procesów związanych z popegeerowskim wykluczeniem mieszkańców i poczuciem bezradności. Stwierdzona sytuacja wymaga podjęcia kompleksowych procesów wykorzystujących lokalnej potencjały oraz założenia ekonomii społecznej.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Unimie

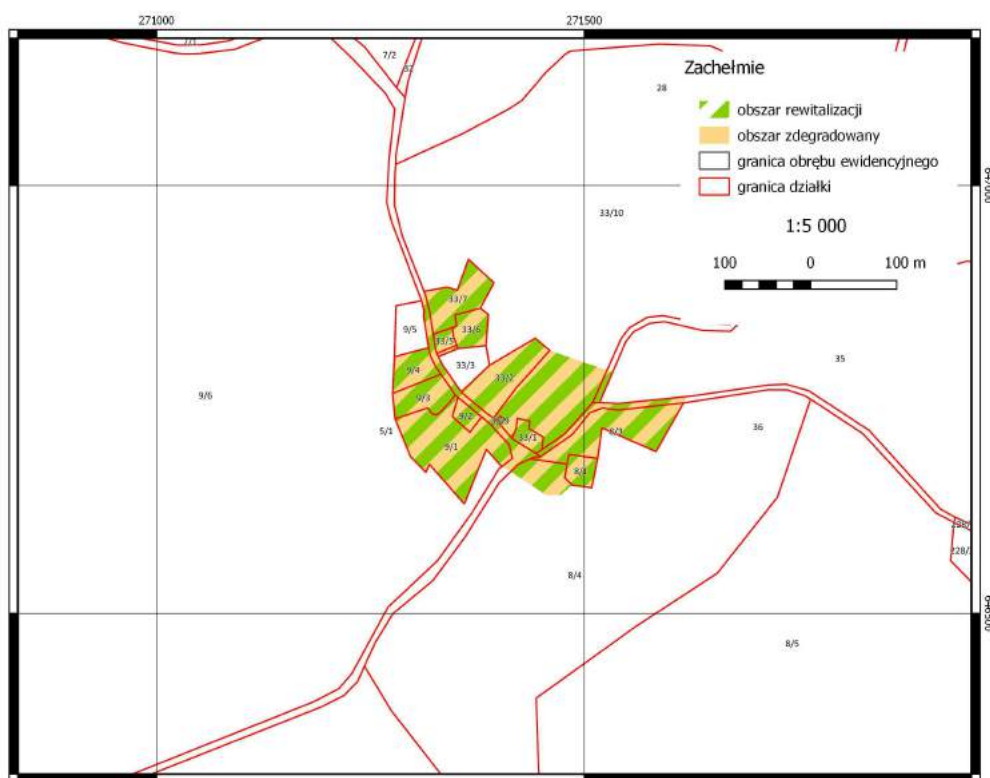
2/3000

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Zachełmie

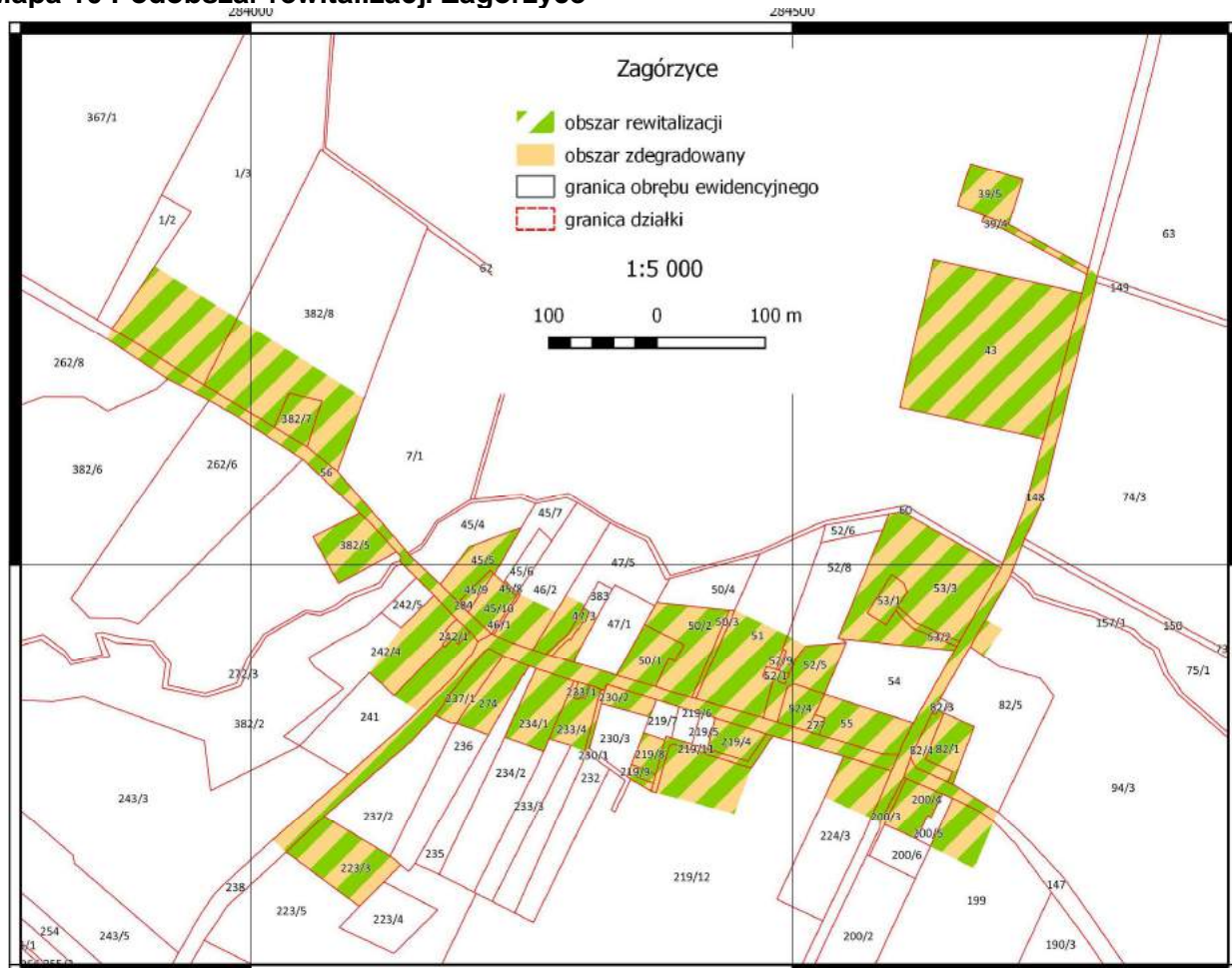
Podobszar rewitalizacji Zachełmia można scharakteryzować jako położoną na terenach popegeerowskich, zlokalizowanych z dala od centralnej miejscowości gminy, czyli Łobza. Na terenie miejscowości występuje natężenie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem długotrwałego wykluczenia mieszkańców. Znacznym problemem w aktywizacji zawodowej mieszkańców jest brak odpowiedniej ilości połączeń komunikacji publicznej oraz pewne oddalenie od drogi wojewódzkiej. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** Zachełmia wynosi 3,7 ha i miejscowość zamieszkiwana jest przez 76 osób.

Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, która przejawia się poprzez pobieranie przez mieszkańców zasiłków oraz interwencje straży miejskiej i występujące bezrobocie, a także negatywne uwarunkowania gospodarcze i techniczne stanowi podstawę do zakwalifikowania niniejszego obszaru jako wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych. Należy podkreślić, iż stwierdzone deficyty wynikają z charakteru popegeerowskiego gminy Łobez oraz wysokiego stopnia nasilenia bierności zawodowej, szczególnie skoncentrowanej na obszarach wiejskich. Uzależnienie mieszkańców od publicznych środków finansowych jest wysokie i nie wpływa na chęć podjęcia działań mających na celu ich aktywizację. W związku z tym niezbędne będzie zaangażowanie mieszkańców za pośrednictwem asystenta rodziny do włączenia się w działania warsztatowe i szkoleniowe bazujące na zwiększeniu ich zaangażowania zawodowego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 10 Podobszar rewitalizacji Zagórzyc

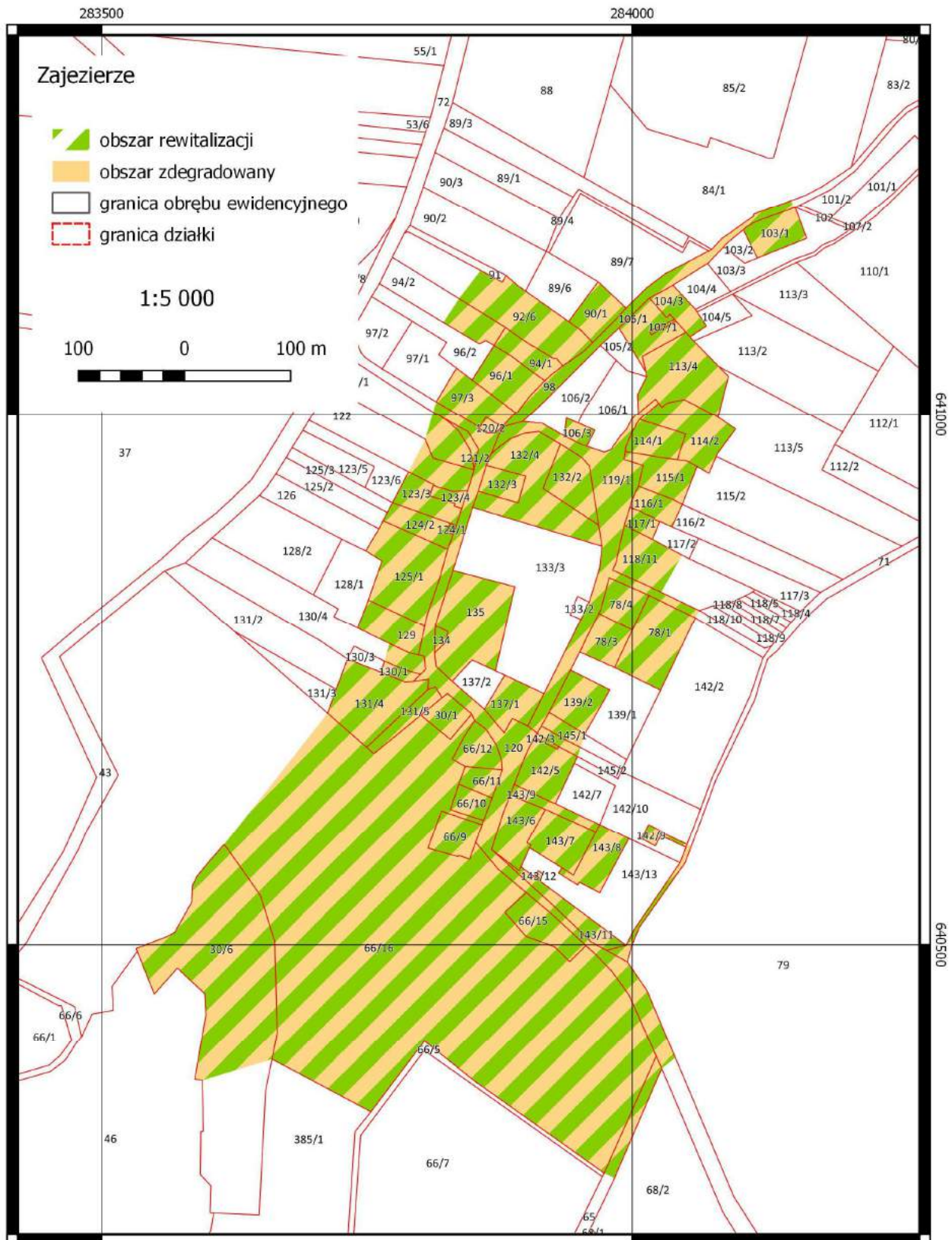
Podobszar rewitalizacji Zagórzyc charakteryzuje się występowaniem problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i technicznych. Miejscowość zamieszkiwana jest przez osoby skupiające swoją aktywność w ramach funkcjonującego w latach 80 Państwowego Gospodarstwa Rolnego, którego likwidacja przyczyniła się do ich wykluczenia zawodowego. Znacznym problemem w aktywizacji zawodowej mieszkańców jest brak odpowiedniej ilości połączeń komunikacji publicznej oraz pewne oddalenie od drogi wojewódzkiej. **Powierzchnia obszaru rewitalizacji** Zagórzyc wynosi 13,3 ha i miejscowość zamieszkiwana jest przez 141 osób.

Podobna sytuacja w zakresie występowania problemów mających wpływ na degradację obszaru oraz wykluczenie społeczne mieszkańców występuje na **obszarze rewitalizacji skoncentrowanym w miejscowości Zajezerze**, której powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 22,2 ha oraz zamieszkiwany jest przez 193 osoby. Możliwość podjęcia działań mających na celu wyprowadzenie obszaru poprzez przeorientowanie zawodowe mieszkańców i skoncentrowanie ich aktywności na obszarze parku jako lokalnego potencjału jest niezbędne do przeciwdziałania marginalizacji obszaru i pogłębiania stopnia wykluczenia mieszkańców. Wpłynie to na obniżenie stopnia uzależnienia od alkoholu, zasiłków, co będzie możliwe ze względu na aktywizację zawodową i społeczną osób wykluczonych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

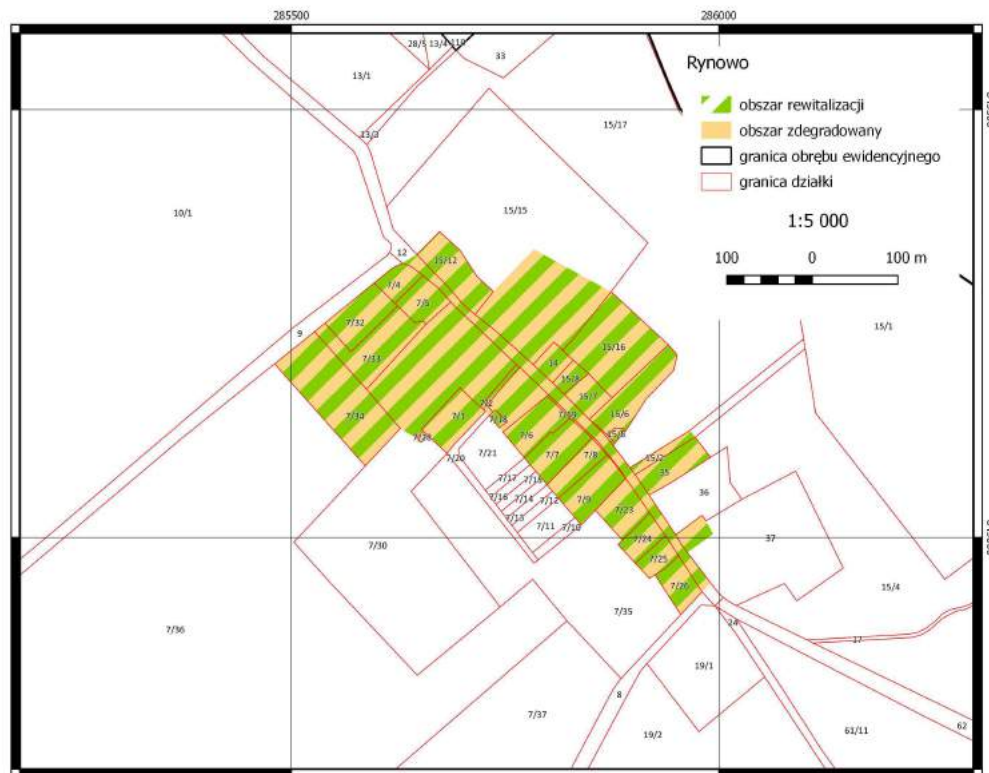
Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Zajezierze

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Rynowo

Podobszar rewitalizacji Rynowo można scharakteryzować jako położony na terenach popegeerowskich, zlokalizowanych z dala od centralnej miejscowości gminy, czyli Łobza. Na terenie miejscowości występuje natężenie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem długotrwałego wykluczenia mieszkańców. Znacznym problemem w aktywizacji zawodowej mieszkańców jest brak odpowiedniej ilości połączeń komunikacji publicznej oraz długotrwałe wykluczenie społeczne mieszkańców. Przyczyną długotrwałych problemów osób wykluczonych jest stwierdzona na tym obszarze bezdomność 5 osób oraz alkoholizmu, który dotyka osoby długotrwałe wykluczone. Obciążeniem w zakresie możliwości podjęcia aktywności zawodowej przez mieszkańców jest wielodzietność, która determinuje na obszarach oddalonych komunikacyjnie od centrum gminy, trwałe wykluczenie osób. W toku prowadzonego procesu partycypacyjnego stwierdzono występowanie na podobszarze rewitalizacji zjawisk kryzysowych w kilku obszarach, ze szczególnym uwzględnieniem społecznego, gospodarczego i przestrzenno-funkcjonalnego. Ze względu na trudności w zakresie połączeń komunikacji publicznej oraz mały potencjał w zakresie możliwości zapewnienia infrastruktury niezbędnej do realizacji procesu włączenia mieszkańców w działania rewitalizacyjne, konieczne będzie ich aktywizowanie za pomocą przedsięwzięć realizowanych na innych podobszarach.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji Rynowa wynosi 9,7 ha i obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 110 osób.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Podsumowując podobszary rewitalizacji, należy również zwrócić uwagę na **potencjały poszczególnych podobszarów rewitalizacji**, które będą podstawą realizowanych przedsięwzięć:

- Potencjały miejscowości Bęczna:
  - Bogata historia lokalna oparta o przetwórstwo produktu;
  - Tożsamość lokalna mieszkańców;
  - Wysoki stopień zaangażowania społeczności lokalnej.
- Potencjały miejscowości Tarnowo:
  - Prowadzące aktywną działalność organizacje pozarządowe;
  - Zlokalizowanie elektrowni wodnej;
  - Wysoki potencjał obszaru w zakresie możliwości prowadzenia działalności leczniczej.
- Potencjały północnej części miejscowości Łobez:
  - Atrakcyjna przestrzeń miejscowości mogąca pełnić funkcje społeczne;
  - Zlokalizowanie wysepki oraz przepustu kajakowego;
  - Zaangażowani w organizacjach pozarządowych mieszkańcy.
- Potencjały południowej części miejscowości Łobez:
  - Umieszczenie atrakcyjnych przestrzeni parkowych;
  - Umieszczenie obiektu o bogatej tradycji hodowlanej;
  - Znaczna ilość prowadzonych działań aktywizacyjnych dla mieszkańców;
  - Zaangażowane społecznie organizacje pozarządowe;
  - Funkcjonujący obiekt hotelowy o wysokim potencjale rozwojowym.
- Potencjały miejscowości Poradz:
  - Aktywne osoby w nieformalnych organizacjach społecznych;
  - Potencjał infrastrukturalny w zakresie możliwości prowadzenia działań animacyjnych;
- Potencjały miejscowości Przyborze:
  - Aktywne osoby w nieformalnych organizacjach społecznych;
  - Potencjał infrastrukturalny w zakresie możliwości prowadzenia działań animacyjnych;
- Potencjały miejscowości Rożnowo Łobeskie:
  - Aktywne lokalnie organizacje pozarządowe;
  - Atrakcyjne obszary parkowe;
  - Społeczność podejmująca oddolne inicjatywy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

- Potencjały miejscowości Unimie:
  - Zlokalizowanie posiadłości ziemiańskiej;
  - Zlokalizowanie Góry Chełm w miejscowości.
- Potencjały miejscowości Zachełmie:
  - Występowanie parku podworskiego;
  - Aktywna społeczność lokalna.
- Potencjały miejscowości Zagórzyce:
  - Aktywne lokalnie organizacje pozarządowe;
  - Atrakcyjne obszary parkowe;
  - Społeczność podejmująca oddolne inicjatywy.
- Potencjały miejscowości Zajezerze:
  - Aktywne lokalnie organizacje pozarządowe;
  - Atrakcyjne obszary parkowe;
  - Społeczność podejmująca oddolne inicjatywy.
- Potencjały miejscowości Rynowo:
  - Zlokalizowanie folwarku;
  - Występowanie zespołu parkowego.

Rozdział IV. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).

Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych, zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji. Potencjały obszarów zdegradowanych przeznaczonych do rewitalizacji są rezultatem diagnozy sytuacji kryzysowych zidentyfikowanych w obszarze społeczno-gospodarczym, spacerów studyjnych zrealizowanych na terenie Gminy i obszaru rewitalizacji. W celu wskazania wizji obszaru rewitalizacji dokonano **analizy SWOT dla obszaru rewitalizacji**; analiza SWOT⁸ jest przeglądem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanowi ważny element procesu planowania.

Tabela 23 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Łobez

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wysoki potencjał aktywności na obszarach wiejskich, opartej na tożsamości lokalnej i mogącej wpłynąć na rozwój turystyki	Zdegradowana infrastruktura stadniny koni
Dobre skomunikowanie obszaru z drogami krajowymi	Nieatrakcyjne przestrzenie parkowe, które nie spełniają funkcji społecznych i rekreacyjnych
Aktywne organizacje pozarządowe na obszarach wiejskich	Zniszczone przestrzenie rekreacyjne, nie umożliwiające prowadzenia atrakcyjnych wydarzeń rozrywkowych
Wysoki potencjał miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz mogących stanowić miejsca rekreacyjne dla mieszkańców	Zakłady przemysłowe zmniejszające jakość życia mieszkańców poprzez emitowane odory związane z procesem wytwórczym
Spadający poziom bezrobocia na przestrzeni lat	Bierna społeczność popegeerowska, wymagająca aktywizacji zawodowej
Aktywna działalność Centrum Integracji Społecznej na rzecz organizacji działań prowadzących do reintegracji mieszkańców	Zmniejszająca się liczba ludności gminy, spowodowana niżem demograficznym oraz migracjami
Pozyskanie środków unijnych oraz realizacja projektów związanych z edukacją, aktywizacją mieszkańców i reintegracją	Niewielka ilość przedsięwzięć rozrywkowych oraz aktywizacyjnych, które byłyby skierowane do mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
Tradycje w hodowli koni wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych, które mogą doprowadzić do odnowy potencjału związanego z jeździectwem	Utrudniona promocja organizowanych przedsięwzięć, ze względu na większą atrakcyjność gmin nadmorskich
Podjęcie działań w obszarze aktywizacji społecznej mieszkańców	Niewystarczające środki własne gminy na realizację projektów infrastrukturalnych oraz

⁸ Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

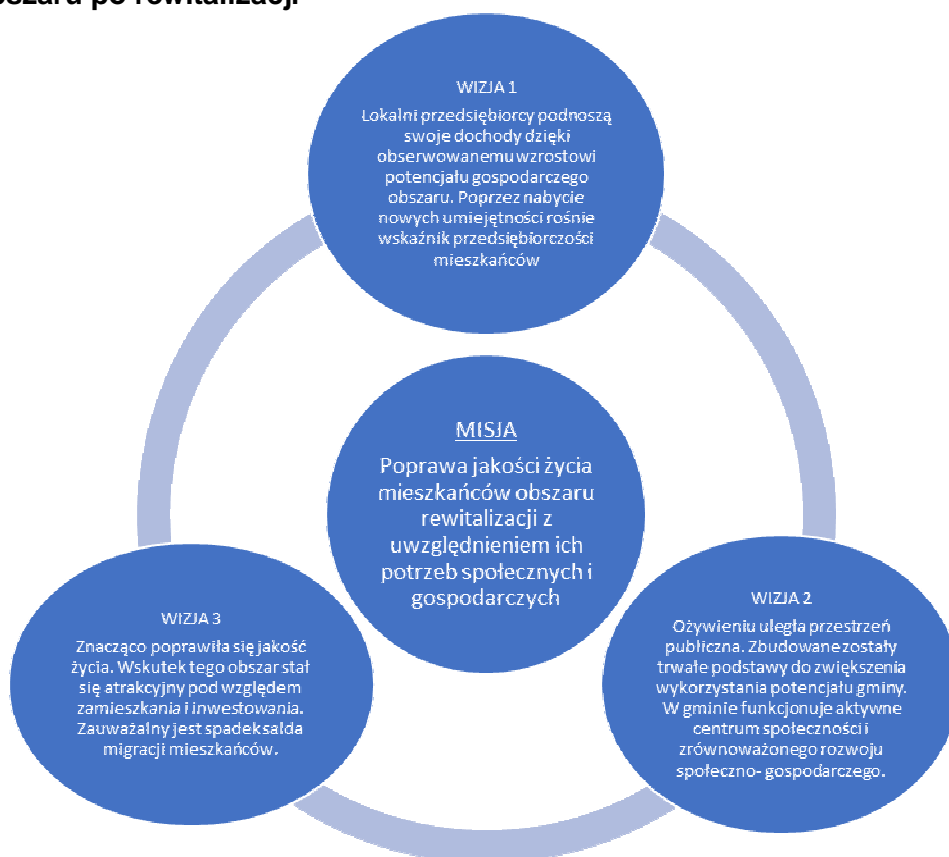
LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	projektów społecznych
Aktywność Lokalnej Grupy Działania, która zaangażowana jest na rzecz społeczności lokalnej	Wzrost ilości seniorów, którzy będą wymagali skoncentrowanych działań opiekuńczych oraz aktywnego spędzania czasu wolnego
Odnowa miejsc znajdujących się na obszarze mieszkalnym i zwiększenie ich potencjału społecznego	Brak możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działalność społeczną oraz odnowę infrastrukturalną
Pozyskiwanie środków ze źródeł krajowych oraz środków unijnych (Regionalny Program Operacyjny oraz programy krajowe)	Trudność aktywizacji osób długotrwale wykluczonych, szczególnie zamieszkujących tereny popegeerowskie

Źródło: Opracowanie własne

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zrealizowana zostanie poprzez cele ogólne, szczegółowe oraz przedsięwzięcia Programu. Warunkiem realizacji Programu będzie włączenie elementu społecznego w działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizowanym. Tak uporządkowana analiza stanowi podstawę sformułowania celów i przedsięwzięć, które z kolei powinny być zinstrumentalizowane w postaci wiązki celów ogólnych Programu.

Wizja obszaru po rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Celem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieżenie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych z interesariuszami rewitalizacji (patrz. Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji)

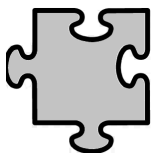
Rozdział V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Niniejszy rozdział opisuje cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

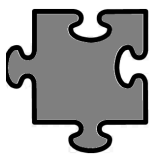
Wyznaczone cele określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, a jednocześnie wyznaczają kierunki działań co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji, zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzacją możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze. Poniżej wskazano cel główny i cele szczegółowe w Programie, które powinny być postrzegane równorzędnie.

Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców z uwzględnieniem ich potrzeb społecznych, gospodarczych oraz turystycznych

Cele odnoszą się wprost do diagnozy obszaru i wizji obszaru rewitalizacji:

Cel szczegółowy 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze

Cel szczegółowy 2. Zwiększenie miejsc atrakcyjnych dla społeczności lokalnej wraz z ich potencjałem animacyjnym

Cel szczegółowy 3. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych

Realizacja Programu przyczyni się do urzeczywistnienia misji określonej w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobez* poprzez działania mające na celu wzrost efektywności gospodarowania zasobami i walorami przestrzeni geograficznej gminy, zasilenie kapitałowe procesów rozwoju gospodarki nieruchomościami wspólnoty samorządowej oraz powstawanie procesów rozwoju nowych wartości w kulturowym i bytowym wymiarze.

Dodatkowym efektem będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych podstaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem redukcji barier, ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, redukcję uciążliwości ekologicznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego. Służyć będzie wzmocnieniu lokalnych, endogenicznych potencjałów ekonomicznych i społecznych obszarów, które zostaną objęte interwencją oraz terenów zurbanizowanych i terenów je otaczających. Ten wymiar może odbywać się poprzez wspieranie rozwoju lokalnych, małych i średnich przedsiębiorstw, poprawę jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej skierowanej do środowisk zagrożonych wykluczeniem, czy wreszcie poprawę standardów mieszkaniowych w istniejących zasobach.

Rozdział VI. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

W poniższym rozdziale uzasadniono odniesienie do dokumentów strategicznych i planistycznych Gminy, potrzebę i zaznaczenie działań rewitalizacyjnych na danym obszarze Gminy. W opracowaniu Programu dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy Łobez z wcześniej opracowanymi dokumentami planistycznymi na poziomie lokalnym, powiatowym i regionalnym. Elementem określającym cele gospodarki przestrzennej, a zarazem politykę Gminy jest *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobez*. W dokumencie tym wskazano kierunki rozwoju gminy, które będą spójne z celami Programu rewitalizacji. Jednym z celów studium jest tworzenie warunków sprzyjających aktywności, co znalazło swoje odzwierciedlenie w aktywizacji mieszkańców gminy poprzez działania podejmowane w ramach ekonomii społecznej oraz organizowanych działań szkoleniowych i warsztatowych. Możliwość włączenia mieszkańców wymaga stworzenia odpowiednich warunków do efektywnego wykorzystania zasobów i walorów istniejących na terenie gminy, na czym bazowały założenia działań zaplanowanych w programie rewitalizacji. Ważnym aspektem jest również wykorzystanie tożsamości lokalnej, na podstawie której podjęto się opracowania koncepcji projektów i przedsięwzięć.

W ramach analizy uwarunkowań zewnętrznych inferencji poddano *Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2020* oraz *Strategia rozwoju powiatu łobeskiego na lata 2004-2015*. Kolejnym elementem analizy spójności Programu było zbadanie celów kluczowych dokumentów strategicznych odnoszących się do rewitalizacji na poziomie krajowym, co ukazują zamieszczone poniżej tabele.

Analizując wskazane dokumenty strategiczne oraz odnosząc je do treści poruszonych w programie rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, należy stwierdzić, iż w większości są one skoncentrowane na aktywizacji społecznej mieszkańców obszarów zdegradowanych, na których istnieje szczególna koncentracja problemów wymagających podjęcia w celu włączenia wykluczonej społeczności i zintegrowanie ze społecznością lokalną. Przedsięwzięcia realizowane na obszarze miejskim oraz wiejskim gminy mają na celu aktywizację zawodową oraz społeczną, a także za pośrednictwem podejmowanych działań, prowadzenie profilaktyki nakierowanej na przeciwdziałanie rozwojowi społecznych zjawisk niepożądanych, takich jak problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych, co jest zgodne z założeniami Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości na lata 2016 – 2019. W ramach niniejszych działań należy wskazać również projekty infrastrukturalne, ponieważ zdegradowane obszary wpływają na wzrost społecznych zachowań niepożądanych, a odnowa infrastruktury przeciwdziała spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych. Przestrzeń staje się również atrakcyjna dla mieszkańców, którzy zaczynają na danych obszarach spędzać czas, co powoduje ich włączenie do społeczności lokalnej.

Odnosząc podejmowane w programie rewitalizacji działania do zapisów Strategii Rozwoju Gminy Łobez należy wskazać, iż w strategii założono rozwój gospodarczy gminy, który powinien być

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

oparty o wykorzystanie unikalnych walorów przyrodniczych, których podstawą w gminie są obszary parkowe, będące potencjałem jednego z realizowanych przedsięwzięć w ramach programu rewitalizacji. Ważnym priorytetem zawartym w Strategii Rozwoju Gminy oraz Programie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w Powiecie łobeskim na lata 2013 – 2020, jest również podejmowanie działalności na rzecz rozwoju rynku pracy, co znalazło swoje odzwierciedlenie w programie rewitalizacji, obejmując działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości społecznej oraz wykorzystanie potencjału gospodarczego obszarów wiejskich w oparciu o lokalne tradycje. Zaplanowane działania na obszarze wiejskim wynikają z działań partycypacyjnych, które stanowiły bardzo ważny aspekt w zakresie opracowywania założeń programu rewitalizacji. Wypracowane przez mieszkańców pomysły mają na celu aktywizację zawodową osób wykluczonych i wpisują się w założenia wskazanych strategii. Ważnym obszarem są działania podejmowane na rzecz włączenia osób do społeczności lokalnej oraz podniesienia jakości życia mieszkańców, co w sposób obejmujący w szczególności osoby wykluczone społecznie zostało zapisane w programie rewitalizacji. Najważniejszym założeniem działań będących podstawą dokumentu jest szerokie włączenie społeczności lokalnej na obszarze wiejskim oraz miejskim, co znajduje odzwierciedlenie w zaplanowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Odnosząc zapisy programu rewitalizacji do Lokalnej Strategii Rozwoju Centrum Inicjatyw Wiejskich należy zwrócić uwagę, iż zapisy dokumentu odnoszą się do celów strategii, ponieważ odpowiadają na potrzeby związane z koniecznością wzmocnienia atrakcyjności obszaru objętego wsparciem przez Lokalną Grupę Działania. Wzrost atrakcyjności będzie możliwy poprzez podjęcie działań mających na celu aktywizację osób wymagających wsparcia,. Konieczne do podjęcia będą również działania skoncentrowane na wzroście rozwoju gospodarczego i konkurencyjności, co będzie sprzyjało wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Niniejsze założenia znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w przedsięwzięciach zaplanowanych do realizacji w ramach programu rewitalizacji.

Analizując dokumenty ponadlokalne należy zwrócić szczególną uwagę na zapisy strategii rozwoju województwa oraz strategii rozwoju powiatu łobeskiego, które precyzują, iż ważne do podjęcia są działania mające na celu wzrost atrakcyjności gospodarczej regionu, co możliwe będzie poprzez realizację zadań wyprowadzających obszar deficytowy z kryzysu w Gminie Łobez. Działania mające na celu odnowę infrastruktury technicznej skoncentrowane są na wykorzystywaniu potencjału aspektu społecznego, co jest zgodne z dokumentami strategicznymi o zasięgu wojewódzkim oraz powiatowym. Podejmowane działania są zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łobeskim na lata 2012 – 2020, w której założono konieczność stwarzania odpowiednich warunków do aktywizowania społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem włączenia w działania organizacji pozarządowych i jednostek samorządowych, które poprzez spójne realizowanie działań będą mogły wpłynąć na wzrost świadomości społecznej oraz wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej.

Podsumowując należy podkreślić, iż założeniem głównym dokumentów na poziomie lokalnym oraz krajowym jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez rozwój działalności gospodarczych, możliwość aktywizacji społecznej osób opartej o wykorzystywane potencjały. Niniejsze zapisy znalazły odzwierciedlenie w programie rewitalizacji, który zakłada działania skoncentrowane na rzecz przeciwdziałania występującym zjawiskom kryzysowym na obszarze rewitalizacji poprzez prowadzenie aktywnego włączenia mieszkańców wymagających wsparcia.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 24 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Łobez

Dokumenty strategiczne Gminy Łobez	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ DO ROKU 2023		
	Cel 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze	Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych	Cel 3. Zwiększenie miejsc atrakcyjnych dla społeczności lokalnej wraz z ich potencjałem animacyjnym
Strategia Rozwoju Gminy Łobez na lata 2013 - 2020	Priorytet 1. Zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Łobez oparty o unikalne walory przyrodnicze Priorytet 3. Rozwój rynku pracy oraz ograniczanie zjawiska bezrobocia	Priorytet 4. Podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Łobez w aspekcie społecznym.	Priorytet 4. Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Łobez w aspekcie społecznym.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łobez	Cel strategiczny w sferze gospodarczej - zapewnienie wzrostu dochodów samorządu <i>Kierunek działań – tworzenie warunków sprzyjających aktywności</i>	Cel strategiczny w sferze społecznej - tworzenie podstaw do postępu cywilizacyjnego w kulturowym wymiarze z zachowaniem własnej tożsamości	Cel strategiczny w sferze przestrzennej - tworzenie warunków do efektywnego wykorzystania zasobów i walorów w obszarze gminy w realizacji uprzednio wymienionych celów
Lokalna Strategia Rozwoju Centrum Inicjatyw Wiejskich na lata 2014 - 2020	Wsparcie rozwoju gospodarczego i konkurencyjności obszaru LSR do 2023 r	Aktywizacja mieszkańców obszaru LSR i budowanie kapitału społecznego do 2023 r.	Wzmocnienie atrakcyjności obszaru LSR do 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 25 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi regionalnymi

Dokumenty strategiczne o znaczeniu ponadlokalnym	CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ DO ROKU 2023		
	Cel 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze	Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych	Cel 3. Zwiększenie miejsc atrakcyjnych dla społeczności lokalnej wraz z ich potencjałem animacyjnym
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020	<p>Cel strategiczny nr 1 „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania”</p> <p>Cel strategiczny nr 2 „Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu”</p>	Cel strategiczny nr 5 „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”	Cel strategiczny nr 6 „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”
Strategia rozwoju powiatu łobeskiego na lata 2004-2015	<p>Cel częściowy (operacyjny) Rozwinięta baza turystyczna</p> <p>Cel częściowy (operacyjny) Nowoczesna gospodarka rolna i leśna, działania proekologiczne, ochrona środowiska</p>	Cel częściowy (operacyjny) Dobrze funkcjonująca infrastruktura społeczna	Cel częściowy (operacyjny) Dobry stan infrastruktury technicznej
Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości na lata 2016 - 2019	Przeciwdziałanie patologiom społecznym tj. alkoholizmowi, narkomanii i przemocy domowej	Przeciwdziałanie patologiom społecznym tj. alkoholizmowi, narkomanii i przemocy domowej	Utrzymanie pozytywnej oceny stanu bezpieczeństwa w powiecie łobeskim oraz uzyskanie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu
Program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w Powiecie łobeskim na lata 2013 - 2020	Wspieranie samozatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy	Wspieranie samozatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy	Wspieranie samozatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łobeskim na lata 2012 - 2020	CEL SZCZEGÓŁOWY 4.1 Tworzenie właściwej i o wysokim standardzie bazy dla realizacji zadań społecznych	CEL SZCZEGÓŁOWY 1.3 Podjąć działania na rzecz szerokiej edukacji społeczeństwa na temat zagrożeń społecznych i instrumentów pomocy w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom	CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1 Tworzyć warunki dla szerszej współpracy sektora publicznego i pozarządowego
--	---	--	---

Źródło: Opracowanie własne

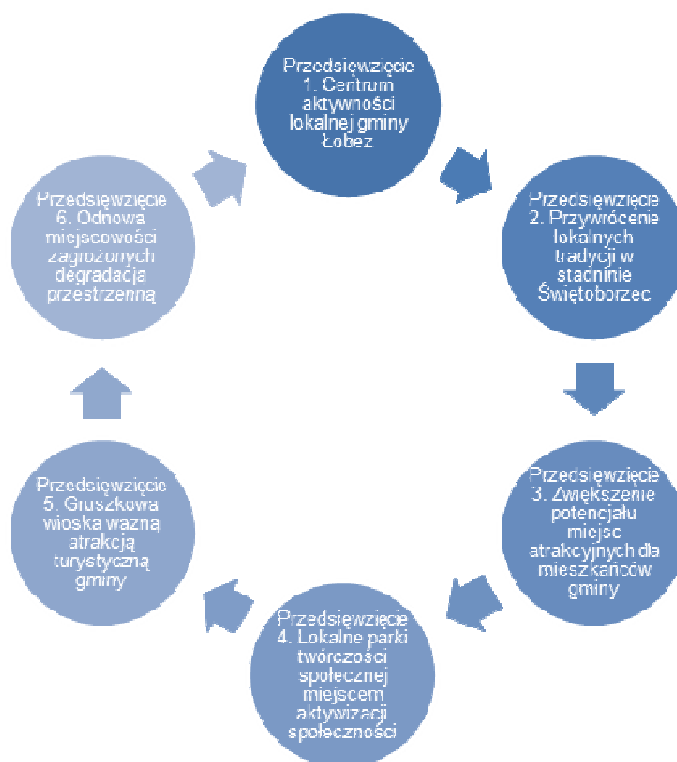

Rozdział VII. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział opisuje listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji oraz charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową.

Zgodnie z Wytycznymi dot. rewitalizacji w Programie opisano główne i pozostałe projekty rewitalizacyjne składające się na poniższe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pozostałe projekty rewitalizacyjne są dodatkowymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, które wydano przez Ministra Rozwoju. Obejmują one zarówno projekty społeczne, jak i projekty „miękkie”, które finansowane będą ze środków zewnętrznych oraz środków własnych gminy lub innych beneficjentów. Wymienione przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały poddane analizie pod względem oddziaływania oraz potencjału integracji z projektami społecznymi. Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to obowiązku w każdym przypadku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Rysunek 1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Gminy Łobez

Źródło: Opracowanie własne

Podejmowane w ramach projektu rewitalizacyjnego przedsięwzięcia stanowią odpowiedź na konkretne problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego przedstawionej w programie rewitalizacji. W poniższych opisach wykazano logikę powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami podejmowanymi w ramach kompleksowej interwencji: Analiza wyników konsultacji społecznych przedstawiona w *Rozdziale III. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* warunkowała wybór projektów rewitalizacyjnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

zaszeregowanych do grupy projektów głównych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Inne projekty rewitalizacyjne są dodatkowymi przedsięwzięciami w rozumieniu Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Projekty te wpłyną na realizację celów rewitalizacji poprzez szeroki wachlarz zaplanowanych działań. Przyczynią się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, powodując wzmocnienie wzajemnych efektów i ich maksymalizację tzw. efekt synergii. Pozostałe projekty rewitalizacyjne wpłyną pozytywnie w szczególności na aktywizację i integrację społeczną mieszkańców obszarów rewitalizowanych, tworzenie miejsc integracji społecznej mieszkańców obszarów rewitalizowanych, ożywienie gospodarcze obszarów rewitalizowanych oraz ożywienie kulturalne i edukacyjne obszarów rewitalizowanych. Pojawiający się dzięki komplementarności realizowanych projektów rewitalizacyjnych **efekt synergii** przyczyni się do szybszego i bardziej efektywnego uzyskania oczekiwanych rezultatów Programu rewitalizacji. Realizacja głównych projektów rewitalizacyjnych przełoży się bezpośrednio do osiągnięcia zakładanych celów Programu (zob. *Rozdział VII. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk*). Działania o charakterze społecznym polegać będą zatem na umocnieniu postaw aktywnych w sferze społecznej i indywidualnej, tworzeniu systemu wsparcia, poradnictwa m.in. prawnego, pedagogicznego, terapię, wyspecjalizowaną pracę socjalną połączoną ze stymulowaniem postaw przedsiębiorczych i prospołecznych wśród lokalnej społeczności.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ GMINY ŁOBEZ			
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Łobez Lokalna Grupa Działania Centrum Inicjatyw Wiejskich			
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego Centrum Integracji Społecznej „Od Nowa” w Łobzie			
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji III Łobez, ulica Bema			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Przywrócenie obszarowi nowych funkcji społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zwiększenia potencjału aktywizacji społecznej oraz koncentracji realizacji form integracji osób wykluczonych. Organizacja wydarzeń animacyjnych dla dzieci i młodzieży na terenie gminy. Zapewnienie atrakcyjnych form spędzania czasu przez młodzież oraz osoby dorosłe, mających na celu ich reintegrację społeczną oraz zawodową.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 3. Zwiększenie miejsc atrakcyjnych dla społeczności lokalnej wraz z ich potencjałem animacyjnym</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	1.1. Budowa budynku przystosowanego do prowadzenia zajęć aktywizujących i integrujących społeczność lokalną (z założeniem umiejscowienia w nim siedziby wnioskodawcy) wraz z kompleksowym wyposażeniem pomieszczeń w sprzęt służący do prowadzenia zajęć animacyjnych.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	
	Gmina Łobez LGD Centrum Inicjatyw Wiejskich	Deficyt miejsca pełniącego funkcję społeczną w zakresie aktywizacji mieszkańców, także rozwoju wolontariatu i wspierania osób wykluczonych.	Zapewnienie dostępu osobom wykluczonym społecznie oraz mieszkańcom do aktywnej spędzenia czasu wolnego.	1. Oczyszczenie terenu 2. Budowa budynku 3. Wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynku. 4. Przystosowanie sal do prowadzenia działań aktywizacyjnych. 5. Zakup wyposażenia
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Bema)	500 000	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej – 3000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Liczba nowych obiektów infrastruktury społeczno-rekreacyjnej – 1
Liczba zakupionej infrastruktury zwiększającej aktywność społeczną mieszkańców – 30
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2

1.2. Organizacja cyklicznych działań dla mieszkańców, mających na celu rozwiązywanie różnego rodzaju problemów społecznych oraz aktywizowanie społeczności.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez LGD Centrum Inicjatyw Wiejskich	Brak odpowiedniej ilości działań aktywizujących, skierowanych do mieszkańców. Deficyt w zakresie działań podejmowanych przez podmioty w ramach reintegracji społecznej osób wykluczonych.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców oraz reintegracja zawodowa osób wykluczonych.	1. Zatrudnienie animatorów 2. Organizowanie cyklicznych działań dla mieszkańców zapewniających aktywne spędzanie czasu wolnego. 3. Organizowanie cyklicznych działań dla osób wykluczonych, mających na celu ich reintegrację zawodową.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Bema)	80 000	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze – 15 Liczba osób biorących udział w wydarzeniach animacyjnych - 400	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

1.3. Organizacja działań na rzecz wolontariatu, nawiązywania partnerstw, integracji i rozwoju organizacji pozarządowych, aktywności społecznej, rozwoju przedsiębiorczości społecznej (w tym tworzenia podmiotów ekonomii społecznej), kultywowania tradycji lokalnych oraz na działań rzecz dzieci, młodzieży, seniorów i polityki senioralnej.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez LGD Centrum Inicjatyw Wiejskich	Niski poziom współpracy organizacji pozarządowych oraz zaangażowania wolontarystycznego mieszkańców.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców na rzecz działalności wolontarystycznej oraz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.	1. Organizowanie warsztatów. 2. Organizowanie szkoleń. 3. Wspieranie w procesie zakładania podmiotów społecznych, 4. Podejmowanie działań aktywizacyjnych mieszkańców.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Bema)	60 000	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze – 20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Liczba osób biorących udział w wydarzeniach animacyjnych - 1600

1.4. Zagospodarowanie przestrzeni wyspy zlokalizowanej przy CAL poprzez adaptację na potrzeby rekreacyjne dla mieszkańców oraz postawienie małej infrastruktury.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez LGD Centrum Inicjatyw Wiejskich	Zdegradowana przestrzeń miejska, która nie zapewnia mieszkańcom możliwości atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, a także nie pozwala na wykorzystanie potencjału obszaru do prowadzenia zajęć aktywizujących oraz integrujących mieszkańców, co jest celem stworzenia Centrum Aktywności Lokalnej.	Zwiększenie atrakcyjności obszaru miejskiego wraz z nadaniem mu nowych funkcji oraz zatrzymaniem procesu degradacji przestrzennej organizacji działań podejmowanych przez Centrum Aktywności Lokalnej na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.	1. Uporządkowanie oraz oczyszczenie terenu wyspy. 2. Zagospodarowanie zieleni. 3. Zakupienie elementów małej infrastruktury. 4. Stworzenie miejsc integracji przestrzennej. (m.in. gry przestrzenne). 5. Organizacja warsztatów integracyjnych dla społeczności lokalnej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Bema)	150 000	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 4 Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne - 250	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

1.5. Utworzenie Centrum Wolontariatu promującego działalność społeczną.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez LGD Centrum Inicjatyw Wiejskich	Brak podmiotu kreującego współpracę sektorową organizacji pozarządowych oraz koordynującego aktywność społeczną osób.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców na rzecz działalności wolontarystycznej oraz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.	1. Przystosowanie pomieszczeń do pełnienia sali spotkań oraz sali szkoleniowej. 2. Zapewnienie wsparcia doradczego. 3. Organizowanie cyklicznych zajęć
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Bema)	120 000	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze – 5 Liczba osób biorących udział w wydarzeniach animacyjnych - 200	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>1.6. Modernizacja miejsca postojowego dla kajakarzy poprzez budowę pochylni umożliwiającej przesiadkę, ze względu na występujący stopień wodny. <i>(Budowa pochylni przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności miejsca oraz możliwości prowadzenia aktywizacji zawodowej mieszkańców, którzy zostaną przyuczeni podczas działań do podjęcia aktywności zawodowej. Obecnie niniejsze miejsce nie spełnia wymagań umożliwiających bezpieczną możliwość kontynuowania podróży przez kajakarzy, dlatego realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa).</i></p> <p>1.7. Zagospodarowanie części przestrzeni wyspy na pole biwakowe. <i>(Założeniem niniejszego projektu jest udostępnienie miejsca odpowiedniego do atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, co wpłynie na podniesienie atrakcyjności wyspy, a jednocześnie umożliwi prowadzenie działań aktywizacji zawodowej osób wykluczonych korzystających ze wsparcia centrum, gdyż będą oni mogli aktywnie działać na rzecz społeczności lokalnej. Niniejszy obszar będzie mógł stanowić potencjał do zatrudnienia osób aktywizowanych, które będą prowadziły nadzór nad polem biwakowym).</i></p> <p>1.8. Utworzenie placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej na wyspie. <i>(Uatrakcyjnienie obszaru to cel pośredni realizowanego działania, jednakże podjęte działania mają przede wszystkim na celu możliwość prowadzenia aktywnej integracji społeczności lokalnej oraz włączenia w niniejszy proces osób wykluczonych społecznie. Zwiększenie atrakcyjności obszaru doprowadzi do możliwości włączenia aktywizowanych osób wykluczonych w działania mające na celu świadczenie pracy na rzecz mieszkańców, co będzie celem programu integracji osób).</i></p>
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Zrealizowanie przedsięwzięcia doprowadzi do zapewnienia mieszkańcom możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez branie udziału w zajęciach realizowanych na nowoczesnej infrastrukturze. Projekt przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji społecznych oraz zmniejszenia kosztów ekonomicznych i społecznych (alkoholizm, narkomania, działalność przestępcza) poprzez prowadzenie działań aktywizacyjnych. Ponadto przyczyni się do zmniejszenia liczby zachowań ryzykownych wśród młodzieży i dorosłych. Centrum Aktywności Lokalnej doprowadzi do skoncentrowania działalności organizacji pozarządowych w jednym miejscu oraz możliwości animowania ich działań, w celu pozyskania środków finansowych z zewnętrznych źródeł. Obecnie organizacje pozarządowe nie mogą korzystać ze wsparcia animatorów, w związku z tym nie osiągają sukcesów w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. Wpływa to na ograniczenie ich działalności oraz niemożność wykorzystania posiadanego potencjału. Celem Centrum będzie zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność społeczną oraz umożliwienie organizacjom zwiększenia własnego zakresu działalności. Odnowa przestrzeni, na której leży obiekt sprawi, iż zostanie ona przywrócona społeczności lokalnej, ze względu na znaczny stopień degradacji przestrzennej istniejący w obecnej chwili. Budowa obiektu jest jedyną możliwością odnowy niniejszych terenów oraz prowadzenia skoncentrowanych działań aktywizacyjnych dla mieszkańców, ze względu na brak posiadania innych budynków, które gmina mogłaby przeznaczyć do celów społecznych. Takie rozwiązanie doprowadzi do zmniejszenia wykluczenia społecznego mieszkańców i zwiększenia aktywności społecznej, poprzez skoncentrowanie działań w jednym miejscu. Odbywające się cykliczne warsztaty oraz udostępnienie pomieszczeń dla celów aktywności</p>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	organizacji pozarządowych spowoduje zwiększenie się stopnia integracji społecznej.				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	3000	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne	%	0	20	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze	szt.	0	40	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach animacyjnych	osoby	0	2200	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Wskaźniki produktu				
	nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba nowych obiektów infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba zakupionej infrastruktury zwiększającej aktywność społeczną mieszkańców	szt.	0	30	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	6	Sprawozdania końcowe beneficjentów	
Planowany okres realizacji	2017-2023				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 260 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych — RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych — NFOŚiGW, Program „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju” — Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 — Budżet Miasta

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2. PRZYWRÓCENIE LOKALNYCH TRADYCJI W STADZIE OGIERÓW ŚWIĘTOBORZEC
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Łobez Właściciel obiektów stada ogierów
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	LKS „Hubal” Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji IV Łobez, Świętoborzec 3
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna
Cel (cele) projektu	Przywrócenie potencjału historycznego oraz rekreacyjnego zdegradowanego terenu oraz obiektów pełniących w przeszłości funkcję stadniny ogierów. Realizacja zajęć opartych na przekazywaniu wiedzy o koniach oraz

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	kultywowaniu tradycji historycznych miejsca wraz z organizacją zajęć dla osób niepełnosprawnych. Aktywizacja społeczna mieszkańców w ramach historycznego i ważnego w gminie obiektu.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	2.1 Remont zabytkowego strychu stajni, z przekształceniem na pokoje szkoleniowe oraz noclegowe oraz wyodrębnienie części pełniącej funkcje społeczne w ramach realizowanego przedsięwzięcia aktywizującego mieszkańców oraz turystów – „Akademia Świętoborzec”.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łobez Właściciel obiektów stada ogierów	Zdegradowane budynki stadniny ogierów pełniące funkcję reprezentacyjną gminy. Niszczące budynki wpływają na zmniejszenie atrakcyjności obszaru gminy oraz stanowią zagrożenie dla mieszkańców. Degradacja budynków jest również przykładem degradacji oraz utraty funkcji obszaru związanego z tożsamością lokalną gminy.	Zmiana funkcji obiektów zlokalizowanych na terenie stadniny poprzez ich odnowę oraz zapewnienie możliwości wykorzystania na cele społeczne skoncentrowane na dostosowaniu do możliwości aktywizacji osób wymagających wsparcia na obszarze rewitalizacji.	1. Remont elewacji zewnętrznej budynków. 2. Wymiana dachu oraz pozostałej infrastruktury. 3. Remont wnętrza obiektu wraz z dostosowaniem do możliwości użytkowych. 4. Zakupienie wyposażenia niezbędnego do realizowania funkcji szkoleniowej oraz noclegowej obiektu.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, ul. Świętoborzec 3)	2 500 000	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej -2000 Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne - 300 Liczba nowych obiektów infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej – 4 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 6	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	2.2. Adaptacja pomieszczeń na potrzeby realizowanego przedsięwzięcia edukacyjnego, w zakresie wyposażenia niezbędnego do realizacji szkoleń oraz prowadzenia warsztatów praktycznych umiejętności związanych z powożeniem i hippiką.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łobez Właściciel obiektów stada	Degradacja funkcji społecznych pełniących przez obiekty	Zapewnienie możliwości organizacji przedsięwzięć	1. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt multimedialny.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

ogierów	stadniny koni oraz niemożność wykorzystania potencjałów obiektów na cele społeczne, prowadzące do budowania więzi pomiędzy osobami posiadającymi problemy społeczne oraz pozostałymi mieszkańcami.	edukacyjnych i terapeutycznych na terenie zrewitalizowanych obiektów stadniny koni.	2. Zakup wyposażenia umożliwiającego organizowanie warsztatów konnych. 3. Organizowanie zajęć edukacyjnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, ul. Świętoborzec 3)	300 000	Liczba nowych obiektów infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej – 2 Liczba zakupionej infrastruktury służącej do realizacji przedsięwzięć edukacyjnych – 100 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 6	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

2.3. Uporządkowanie oraz zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektów wraz z utworzeniem ścieżki historycznej wyposażonej w tablice interaktywne prezentujące historię obiektu oraz tradycje związane z hodowlą koni.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez Właściciel obiektów stada ogierów	Postępująca degradacja przestrzeni przylegających do obiektów oraz brak możliwości atrakcyjnego wykorzystania tej przestrzeni, a także postępująca marginalizacja symbolu stanowiącego podstawę tożsamości lokalnej.	Zapewnienie dostępu mieszkańcom do atrakcyjnej przestrzeni, która stanowi podstawę do podejmowania działań prowadzących do odnowy wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i identyfikacji regionalnej.	1. Oczyszczenie terenu 2. Ponowne zagospodarowanie obszaru wraz z aranżacją przestrzeni 3. Stworzenie ścieżki historycznej 4. Zakup tablic interaktywnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, ul. Świętoborzec 3)	100 000	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej – 2000 Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne - 300	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

2.4. Prowadzenie cyklicznych zajęć „Akademii Świętoborzec” mających na celu naukę jeździectwa.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
--------------------	---------------	--------------	---------

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	Gmina Łobez Właściciel obiektów stada ogierów	Niewykorzystywanie infrastruktury stadniny oraz postępująca jej degradacja. Brak realizacji działań w zakresie rozwoju potencjału organizacji działań mających na celu aktywizowanie dzieci oraz młodzież z rodzin dysfunkcyjnych.	Nadanie nowych funkcji zdegradowanemu obszarowi wraz z wykorzystaniem jego potencjału na cele aktywizacji dzieci i młodzieży, szczególnie żyjących w rodzinach dysfunkcyjnych.	1. Organizowanie cyklicznych szkoleń. 2. Organizowanie cyklicznych warsztatów. 3. Realizacja projektów edukacyjnych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, ul. Świętoborzec 3)	60 000	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze – 15 Liczba osób biorących udział w wydarzeniach społeczno-edukacyjnych - 1000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
2.5. Stworzenie lokalnego symbolu „Konia Kłusaka”, poprzez przygotowanie materiałów promujących atrakcyjność turystyczną gminy.				
	Gmina Łobez Właściciel obiektów stada ogierów	Brak podejmowania działań promocyjnych obiektów stanowiących potencjał gminy, które mogą wpłynąć na ugruntowanie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców, ale również osób przyjezdnych.	Zwiększenie rozpoznawalności gminy oraz przywrócenie symbolu związanego z historyczną tożsamością lokalną społeczności.	1. Zaprojektowanie lokalnego symbolu. 2. Stworzenie materiałów promocyjnych. 3. Prowadzenie działań promocyjnych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, ul. Świętoborzec 3)	50 000	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze – 5 Stworzenie atrakcyjnego produktu lokalnego - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	2.6. Wyposażenie pomieszczeń pełniących funkcje hotelarskie w sprzęt niezbędny do organizacji noclegów. <i>(Działanie jest niezbędne do uruchomienia działalności obiektu, jednakże cel rewitalizacyjny jest realizowany w sposób pośredni, a mianowicie poprzez podejmowanie działań zmierzających do zagospodarowania obiektu. Wyposażenie obiektu w sprzęt podstawowy związany z funkcją organizacji noclegów umożliwi podejmowanie działań aktywizacyjnych).</i>			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja	Występująca degradacja ważnego obiektu historycznego, pełniącego funkcję stadniny ogierów. Postępująca degradacja budynków użytkowych oraz przestrzeni wokół budynków. Ze względu na powierzchnię obiektu,			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

projektu	<p>dochodzi do natężenia negatywnych zjawisk społecznych, takich jak nielegalne picie alkoholu oraz chuligaństwo. Brak podjęcia działań rewitalizacyjnych doprowadzi do pełnego zaniedbania wskazanej przestrzeni publicznej o wysokim potencjale społecznym. Obecnie obiekt nie pełni żadnych funkcji społecznych, a w zrewitalizowanym obiekcie mogłyby być realizowane programy aktywności społecznej, skoncentrowane na nauce jazdy konnej oraz zajęcia mające na celu poprawę stanu zdrowia osób niepełnosprawnych. W realizację niniejszych działań zaangażowane zostałyby osoby długotrwale wykluczone oraz osoby, które posiadają problemy społeczne. W związku z tym niniejsze działania stałyby się formą aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz przeciwdziałania problemom społecznym stwierdzonym na obszarze rewitalizacji. Ponadto odbywające się aktywności byłyby atrakcyjne również dla osób spoza gminy, co wpływałoby na rozwój przedsiębiorczości na terenach obszarów popegeerowskich. Niniejsze działania zwiększałyby zaangażowanie gospodarcze mieszkańców, prowadząc do spadku osób pozostających bez pracy oraz zwiększając możliwość aktywizacji osób bezrobotnych. To przedsięwzięcie wpływałoby na rozwiązanie problemów występujących przede wszystkim w sferze społecznej, ale również gospodarczej, przestrzennej i technicznej.</p>				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej	osoby	0	2000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne	%	0	30	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze	szt.	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach społeczno- edukacyjnych	osoby	0	1000	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Wskaźniki produktu					
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok		

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	Liczba nowych obiektów infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej	szt.	0	6	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba zakupionej infrastruktury służącej do realizacji przedsięwzięć edukacyjnych	szt.	0	100	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	8	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Stworzenie atrakcyjnego produktu lokalnego	szt.	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Planowany okres realizacji	2017-2022				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 135 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych — Budżet Miasta				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	3. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU MIEJSC ATRAKCYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Łobez
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Łobeska Fundacja Archeologiczna Centrum Integracji Społecznej w Łobzie
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze	Podobszar rewitalizacji IV Łobez, ulica Niepodległości, Słowackiego, Wojska Polskiego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

rewitalizacji			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna		
Cel (cele) projektu	Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy poprzez adaptację terenów zielonych. Przywrócenie atrakcyjności obszarom zdegradowanym, na których istnieje infrastruktura techniczna umożliwiająca organizowanie wydarzeń rozrywkowych. Zwiększenie zainteresowania mieszkańców wydarzeniami kulturalnymi i rozrywkowymi organizowanymi na terenie gminy.		
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych</i>		
Główne projekty rewitalizacyjne	3.1. Zagospodarowanie rekreacyjne leśnej polany w parku poprzez utworzenie tematycznych punktów edukacji ekologicznej oraz postawienie obiektów małej architektury.		
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu
	Zadania		
Gmina Łobez	Degradacja przestrzenna obiektów parkowych wraz z niemożnością realizacji dostosowanej do potrzeb mieszkańców funkcji rekreacyjnej.	Zwiększenie dostępu mieszkańców do atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych na terenie gminy wraz z zatrzymaniem procesu degradacji przestrzeni miejskiej i nadaniem obszarowi funkcji edukacyjnych.	1. Oczyszczenie terenu 2. Zagospodarowanie obszaru na cele rekreacyjne. 3. Zakup infrastruktury rekreacyjnej. 4. Stworzenie punktów edukacji ekologicznej. 5. Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej będących formą aktywizacji osób wykluczonych społecznie. 6. Wykonanie prac przy odnowie obszaru przez osoby wykluczone.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, Niepodległości, Słowackiego, Wojska Polskiego)	300 000	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze – 3 Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze zrewitalizowanego obszaru – 150 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 15	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

3.2. Przywrócenie wartości historyczno-społeczno-kulturalnej „Wzgórza Rolanda” poprzez rewaloryzację historycznego założenia oraz wyposażenie w tablice historyczne.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Degradacja przestrzenna obiektów parkowych wraz z niemożnością realizacji dostosowanej do potrzeb mieszkańców rekreacyjnej.	Zwiększenie dostępu mieszkańców do atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych na terenie gminy wraz z zatrzymaniem procesu degradacji przestrzeni miejskiej i nadaniem obszarowi funkcji historycznych.	1. Oczyszczenie terenu. 2. Adaptacja przestrzeni wzgórz do potrzeb mieszkańców. 3. Wyznaczenie punktów rekreacyjnych oraz adaptacja ich przestrzeni. 4. Stworzenie ciągów pieszych. 5. Postawienie tablic historycznych. 6. Zaangażowanie osób wykluczonych w prace interwencyjne mające na celu opiekę nad odnowionym obszarem.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, Niepodległości, Słowackiego, Wojska Polskiego)	650 000	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze – 3 Realizacja przedsięwzięć edukacyjnych w obszarze historii oraz kultury - 10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

3.3. Wymiana nawierzchni dojazdowej do patelni wraz z postawieniem małej architektury na potrzeby organizacji festynów.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Degradacja przestrzenna obiektów parkowych wraz z niemożnością realizacji dostosowanej do potrzeb mieszkańców rekreacyjnej.	Zwiększenie dostępu mieszkańców do atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych na terenie gminy wraz z zatrzymaniem procesu degradacji przestrzeni miejskiej i nadaniem obszarowi funkcji rekreacyjnej.	1. Wymiana nawierzchni dojazdowej. 2. Zakupienie małej architektury. 3. Odnowa powierzchni obiektu infrastrukturalnego - „patelni”. 4. Organizowanie warsztatów aktywizacyjnych osób wymagających wsparcia. 5. Zaangażowanie interwencyjne osób wykluczonych w pracę przy organizacji festynów.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, Niepodległości, Słowackiego, Wojska Polskiego)	200 000	Liczba programów zrealizowanych w określonych grupach społecznych – 4 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

3.4. Stworzenie miejsca festiwalowego w obszarze „starego boiska” poprzez odnowę nawierzchni oraz zagospodarowanie przestrzeni zielonej.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Degradacja przestrzeni zapewniających możliwość organizowania wydarzeń rozrywkowych i kulturalnych wraz z niemożnością realizacji dostosowanych do potrzeb mieszkańców funkcji.	Zwiększenie dostępu mieszkańców do atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych na terenie gminy wraz z zatrzymaniem procesu degradacji przestrzeni miejskiej i nadaniem obszarowi funkcji rekreacyjnej.	1. Odnowa nawierzchni obiektu. 2. Zagospodarowanie przestrzeni zielonej wraz ze stworzeniem skwerów. 3. Stworzenie trybun. 4. Stworzenie miejsc pełniących funkcję gastronomiczną. 5. Zaangażowanie interwencyjne osób wykluczonych w wykonywanie prac w trakcie organizowanych wydarzeń.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, Niepodległości, Słowackiego, Wojska Polskiego)	300 000	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej – 4200 Liczba zorganizowanych przedsięwzięć rozrywkowych atrakcyjnych społecznie, mających na celu aktywizację obszaru - 20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

3.5. Modernizacja placu rekreacyjnego przy ulicy Niepodległości służącego do organizacji imprez, festiwali i animacji dla mieszkańców wraz z przebudową sceny służącej do organizacji wydarzeń artystycznych i festiwali.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Degradacja przestrzeni publicznej wraz z niemożnością realizacji dostosowanej do potrzeb mieszkańców funkcji rekreacyjnej.	Zwiększenie dostępu mieszkańców do atrakcyjnych miejsc rekreacyjnych na terenie gminy wraz z zatrzymaniem procesu degradacji przestrzeni miejskiej i nadaniem obszarowi funkcji rekreacyjnej.	1. Odnowa nawierzchni obiektu. 2. Zapewnienie dostępu do lokali gastronomicznych. 3. Stworzenie trybun. 4. Organizowanie cyklicznych wydarzeń mających na celu integrację osób wykluczonych z mieszkańcami jako potencjał do włączenia ich w społeczność lokalną.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji IV (Łobez, Niepodległości, Słowackiego, Wojska Polskiego)	1 300 000	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 800	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>3.6. Stworzenie toru rowerowego na potrzeby mieszkańców (w okresie letnim) oraz toru saneczkowego (w okresie zimowym). <i>(Niniejszy projekt ma wpłynąć na podniesienie atrakcyjności obszaru oraz umożliwić prowadzenie aktywnych działań mających na celu aktywizowanie osób wymagających wsparcia między innymi poprzez umożliwienie podejmowania aktywności zawodowej opartej na obsłudze toru rowerowego oraz jego bieżącego utrzymania. Niniejsze działanie będzie stanowiło uzupełnienie pozostałych projektów i powinno być traktowane jako efekt synergii względem projektów głównych).</i></p> <p>3.7. Stworzenie atrakcyjnych placów zabaw dla dzieci w formie ogródków jordanowskich. <i>(Aktywizacja dzieci oraz zapewnienie im możliwości aktywnego spędzenia czasu jest również jednym z celów prowadzonych działań rewitalizacyjnych. W odniesieniu do niniejszego przedsięwzięcia stanowi formę uzupełnienia podejmowanych działań poprzez zapewnienie możliwości prowadzenia aktywnej działalności zawodowej skoncentrowanej na utrzymaniu zaadaptowanych obiektów).</i></p> <p>3.8. Zagospodarowanie przestrzeni parku oraz stworzenie mini skansenu archeologicznego jako przykładu obiektów archeologicznych istniejących na terenie gminy. <i>(Niniejsze przedsięwzięcie jest ważnym zadaniem dla przedstawicieli organizacji pozarządowej zaangażowanej w projekt, która będzie chciała prowadzić działania aktywizacyjne dla dzieci oraz seniorów w ramach wskazanych potencjałów obszaru. Projekt ma charakter uzupełniający, ponieważ będzie wpływał na uatrakcyjnienie obszaru, ale również będzie pełnił ważną rolę społeczną).</i></p>
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Obiekty mające pełnić funkcję rozrywkową, a także parki, które powinny zapewniać mieszkańcom możliwość rekreacji stanowią obszary zdegradowane. Przestrzeń nie jest atrakcyjna i nie stanowi miejsca, które spełniałoby wymogi obszaru skierowanego na aktywizację osób zamieszkujących gminę. Ponadto niniejsza przestrzeń nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, przez co nie mają oni możliwość korzystania z atrakcyjnych miejsc na terenie gminy. Degradacja obszaru zwiększa ponadto skalę społecznych zjawisk niepożądanych, takich jak spożywanie alkoholu, zanieczyszczanie obszaru i traktowanie parku jako miejsca składowania śmieci. Przywrócenie funkcji parku oraz nadanie nowego wizerunku infrastrukturze technicznej mającej na celu organizację wydarzeń rozrywkowych spowoduje zwiększenie zainteresowania mieszkańców aktywnymi formami spędzania czasu wolnego. Należy pamiętać, iż bierność osób wykluczonych jest jedną z przyczyn nawarstwiania się dotykających ich problemów społecznych. Zintensyfikowanie działań prowadzących do zaktywizowania osób żyjących w trudniejszej sytuacji społecznej, powinno opierać się przede wszystkim na doprowadzeniu do ich integracji ze społecznością lokalną, a to będzie jednym z celów realizowanych projektów. Odbywająca się integracja może wpłynąć na odzyskanie poczucia własnej wartości przez osoby wykluczone i zwiększyć ich determinację do zmiany własnej sytuacji życiowej. Jest to bardzo ważne w kontekście społeczności popegeerowskiej, która w większym stopniu posiada deficyty w zakresie budowania wspólnoty lokalnej.</p>
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem	Wskaźniki rezultatu

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć rozrywkowych atrakcyjnych społecznie, mających na celu aktywizację obszaru	szt.	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	szt.	0	6	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Realizacja przedsięwzięć edukacyjnych w obszarze historii oraz kultury	szt.	0	10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Wskaźniki produktu					
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze zrewitalizowanego obszaru	osoby	0	150	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba programów zrealizowanych w określonych grupach społecznych	szt.	0	4	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Planowany okres realizacji	2018-2022				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 250 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	— PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	<ul style="list-style-type: none"> — PROW 2014-2020, LSR, promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego — Budżet Miasta
--	---

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	4. LOKALNE PARKI TWÓRCZOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI		
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Łobez		
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Rady Sołeckie wsi Ochotnicza Straż Pożarna Koła Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenie "Tradycja" Lokalna Grupa Działania Centrum Inicjatyw Wiejskich w Łobzie		
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji VII - Rożnowo Łobeskie Podobszar rewitalizacji X - Zagórzycy Podobszar rewitalizacji XI - Zajezierze		
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☒ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna		
Cel (cele) projektu	Zwiększenie wykorzystania potencjału społeczności lokalnej w zakresie umiejętności kulinarnych. Aktywizacja mieszkańców w ramach realizacji wspólnych działań mających wpływ na odnowę obszarów zdegradowanych. Wykorzystanie lokalnych tradycji wraz z prowadzeniem działań animacyjnych.		
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych</i>		
Główne projekty rewitalizacyjne	4.1. Adaptacja terenów parkowych na potrzeby utworzenia miejsc rekreacji oraz przestrzeni umożliwiających prowadzenie zajęć aktywizujących mieszkańców.		
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu
	Gmina Łobez	Postępująca degradacja przestrzeni parkowych oraz niewykorzystywanie ich na cele społeczne, ze szczególnym	Zapewnienie możliwości wykorzystania przestrzeni parkowych na potrzeby realizacji przedsięwzięć

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VII (Rożnowo Łobeskie) Podobszar rewitalizacji X (Zagórzycy) Podobszar rewitalizacji XI (Zajezierze)	300 000	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i kulturalnej - 400 Liczba utworzonych lokalnych punktów aktywności społecznej - 2 Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych - 8	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

4.2. Rewitalizacja zespołu parkowo-pałacowego w celu utworzenia nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Postępująca degradacja przestrzeni parkowych oraz niewykorzystywanie ich na cele reintegracji zawodowej osób wykluczonych.	Zapewnienie możliwości wykorzystania przestrzeni parkowych na potrzeby reintegracji zawodowej osób wykluczonych.	1. Oczyszczenie terenów parkowych. 2. Wyznaczenie nowych funkcji na terenach parkowych. 3. Adaptacja przestrzeni publicznej na cele reintegracji zawodowej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VII (Rożnowo Łobeskie) Podobszar rewitalizacji X (Zagórzycy) Podobszar rewitalizacji XI (Zajezierze)	600 000	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zaangażowały się zawodowo - 5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

4.3. Modernizacja świetlic wiejskich wraz z dostosowaniem na potrzeby utworzenia lokalnych punktów kulinarnych wraz z adaptacją przestrzeni wokół świetlic na cele rekreacyjne.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Niski stopień podejmowania aktywności zawodowej przez mieszkańców obszarów wiejskich.	Zapewnienie mieszkańcom możliwości podejmowania aktywności zawodowej oraz rekreacyjnej w swojej miejscowości.	1. Odnowa wyposażenia świetlic wraz z zakupem wyposażenia zapewniającego możliwość aktywizacji mieszkańców. 2. Zakup stacjonarnego sprzętu sportowego do świetlic. 3. Zakup sprzętu multimedialnego. 4. Modernizacja wydzielonej przestrzeni na potrzeby utworzenia miejsca do przyrządzania potraw.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

			5. Zaadaptowanie przestrzeni wokół świetlicy na potrzeby aktywizacji społecznej mieszkańców.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VII (Rożnowo Łobeskie) Podobszar rewitalizacji X (Zagórzycy) Podobszar rewitalizacji XI (Zajezierze)	800 000	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i kulturalnej - 200 Liczba utworzonych lokalnych punktów aktywności społecznej - 1 Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych - 10 Liczba nowych obiektów infrastruktury kulturalnej - 5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
4.4. Organizacja wydarzenia „Lokalne ogródki” jako miejsca prezentacji hodowanych róż, które są specjalnością regionu.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Brak wykorzystania potencjałów obszarów gminy.	Zwiększenie aktywności mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów istniejących na obszarze gminy.	1. Zaadaptowanie przestrzeni na potrzeby organizowanego przedsięwzięcia. 2. Zakupienie infrastruktury niezbędnej do organizacji wydarzenia. 3. Organizacja wydarzenia lokalnego.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VII (Rożnowo Łobeskie) Podobszar rewitalizacji X (Zagórzycy) Podobszar rewitalizacji XI (Zajezierze)	50 000	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i kulturalnej - 200 Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych - 2	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
4.5. Utworzenie spółdzielni socjalnej skupiającej mieszkańców wykluczonych społecznie.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Niski współczynnik aktywności zawodowej na terenach popegeerowskich oraz wykluczenie społeczne mieszkańców pozostających	Zwiększenie aktywności zawodowej osób wykluczonych oraz zapobieżenie ich dalszej marginalizacji społecznej.	1. Podejmowanie działań aktywizujących osoby wykluczone społecznie. 2. Założenie spółdzielni socjalnej.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	bez zatrudnienia.			
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji VII (Rożnowo Łobeskie) Podobszar rewitalizacji X (Zagórzycze) Podobszar rewitalizacji XI (Zajezierze)	120 000	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>4.6. Organizacja Dni Gęsiny w Zagórzycach oraz Dni Kiszzonej Kapusty w Zajezierzu jako lokalnych atrakcji dla mieszkańców gminy.</p> <p><i>(Projekt ma na celu wykorzystanie lokalnych tradycji oraz budowę tożsamości lokalnej opartej o zasoby, które występują na obszarze rewitalizacji. Organizacja lokalnych atrakcji ma na celu ugruntowanie lokalnej tradycji oraz budowę więzi lokalnych oraz identyfikacji tożsamościowej mieszkańców, co będzie stanowiło podstawę do wdrażania projektów w większym stopniu nakierowanych na aktywizację. Niniejszy projekt ma charakter uzupełniający i wpłynie na zwiększenie efektu realizowanych projektów związanych z odnową obszaru).</i></p>			
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Problemem obszaru jest wysoki stopień degradacji przestrzennej, ale przede wszystkim małe zaangażowanie społeczności lokalnej. Szczególnym problemem jest wysoki stopień wykluczenia zawodowego mieszkańców i brak podejmowania przez nich legalnej pracy zarobkowej. Uwarunkowaniem wpływającym na niską aktywność społeczną i zawodową jest przede wszystkim wychowanie mieszkańców związane z życiem na terenach popegeerowskich. W okresie przedtransformacyjnym mieszkańcy mieli zaspokojone wszystkie swoje potrzeby, a z chwilą upadku zakładu pozbawieni zostali opieki, przez co brakuje im motywacji do podejmowania aktywności. Niniejszy problem może zostać rozwiązany poprzez realizację przedsięwzięcia skoncentrowanego na wykorzystaniu potencjału mieszkańców w zakresie posiadanych przez nich kompetencji kulinarnych, w połączeniu z działaniami mającymi na celu odnowę obszarów zdegradowanych. Mieszkańcy będą zdeterminowani do wykorzystania lokalnych tradycji na cele związane z rozwojem działalności gospodarczej, opartej na kompetencjach kulinarnych, które mogą również wpłynąć na zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji i jego odnowę w kontekście działań turystycznych. Jednakże należy pamiętać, iż rozwój turystyki może w tym przypadku być pochodną realizowanych działań mających na celu przeciwdziałanie stwierdzonym problemom społecznym. Ponadto brak zaangażowania mieszkańców zostanie rozwiązany poprzez działalność spółdzielni socjalnej, która będzie prowadziła działalność w obszarze gastronomicznej obsługi punktu dla podróżnych i sprzedaży kwiatów. Niniejsze przedsięwzięcie doprowadzi do kompleksowej aktywizacji mieszkańców oraz przywracania aktywności wśród osób zamieszkujących tereny popegeerowskie, ponieważ spółdzielnia w ramach celów statutowych będzie miała na celu aktywizowanie społeczności lokalnej, która może również zamieszkiwać inne obszary gminy zaliczane do terenów popegeerowskich. Rozwój działalności kulinarnej opartej na tożsamości lokalnej wpłynie na możliwość realizacji działalności gospodarczej podczas</p>			

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	wydarzeń organizowanych na innych obszarach i jednocześnie realizację celów społecznych podmiotu ekonomii społecznej.				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i kulturalnej	osoby	0	800	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które zaangażowały się zawodowo	osoby	0	5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne	%	20	50	Badania ankietowe wśród mieszkańców
	Wskaźniki produktu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba utworzonych lokalnych punktów aktywności społecznej	szt.	0	3	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych	szt.	0	20	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba nowych obiektów infrastruktury kulturalnej	szt.	0	5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Planowany okres realizacji	2017-2020
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 920 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — PROW 2014-2020, LSR, promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych — RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej mm.in poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych) — Budżet Miasta

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	5. GRUSZKOWA WIOSKA WAŻNĄ ATRAKCJĄ TURYSTYCZNĄ GMINY
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Rady Sołeckie wsi Ochotnicza Straż Pożarna Koło Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenie „Tradycja”
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji I – Bełczna Podobszar rewitalizacji V – Poradz Podobszar rewitalizacji VI – Przyborze
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Cel (cele) projektu	Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego wsi zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie. Adaptacja zdegradowanej przestrzeni na cele społecznie użyteczne, umożliwiające zaangażowanie mieszkańców do realizacji celów społecznych oraz wspólnej aktywności na rzecz lokalnej społeczności. Stworzenie atrakcyjnego lokalnego produktu turystycznego, który może stać się potencjałem obszaru i bardzo silnym wyróżnieniem obszaru.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	5.1. Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni na potrzeby placu biesiadnego wraz z adaptacją powierzchni użytkowej oraz wyposażeniem w małą infrastrukturę rekreacyjną.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Postępująca degradacja przestrzeni publicznej, która nie jest wykorzystywana na cele aktywizacji mieszkańców.	Przystosowanie przestrzeni publicznej do możliwości zapewnienia procesów aktywizacji mieszkańców.	1. Oczyszczenie terenu 2. Zakup urządzeń architektury zewnętrznej 3. Zakup małej infrastruktury rekreacyjnej. 4. Zagospodarowanie przestrzeni na potrzeby organizacji przedsięwzięć rozrywkowych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji I (Bełczna)	80 000	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 3500	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	5.2. Adaptacja przestrzeni poprzez przebudowę drogi na potrzeby skomunikowania zabudowań mieszkańców ze świetlicą, w której będą odbywały się warsztaty kulinarne.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Brak możliwości wykorzystania zdegradowanego potencjału obszaru, ze względu na nieodpowiednie jego skomunikowanie z przestrzenią pełniącą funkcje społeczne.	Skomunikowanie obszarów pełniących funkcje mieszkaniowe z terenami pełniącymi funkcje rekreacyjne.	1. Zagospodarowanie oraz wymiana nawierzchni drogi. 2. Wyposażenie świetlicy w urządzenia niezbędne do realizacji warsztatów kulinarnych.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji I (Bełczna)	600 000	Długość obszaru poddanego działaniom rewitalizacyjnym – 1 km	Sprawozdania końcowe beneficjentów
5.3. Adaptacja Alei Gruszkowej wraz z jej oczyszczeniem na potrzeby utworzenia zewnętrznej „Galerii Gruszek”.				
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Zdegradowana przestrzeń posiadająca wartościowe obiekty przyrodnicze, która nie jest wykorzystywana na cele społeczne.	Odnowa przestrzeni publicznej na cele społeczne.	1. Zagospodarowanie przestrzeni alei. 2. Przycięcie drzew. 3. Ponowna adaptacja zieleni. 4. Stworzenie miejsc, w których prezentowane byłyby prace w ramach „Galerii Gruszki”.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I (Bełczna)	100 000	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 500	Sprawozdania końcowe beneficjentów

5.4. Stworzenie produktu lokalnego „Gruszka Pastorówka”, poprzez prowadzenie działań promocyjnych oraz wydanie poradników turystycznych.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Brak charakterystycznego produktu lokalnego na obszarze rewitalizacji.	Stworzenie produktu lokalnego mającego na celu promocję regionu oraz podnoszenie jego walorów w świadomości społecznej.	1. Stworzenie koncepcji „Gruszki Pastorówki”. 2. Stworzenie poradników turystycznych. 3. Realizacja działań promocyjnych na obszarze rewitalizacji.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I (Bełczna)	50 000	Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych – 10 Liczba utworzonych produktów lokalnych - 1	Sprawozdania końcowe beneficjentów

5.5. Prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych przeznaczonych dla mieszkańców oraz turystów.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Brak wystarczających działań aktywizacyjnych na obszarze rewitalizacji, które byłyby skierowane do mieszkańców.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do cyklicznych działań animacyjnych mających na celu ich aktywizację.	1. Zakupienie sprzętu niezbędnego do prowadzenia działań animacyjnych. 2. Organizacja cyklicznych działań animacyjnych: warsztatów rzeźbienia w gruszcze, warsztatów suszenia gruszki oraz jej przerobu, warsztatów tworzenia ozdób gruszkowych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I (Bełczna) Podobszar rewitalizacji V (Poradz) Podobszar rewitalizacji VI	80 000	Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze – 40 Liczba osób biorących udział w wydarzeniach animacyjnych –	Sprawozdania końcowe beneficjentów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

(Przyborze)		2000 Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych - 30	
-------------	--	---	--

5.6. Stworzenie spółdzielni socjalnej, której celem będzie prowadzenie działań aktywizujących poprzez organizowanie wydarzeń dla mieszkańców.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Utrzymująca się na wysokim poziomie liczba osób wykluczonych społecznie, pozostających bez zatrudnienia i posiadających niedopasowane do wymagań rynku pracy kwalifikacje zawodowe.	Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych społecznie na terenach popegeerowskich.	1. Podejmowanie działań aktywizujących osoby wykluczone społecznie. 2. Założenie spółdzielni socjalnej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I (Bełczna) Podobszar rewitalizacji V (Poradz) Podobszar rewitalizacji VI (Przyborze)	120 000	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych - 1	Sprawozdania końcowe beneficjentów

5.7. Utworzenie w „Dworku Tradycja” sali wystawowej, w której prezentowane byłyby wyroby z gruszek jako miejsca lokalnej informacji turystycznej.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez Stowarzyszenie „Tradycja”	Brak wystarczających działań aktywizacyjnych na obszarze rewitalizacji, które byłyby skierowane do mieszkańców.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do cyklicznych działań animacyjnych mających na celu ich aktywizację.	1. Adaptacja przestrzeni dworku na cele tworzonej galerii. 2. Zakup niezbędnego wyposażenia w ramach organizacji galerii. 3. Organizowanie cyklicznych wydarzeń wystawowych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji I (Bełczna)	80 000	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej - 500	Sprawozdania końcowe beneficjentów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Pozostałe projekty rewitalizacyjne	<p>5.8. Stworzenie „Omnibusu politechnicznego” czyli miejsca w którym za pośrednictwem narzędzi multimedialnych mieszkańcy będą mogli w wirtualnej rzeczywistości odnawiać obszar, na którym mieszkają. <i>(Zakup narzędzi multimedialnych w postaci komputerów oraz interaktywnych narzędzi uzupełniających, które pozwolą na kreowanie odnowionej przestrzeni gminy oraz możliwość jej ponownej adaptacji w przestrzeni wirtualnej. Oprogramowanie będzie wyposażone w mapy obszaru oraz wizualizacje zdjęciowe, pozwalające na włączenie społeczności do realizowanych działań odnowy obszaru).</i></p> <p>5.9. Adaptacja świetlicy wiejskiej na potrzeby realizacji wydarzeń promocyjnych oraz utworzenie miejsca, w którym będą odbywały się spotkania w okresie zimowym. <i>(Zapewnienie całorocznego efektu realizowanych działań poprzez adaptację świetlicy, czyli odnowę wewnątrz oraz wyposażenie w infrastrukturę niezbędną do realizacji działań aktywizacyjnych. Realizacja odnowy świetlicy wpłynie na możliwość utrzymania efektów projektu w okresie całego roku oraz będzie zwiększała efektywność podejmowanych działań).</i></p> <p>5.10. Stworzenie oraz wydanie „Bajki o gruszcze” jako materiału promocyjnego. <i>(Zwiększenie efektu prowadzonych działań aktywizacyjnych poprzez wykorzystanie efektu synergii działań i podjęcie aktywności w obszarze wydania publikacji książkowej opartej na tożsamości kulturowej obszaru. Niniejsze działanie wpłynie na możliwość prowadzenia wszechstronnej promocji realizowanych działań oraz identyfikacji tożsamościowej, co przyczyni się do eliminacji negatywnych zjawisk społecznych i eliminacji stwierdzonych deficytów).</i></p> <p>5.11 Stworzenie miejsc rekreacji dla młodych mieszkańców, poprzez budowę huśtawek, miejsc umożliwiających uprawianie zajęć sportowych. <i>(Wyposażenie obiektów w małą architekturę umożliwiającą bardziej efektywne prowadzenie działań aktywizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem działań skoncentrowanych w obszarze aktywności sportowej, które będą ważne w kontekście aktywności lokalnej i wykorzystania tożsamości miejsca).</i></p> <p>5.12. Budowa oświetlenia. <i>(Niniejszy projekt ma charakter dodatkowy oraz uzupełniający względem podejmowanych działań, ponieważ jego celem jest budowa oświetlenia umożliwiająca zapewnienie mieszkańcom wyższego poziomu bezpieczeństwa).</i></p>
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	<p>Problemem jest występowanie znacznej ilości osób wykluczonych społecznie oraz brak możliwości prowadzenia atrakcyjnych działań aktywizacyjnych ze względu na brak potencjału w poszczególnych miejscowościach. Ze względu na upadek Państwowych Gospodarstw Rolnych bardzo wielu mieszkańców jest trwale wykluczonych zawodowo oraz żyje w warunkach ubóstwa. Na obszarze rewitalizacji nie istnieje potencjał do rozwoju działalności gospodarczej, co wpływa na brak możliwości podjęcia działań prowadzących do zaktywizowania wykluczonych osób.</p> <p>Miejscowość Bełczna, która jest zlokalizowana w pobliżu miejscowości o wysokim stopniu degradacji stanowi potencjał do realizacji działań rewitalizacyjnych, gdyż posiada bogatą, ale niewykorzystaną w odpowiednim stopniu tradycję związaną z historią gruszek. W chwili obecnej na niniejszym obszarze nie jest wykorzystywany</p>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

ten potencjał oraz brakuje działań animacyjnych mających służyć lokalnej społeczności. Poprzez utworzenie spółdzielni socjalnej na obszarze Bełcznej możliwe będzie aktywizowanie osób wykluczonych społecznie i mieszkających na terenach popegeerowskich miejscowości: Przyborze, Poradz, gdyż na terenie niniejszych miejscowości również zdiagnozowano koncentrację problemów społecznych, a są one odpowiednio połączone komunikacyjnie pomiędzy sobą. Spółdzielnia socjalna będzie organizowała wydarzenia na terenie niniejszych miejscowości, których celem będzie zwiększenie potencjału działań realizowanych w Bełcznie. Rozwinięta współpraca sołtysów doprowadzi do możliwości połączenia wydarzeń społecznych odbywających się cyklicznie na terenie gminy i włączenia w niniejsze działania spółdzielni socjalnej. Ponadto aktywności organizowane w ramach przedsięwzięcia będą miały wpływ na większą aktywizację mieszkańców całej gminy, co wpłynie na rozwiązanie problemów związanych z brakiem odpowiednich miejsc rekreacyjnych oraz niewystarczającą ilością przedsięwzięć rozrywkowych. Należy podkreślić, iż będzie to związane bezpośrednio z brakiem wyrazistego symbolu gminy, do którego będzie mogła zostać zaliczona „gruszka pastorówka”, dlatego skala oddziaływania niniejszego przedsięwzięcia może wykroczyć poza obszar rewitalizacji, ale przynieść bezpośrednie korzyści związane z odnową obszaru rewitalizacji.

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki rezultatu				
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	osoby	0	4000	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba mieszkańców oceniających swoje miejsce zamieszkania jako atrakcyjne	%	0	40	Sprawozdania końcowe beneficjentów/ badania ewaluacyjne
Liczba wydarzeń społecznych organizowanych na zdegradowanym obszarze	szt.	0	40	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba osób biorących udział w wydarzeniach animacyjnych	osoby	0	2000	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki produktu				
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba zorganizowanych akcji społecznych i imprez kulturalnych	szt.	0	40	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba utworzonych produktów lokalnych	szt.	0	1	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	1 545 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych — RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych) — PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej — Budżet Miasta				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	6. ODNOWA MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ PRZESTRZENNĄ
Nazwa wnioskodawcy	Gmina Łobez
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Rady Sołeckie wsi Ochotnicza Straż Pożarna Koło Gospodyń Wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego			
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji VIII – Unimie Podobszar rewitalizacji IX – Zachełmie			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna			
Cel (cele) projektu	Zaangażowanie mieszkańców obszarów w działania społeczne na rzecz miejscowości. Promocja zdrowego trybu życia, w szczególności w oparciu o aktywność fizyczną. Aktywizacja społeczna osób pozostających bez pracy poprzez organizowanie cyklicznych warsztatów oraz funkcjonowanie klubów mieszkańca.			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie funkcjonalności obszarów zmarginalizowanych</i>			
Główne projekty rewitalizacyjne	6.1. Wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt niezbędny do funkcjonowania klubów mieszkańca.			
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
	Gmina Łobez	Postępująca degradacja społeczna mieszkańców obszarów wiejskich wraz z utrzymującym się odsetkiem osób pozostających bez zatrudnienia.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej wraz z możliwością zwiększenia swojej aktywności zawodowej.	1. Zakupienie sprzętu multimedialnego. 2. Zakupienie sprzętu umożliwiającego atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. 3. Organizowanie cyklicznych spotkań w ramach klubów mieszkańca.
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
	Podobszar rewitalizacji VIII (Unimie) Podobszar rewitalizacji IX (Zachełmie)	150 000	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej – 2 Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców - 10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	6.2. Organizowanie warsztatów aktywności fizycznej oraz warsztatów zawodowych i kulinarnych.			
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	
Gmina Łobez	Postępująca degradacja społeczna mieszkańców obszarów wiejskich wraz z utrzymującym się odsetkiem osób pozostających bez	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej wraz z możliwością zwiększenia swojej aktywności zawodowej.	1. Organizowanie warsztatów zwiększających aktywność fizyczną mieszkańców. 2. Organizowanie warsztatów zwiększającą zaangażowanie	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VIII (Unimie) Podobszar rewitalizacji IX (Zachełmie)	100 000	Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach – 800 Liczba zorganizowanych warsztatów - 10	zawodowe. 3. Nauka sztuki gotowania dla mieszkańców. Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

6.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej angażującej zawodowo wykluczonych mieszkańców.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Postępująca degradacja społeczna mieszkańców obszarów wiejskich wraz z utrzymującym się odsetkiem osób pozostających bez zatrudnienia.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej wraz z możliwością zwiększenia swojej aktywności zawodowej.	1. Podejmowanie działań aktywizujących osoby wykluczone społecznie. 2. Założenie spółdzielni socjalnej.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VIII (Unimie) Podobszar rewitalizacji IX (Zachełmie)	80 000	Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie – 10 Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych - 1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

6.4. Odnowa zdegradowanej przestrzeni parkowej wraz z dostosowaniem jej do celów rekreacyjnych.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Gmina Łobez	Występowanie zdegradowanej przestrzeni nie zapewniającej mieszkańcom możliwości atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.	Zwiększenie aktywności mieszkańców poprzez przywrócenie atrakcyjności przestrzeni parkowej.	1. Oczyszczenie terenów parkowych. 2. Wyznaczenie nowych funkcji na terenach parkowych. 3. Adaptacja przestrzeni publicznej na cele społeczne.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji VIII (Unimie) Podobszar rewitalizacji IX (Zachełmie)	200 000	Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców – 5 Liczba zorganizowanych warsztatów - 5	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

<p>Pozostałe projekty rewitalizacyjne</p>	<p>6.5. Stworzenie siłowni zewnętrznych <i>(Zapewnienie dostępu do możliwości aktywizacji sportowej osób korzystających ze wsparcia ośrodka jest głównym celem realizowanego projektu uzupełniającego. Wpływie na zwiększenie efektywności podejmowanych działań oraz zapewni możliwość prowadzenia efektywniejszych działań aktywizacyjnych).</i></p> <p>6.6. Budowa nowych chodników <i>(Działanie ma na celu zapewnienie łatwiejszego dostępu osób do odnowionych przestrzeni i jest działaniem o charakterze uzupełniającym względem podejmowanych działań aktywizacyjnych. Jego realizacja doprowadzi do zwiększenia efektu podejmowanych działań).</i></p>																											
<p>Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu</p>	<p>Głównym problemem jest brak działań aktywizacyjnych organizowanych na terenach wiejskich, co wpływa na większą skalę występowania dysfunkcji społecznych, objawiających się nadmiernym spożywaniem alkoholu oraz działalnością chuligańską. Projekt poprzez stworzenie klubów dla mieszkańców przyczyni się do integracji i aktywizacji osób zamieszkujących obszar wiejski. Realizacja projektu pozwoli na stworzenie spółdzielni socjalnej skoncentrowanej na aktywności kulinarnej, która poprzez wykonywanie pracy socjalnej, skierowanej w szczególności na pomoc osobom i rodzinom, przyczyni się do wzmacniania lub odzyskania zdolności funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenia warunków sprzyjających temu celowi. Spółdzielnia będzie miała na celu włączenie w swoje działania osób szczególnie odczuwających skutki długotrwałego wykluczenia, dlatego kluczowa będzie praca warsztatowa animatorów mająca na celu przysposobienie osób wykluczonych do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane działania, ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczości socjalnej. Jest to szczególnie ważne na terenach, na których zlokalizowane były PGR-y, ze względu na wysoki stopień wycofania osób z aktywności zawodowej oraz występującego poczucia bezradności. W miejscowościach będą prowadzone działania prewencyjne, mające na celu wsparcie dla osób uzależnionych. Projekt przyczyni się do zmniejszenia dysproporcji społecznych oraz zmniejszenia kosztów ekonomicznych i społecznych wynikających z likwidacji Państwowych Gospodarstw Rolnych.</p>																											
<p>Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="5" style="text-align: center;">Wskaźniki rezultatu</th> </tr> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">nazwa</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">Jednostka miary</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">wartość</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">początkowa 2017 rok</th> <th style="text-align: center;">końcowa 2023 rok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach</td> <td style="text-align: center;">osoby</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">800</td> <td style="text-align: center;">Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie</td> </tr> <tr> <td>Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie</td> <td style="text-align: center;">osoby</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie</td> </tr> <tr> <th colspan="5" style="text-align: center;">Wskaźniki produktu</th> </tr> </tbody> </table>	Wskaźniki rezultatu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach	osoby	0	800	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie	Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie	Wskaźniki produktu				
Wskaźniki rezultatu																												
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																								
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																									
Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach	osoby	0	800	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie																								
Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	10	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie																								
Wskaźniki produktu																												

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych	szt.	0	1	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej	szt.	0	2	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców	szt.	0	15	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
	Liczba zorganizowanych warsztatów	szt.	0	15	Dane własne Urzędu Miejskiego w Łobzie
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	720 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych) — NFOŚiGW, Program „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju” — Budżet Miasta				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	7. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH
Nazwa wnioskodawcy	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Rady Sołeckie wsi Ochotnicza Straż Pożarna Koło Gospodyń Wiejskich Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego																			
Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji	Podobszar rewitalizacji II – Tarnowo Podobszar rewitalizacji XII - Rynowo																			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna																			
Cel (cele) projektu	Zwiększenie potencjału gospodarczego obszarów wiejskich wraz z adaptacją zdegradowanych przestrzeni na potrzeby stworzenia miejsc aktywności gospodarczej. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych. Zmniejszenie wykluczenia zawodowego mieszkańców obszarów popegeerowskich.																			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie funkcjonalności obszarów zmarginalizowanych</i>																			
Główne projekty rewitalizacyjne	7.1. Adaptacja oraz budowa budynków na cele prowadzenia działalności leczniczej, rehabilitacyjnej i fizjoterapeutycznej.																			
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Nazwa wnioskodawcy</th> <th style="width: 25%;">Opis problemu</th> <th style="width: 25%;">Cel projektu</th> <th style="width: 25%;">Zadania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej</td> <td>Brak odpowiedniej infrastruktury zdrowotnej na obszarze rewitalizacji, zapewniającej mieszkańcom dostęp do wykwalifikowanych usług zdrowotnych.</td> <td>Zapewnienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury zdrowotnej oraz możliwości skorzystania z usług rehabilitacyjnych.</td> <td>1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje zdrowotne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele rekreacyjne. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków.</td> </tr> <tr> <th>Miejsce realizacji</th> <th>Szacunkowa wartość</th> <th>Produkty i rezultaty</th> <th>Sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <td>Podobszar rewitalizacji II (Tarnowo)</td> <td>3 000 000</td> <td>Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i zdrowotnej – 12 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2</td> <td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td> </tr> </tbody> </table>				Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak odpowiedniej infrastruktury zdrowotnej na obszarze rewitalizacji, zapewniającej mieszkańcom dostęp do wykwalifikowanych usług zdrowotnych.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury zdrowotnej oraz możliwości skorzystania z usług rehabilitacyjnych.	1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje zdrowotne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele rekreacyjne. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków.	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru	Podobszar rewitalizacji II (Tarnowo)	3 000 000	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i zdrowotnej – 12 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania																
	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak odpowiedniej infrastruktury zdrowotnej na obszarze rewitalizacji, zapewniającej mieszkańcom dostęp do wykwalifikowanych usług zdrowotnych.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury zdrowotnej oraz możliwości skorzystania z usług rehabilitacyjnych.	1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje zdrowotne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele rekreacyjne. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków.																
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru																	
Podobszar rewitalizacji II (Tarnowo)	3 000 000	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i zdrowotnej – 12 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2	Sprawozdania końcowe beneficjentów																	
7.2. Budowa budynków pełniących funkcje noclegowe i społeczne, służące reintegracji mieszkańców terenów popegeerowskich.																				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.	Reintegracja zawodowa i mieszkańcy terenów popoziemiejskich poprzez stworzenie miejsc zapewniających zatrudnienie, gdyż osoby wykluczone będą miały możliwość znalezienia zatrudnienia w tworzonych obiektach po odbyciu warsztatów reintegracyjnych.	1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje zdrowotne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele rekreacyjne. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków. 4. Organizowanie warsztatów reintegracyjnych mających na celu przygotowanie osób wykluczonych do pracy oraz ich późniejsze zatrudnienie.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji II (Tarnowo)	1 000 000	Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 30	Sprawozdania końcowe beneficjentów

7.3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt umożliwiający realizację działań rehabilitacyjnych oraz reintegrujących mieszkańców.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak odpowiedniej infrastruktury zdrowotnej na obszarze rewitalizacji, zapewniającej mieszkańcom dostęp do wykwalifikowanych usług zdrowotnych.	Zapewnienie dostępu mieszkańcom do infrastruktury zdrowotnej oraz możliwości skorzystania z usług rehabilitacyjnych.	1. Zakup sprzętu niezbędnego do realizacji działań rehabilitacyjnych. 2. Zakup sprzętu niezbędnego do zapewnienia noclegów. 3. Adaptacja pomieszczeń pod kątem zapewnienia funkcji zdrowotnych oraz reintegracyjnych. 4. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do realizacji działań reintegracyjnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji II (Tarnowo)	1 200 000	Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców - 100	Sprawozdania końcowe beneficjentów

7.4. Organizacja cyklicznych „Dni Zdrowia” dla mieszkańców oraz warsztatów reintegracyjnych.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak wydarzeń z zakresu poprawy zdrowia mieszkańców oraz reintegracji zawodowej na obszarze rewitalizacji.	Organizowanie cyklicznych wydarzeń z zakresu promocji zdrowia mieszkańców oraz reintegracji zawodowej.	1. Organizacja cyklicznych przedsięwzięć zdrowotnych. 2. Organizacja cyklicznych przedsięwzięć reintegracyjnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji II	100 000	Osoby uczestniczące w	Sprawozdania końcowe beneficjentów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	(Tarnowo) Podobszar rewitalizacji XII (Rynowo)		działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach – 500 Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w prowadzonych zajęciach - 100																							
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	7.5. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na potrzeby wytyczenia ciągów pieszych. <i>(Działanie uzupełniające, niezwiązane bezpośrednio z działalnością rewitalizacyjną, jednakże kluczowe w zakresie udostępnienia budynków społeczności lokalnej oraz osób aktywizowanych w ramach niniejszego przedsięwzięcia. Wyznaczone zostaną ciągi pieszce, umożliwiające mieszkańcom przemieszanie się po obszarze zagospodarowanym w ramach projektu).</i>																									
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Postępująca degradacja obszarów wiejskich wraz z brakiem wykorzystania potencjału istniejącego na terenach o wysokich walorach zapewniających możliwość prowadzenia działań zdrowotnych. Ponadto na obszarach wiejskich występuje szczególna koncentracja problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem wykluczenia zawodowego mieszkańców. Niniejszy problem wynika z procesów występujących na obszarach popegeerowskich, a mianowicie wysoki stopień bierności zawodowej mieszkańców oraz braku ich aktywności zawodowej po upadku Państwowych Gospodarstw Rolnych. Ponadto proces ten jest utrzymywany ze względu na brak możliwości aktywizacji zawodowej na obszarach wiejskich. Stworzenie miejsca zapewniającego dostęp do usług medycznych umożliwi zaktywizowanie społeczności wiejskich oraz zagwarantowanie nowych miejsc pracy, a także prowadzenie procesów reintegracji społecznej i zawodowej mieszkańców. Ponadto mieszkańcom gminy zostanie zapewniony dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych, co podniesienie jakości życia mieszkańców.																									
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="5" style="text-align: center;">Wskaźniki rezultatu</th> </tr> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">nazwa</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">Jednostka miary</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">wartość</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">Źródło danych/sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">początkowa 2017 rok</th> <th style="text-align: center;">końcowa 2023 rok</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach</td> <td style="text-align: center;">osoby</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">500</td> <td style="text-align: center;">Sprawozdania końcowe beneficjentów</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie</td> <td style="text-align: center;">osoby</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">30</td> <td style="text-align: center;">Sprawozdania końcowe beneficjentów</td> </tr> </tbody> </table>				Wskaźniki rezultatu					nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach	osoby	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów	Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	30	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Wskaźniki rezultatu																										
nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru																						
		początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok																							
Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach	osoby	0	500	Sprawozdania końcowe beneficjentów																						
Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	30	Sprawozdania końcowe beneficjentów																						

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w prowadzonych zajęciach	osoby	0	100	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Wskaźniki produktu				
	nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i zdrowotnej	szt.	0	12	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców	szt.	0	100	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	5 600 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> — RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — Środki własne wnioskodawcy 				

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	8. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH POPRZEMYSŁOWYCH
Nazwa wnioskodawcy	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej
Nazwa podmiotu/podmiotów współpracujących	Grzegorz Kotwicki
Miejsce realizacji danego	Podobszar rewitalizacji III

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

projektu na obszarze rewitalizacji	Łobez, ulica Magazynowa 1																			
Odziaływanie przedsięwzięcia	☒ Sfera społeczna ☒ Sfera gospodarcza ☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☒ Sfera techniczna																			
Cel (cele) projektu	Rewitalizacja zdegradowanego obszaru przemysłowego poprzez rozbudowę infrastruktury wykorzystywanej przez Centrum Integracji Społecznej „Pasja” w Łobzie, przeznaczonej na stworzenie miejsc aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osób niepełnosprawnych.																			
Cele programu rewitalizacji	<i>Cel 2. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie funkcjonalności obszarów zmarginalizowanych</i>																			
Główne projekty rewitalizacyjne	8.1. Modernizacja zdegradowanych obiektów przemysłowych na potrzeby utworzenia Centrum Integracji Społecznej Pasja.																			
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Nazwa wnioskodawcy</th> <th style="width: 25%;">Opis problemu</th> <th style="width: 25%;">Cel projektu</th> <th style="width: 25%;">Zadania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej</td> <td>Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.</td> <td>Stworzenie infrastruktury zapewniającej dostęp mieszkańcom do działań reintegracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych zawodowo.</td> <td>1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje społeczne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele aktywizacji społecznej. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków. 4. Przygotowanie pomieszczeń na cele tworzonego CIS.</td> </tr> <tr> <th>Miejsce realizacji</th> <th>Szacunkowa wartość</th> <th>Produkty i rezultaty</th> <th>Sposób pomiaru</th> </tr> <tr> <td>Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Magazynowa 1)</td> <td>1 800 000</td> <td>Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej – 7 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2</td> <td>Sprawozdania końcowe beneficjentów</td> </tr> </tbody> </table>				Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.	Stworzenie infrastruktury zapewniającej dostęp mieszkańcom do działań reintegracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych zawodowo.	1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje społeczne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele aktywizacji społecznej. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków. 4. Przygotowanie pomieszczeń na cele tworzonego CIS.	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru	Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Magazynowa 1)	1 800 000	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej – 7 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania																
	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.	Stworzenie infrastruktury zapewniającej dostęp mieszkańcom do działań reintegracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych zawodowo.	1. Budowa budynków wykorzystywanych na funkcje społeczne. 2. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na cele aktywizacji społecznej. 3. Kompleksowe wykończenie zewnętrzne oraz wewnętrzne budynków. 4. Przygotowanie pomieszczeń na cele tworzonego CIS.																
	Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru																
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Magazynowa 1)	1 800 000	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej – 7 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2	Sprawozdania końcowe beneficjentów																	
8.2. Wyposażenie w niezbędny sprzęt zrewitalizowanych budynków mających pełnić funkcję pralni, szwalni oraz obsługi ruchu turystycznego.																				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Nazwa wnioskodawcy</th> <th style="width: 25%;">Opis problemu</th> <th style="width: 25%;">Cel projektu</th> <th style="width: 25%;">Zadania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fundacja „Pasja” Centrum Integracji</td> <td>Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.</td> <td>Zapewnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie realizacji działań reintegracji zawodowej.</td> <td>1. Zakup sprzętu niezbędnego do</td> </tr> </tbody> </table>				Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania	Fundacja „Pasja” Centrum Integracji	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.	Zapewnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie realizacji działań reintegracji zawodowej.	1. Zakup sprzętu niezbędnego do									
Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania																	
Fundacja „Pasja” Centrum Integracji	Brak odpowiedniej infrastruktury służącej do celów społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.	Zapewnienie infrastruktury umożliwiającej prowadzenie realizacji działań reintegracji zawodowej.	1. Zakup sprzętu niezbędnego do																	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Spółecznej	społecznych i zapewniającej mieszkańcom dostęp do przedsięwzięć reintegracyjnych.	zająć w obszarze reintegracji zawodowej mieszkańców wykluczonych społecznie.	2. Adaptacja pomieszczeń pod kątem zapewnienia możliwości organizacji warsztatów zawodowych. 3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt niezbędny do realizacji działań reintegracyjnych.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Magazynowa 1)	1 000 000	Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców - 80	Sprawozdania końcowe beneficjentów

8.3. Prowadzenie stałych warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej dla wykluczonych mieszkańców terenów popegeerowskich.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Brak cyklicznych wydarzeń zapewniających możliwość prowadzenia działań reintegracji zawodowej terenów popegeerowskich.	Zapewnienie dostępu mieszkańców do cyklicznych wydarzeń reintegracyjnych wpływających na zwiększenie aktywności zawodowej osób wykluczonych.	1. Zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej. 2. Organizacja wydarzeń mających na celu reintegrację zawodową oraz społeczną mieszkańców.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Magazynowa 1)	100 000	Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w prowadzonych zajęciach - 1500 Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie - 10	Sprawozdania końcowe beneficjentów

8.4. Przystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Nazwa wnioskodawcy	Opis problemu	Cel projektu	Zadania
Fundacja „Pasja” Centrum Integracji Społecznej	Utrudniony dostęp osób niepełnosprawnych do obiektów pełniących funkcje zdrowotne oraz prowadzących działalność w zakresie reintegracji zawodowej.	Zapewnienie dostępności modernizowanych obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.	1. Przystosowanie infrastruktury budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę odpowiednich podjazdów. 2. Montaż barierek umożliwiających poruszanie się osobom niepełnosprawnym.
Miejsce realizacji	Szacunkowa wartość	Produkty i rezultaty	Sposób pomiaru
Podobszar rewitalizacji III (Łobez, ulica Magazynowa 1)	300 000	Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w	Sprawozdania końcowe beneficjentów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

		prowadzonych zajęciach - 200			
Pozostałe projekty rewitalizacyjne	8.5. Stworzenie miejsc rekreacji dla uczestników warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej. <i>(Konieczność prowadzenia aktywności dla osób wykluczonych społecznie wpływa na konieczność zapewnienia dostępu osób aktywizowanych do możliwości rekreacji, dlatego niniejszy projekt ma zapewnić możliwość prowadzenia działań mających na celu rekreację uczestników warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej poprzez stworzenie przestrzeni rekreacyjnej oraz strefy ciszy).</i>				
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Wykluczenie społeczne mieszkańców obszarów popegeerowskich wpływa na brak możliwości aktywizacji zawodowej wielu mieszkańców, którzy nie potrafią odnaleźć się na rynku pracy. Na terenie gminy brakuje miejsc zapewniających możliwość reintegracji zawodowej poprzez wykonywanie pracy pod nadzorem osób posiadających kwalifikacje w zakresie pomocy osobom wykluczonym w powrocie na rynek pracy. Ponadto na niniejszym obszarze występuje wysoki stopień degradacji przestrzennej, co wpływa na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Stworzenie miejsca świadczącego określone usługi, które mogą być wykonywane przez osoby nieposiadające wysokich kwalifikacji zawodowych przyczyni się do wdrażania procesu wychodzenia z wykluczenia. Niniejsze osoby otrzymają odpowiednią pomoc w zakresie przysposobienia do aktywności zawodowej oraz wsparcia w świadczeniu pracy. W celu przywrócenia osób na rynek pracy konieczne jest podjęcie działań zarówno w sferze zawodowej ale również zapewnienie odpowiedniego wsparcia psychicznego osobom wykluczonym, co jest niezbędne w celu pełnej ich integracji i zostanie zapewnione w ramach niniejszego przedsięwzięcia.				
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu				
	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Osoby uczestniczące w działaniach społecznych prowadzonych w wyposażonych budynkach	osoby	0	1500	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba zaktywizowanych osób wykluczonych społecznie	osoby	0	10	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w prowadzonych zajęciach	osoby	0	200	Sprawozdania końcowe beneficjentów	
Wskaźniki produktu					

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

	nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
			początkowa 2017 rok	końcowa 2023 rok	
	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury społecznej, rekreacyjnej lub kulturalnej	szt.	0	7	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Liczba zakupionego wyposażenia umożliwiającego aktywizację mieszkańców	szt.	0	80	Sprawozdania końcowe beneficjentów
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	2	Sprawozdania końcowe beneficjentów
Planowany okres realizacji	2017-2020				
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	3 400 000,00 zł				
Przewidywane źródła finansowania	— RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich — Środki własne wnioskodawcy				

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Rozdział VIII. Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.

W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Kompleksowe rozwiązanie problemów jest nadrzędnym celem realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, występujących na obszarze zdegradowanym. Poniżej zaprezentowano mechanizmy zachowania komplementarności działań (projektów i przedsięwzięć) na poziomie programu w ujęciu przestrzennym, problemowym, instytucjonalno-proceduralnym, międzyokresowym oraz ze względu na źródła finansowania.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PRZESTRZENNYM

Diagnoza obszaru pozwoliła na wskazanie poszczególnych **sołectw, w których istnieje największa koncentracja negatywnych zjawisk**, takich jak: bezrobocie, ubóstwo analizowane na podstawie wykorzystania zasiłków, a także problemów środowiskowych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i gospodarczych. Planowane do wykonania projekty rewitalizacyjne skupiają się na tym obszarze i są z nim ściśle powiązane. Efektem projektów będzie możliwość korzystania z nowej infrastruktury oraz realizacja przedsięwzięć przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz osoby zamieszkujące pozostałe obszary i turystów odwiedzających Gminę. Poszczególne projekty dopełniają się wzajemnie w ujęciu przestrzennym, a także zostały skonstruowane w oparciu o cel, którym jest zniwelowanie problemów społecznych, w związku z czym działania podejmowane są kompatybilne względem siebie.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU PROBLEMOWYM

Analiza problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz terenie całej Gminy pozwoliła na wskazanie przedsięwzięć, które w największym stopniu sprawią, iż problemy zostaną zniwelowane. Ponadto pod uwagę zostały wzięte rozwiązania sygnalizowane przez mieszkańców w trakcie spotkań oraz warsztatów rewitalizacyjnych. Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania Programu. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach: społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym oraz środowiskowym. Wdrażane przedsięwzięcia oddziałują w znacznym stopniu na eliminację negatywnych zjawisk, które zostały określone w diagnozie potrzeb i potencjału rozwoju obszaru

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

rewitalizacji. Wynika to z dokładnego przeanalizowania komplementarności wyników diagnozy, na którą odpowiada realizacja konkretnych przedsięwzięć oraz poszczególnych działań. Ponadto przeprowadzono analizę wskaźników i prognozowanych rezultatów. Zadania przewidziane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji realizują różne cele Programu. Opis przyporządkowania przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych do poszczególnych celów rewitalizacji znajduje się w *Rozdziale V. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.*

Uczestnicy procesu partycypacyjnego wskazywali poszczególne działania, które powinny stanowić części składowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także obrazowały oddziaływanie konkretnych działań na zdiagnozowane problemy. Najważniejsze projekty będą wpływały na rozwiązywanie problemów w obszarze społecznym oraz rozwój gospodarczy. Będzie to możliwe poprzez rozwój infrastruktury oraz organizowanie nowych wydarzeń kulturalnych, które doprowadzą do wzrostu atrakcyjności obszaru rewitalizacji oraz terenów przyległych. Zdegradowane budynki oraz tereny będą pełniły nowe funkcje, bardziej potrzebne pod względem przyszłego rozwoju gminy. Nadanie miejscom publicznym nowych funkcji doprowadzi do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w realizowanych działaniach, których atrakcyjność wzrośnie. W poniższej tabeli zaprezentowany został stopień kompatybilności pod względem problemowym poszczególnych działań względem siebie, który ukazuje poziom, na jakim łączna realizacja planowanych działań doprowadzi do marginalizacji problemów występujących na obszarze rewitalizacji (zgodnie z poniższą legendą).

+2 - bardzo silne powiązanie

+1 - silne powiązanie

0 - neutralne powiązanie

Jak widać w poniższej tabeli przedsięwzięcia rewitalizacyjne bardzo silnie i silnie są ze sobą powiązane. Nie zidentyfikowano przedsięwzięć neutralnie powiązanych i oddziaływujących na siebie.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	1. CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ GMINY ŁOBEZ	2. PRZYWRÓCENIE LOKALNYCH TRADYCJI W STADNINIE ŚWIĘTOBORZEC	3. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU MIEJSC ATRAKCYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	4. LOKALNE PARKI TWÓRCZOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI	5. GRUSZKOWA WIOSKA WAŻNĄ ATRAKCJĄ TURYSTYCZNĄ GMINY	6. ODNOWA MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ PRZESTRZENNĄ	7. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH	8. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH POPRZEMYSŁOWYCH
1. CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ GMINY ŁOBEZ								
2. PRZYWRÓCENIE LOKALNYCH TRADYCJI W STADNINIE ŚWIĘTOBORZEC								
3. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU MIEJSC ATRAKCYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY								
4. LOKALNE PARKI TWÓRCZOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI								
5. GRUSZKOWA WIOSKA WAŻNĄ ATRAKCJĄ TURYSTYCZNĄ GMINY								
6. ODNOWA MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ PRZESTRZENNĄ								
7. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH								
8. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH POPRZEMYSŁOWYCH								

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU INSTYTUCJONALNO-PROCEDURALNYM

W celu zachowania komplementarności działań na poziomie Programu rewitalizacji zaplanowano działania przypisane dla **Zespołu ds. rewitalizacji** oraz dla Urzędu Miasta. Za zadania społeczne i wdrożenie projektów rewitalizacyjnych odpowiedzialny będzie Urząd Miasta oraz OPS w Łobzie.

Dla zapewnienia skuteczności procesu dane będą prezentowane za pośrednictwem Zespołu ds. rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena stopnia możliwości zrozumienia dostępnych danych przez interesariuszy rewitalizacji i potrzeba ich przetworzenia (np. w formie grafów, broszur, diagramów). Docelowo serwis udostępniony na stronie internetowej Urzędu Gminy może służyć jako kanał dwustronnej komunikacji na linii władza–obywatele (interesariusze rewitalizacji). Planuje się zawarcie szczegółowych porozumień regulujących zakres i częstotliwość zbieranych danych sprawozdawczych. Celem takiego podejścia jest udostępnienie danych i informacji dotyczących stopnia rozwiązania konkretnego problemu zidentyfikowanego na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji dla interesariuszy rewitalizacji. Dostęp do danych ma pozwolić interesariuszom monitorować skuteczność zmian społeczno-gospodarczych. Współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur zostanie zapewniona na etapie programowania oraz na etapie wdrażania Programu (tabela).

Tabela 26 Mechanizmy integrujące na etapie programowania oraz wdrażania programu rewitalizacji

MECHANIZMY INTEGRUJĄCE - ETAP PROGRAMOWANIA PROGRAMU

<ul style="list-style-type: none">
• Identyfikacja wspólnych obszarów interwencji pomiędzy RPO a innymi programami pomocowymi
<ul style="list-style-type: none">
• Zaangażowanie w prace Zespołu ds. rewitalizacji podmiotów reprezentujących różne sektory społeczny, gospodarczy i publiczny
<ul style="list-style-type: none">
• Identyfikacja kategorii beneficjentów mogących wspólnie aplikować o wsparcie lub współpracować przy wdrożeniu

MECHANIZMY INTEGRUJĄCE - ETAP WDRAŻANIA PROGRAMU

<ul style="list-style-type: none">
• Skoordynowanie terminów składania wniosków i wyboru projektów w ramach powiązanych ze sobą działań w poszczególnych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych
<ul style="list-style-type: none">
• Współpraca UM z jednostkami samorządowymi (OPS, Ośrodek Kultury, szkoły)
<ul style="list-style-type: none">
• Monitorowane wdrożenia przez <u>Zespół ds. rewitalizacji</u>, który będzie pełnił funkcję <u>centrum łączności</u> pomiędzy przedstawicielami Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych, przedsiębiorcami oraz NGO's.
<ul style="list-style-type: none">
• Uruchomienie „banku projektów” mogących być uzupełnieniem projektów rewitalizacyjnych wpisanych do Programu
<ul style="list-style-type: none">
• Wprowadzenie wymogu uzyskania opinii <u>Zespołu ds. rewitalizacji</u> załączanej do wniosku aplikacyjnego zaświadczonego o komplementarności operacji z innymi projektami z Programu
<ul style="list-style-type: none">
• Nawiązanie ponadlokalnej współpracy z sąsiednimi gminami wdrażającymi Program w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk we wdrożeniu Programu
<ul style="list-style-type: none">
• Ciągła analiza przez <u>UM</u> następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej gminy
<ul style="list-style-type: none">
• Stałe monitorowanie przez <u>UM</u> warunków pozyskania dodatkowych środków wsparcia zewnętrznego (EFRR, EFS, FS, EFRROW, inne publiczne środki krajowe) w celu tworzenia <u>warunków łącznia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji</u>

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Źródło: Opracowanie własne

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będzie działanie 9.3 RPO WZ Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. Zakłada się, że działania inwestycyjne finansowane z EFRR oraz podejmowane działania 9.3 RPO WZ będą rozszerzeniem – uzupełnieniem działań o charakterze społecznym, prowadzonych w ramach PI 9i (aktywne włączenie). Natomiast w ramach RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych, zaplanowano działania aktywizacyjne mające na celu zaangażowanie społeczności lokalnej.

Planuje się komplementarne wykorzystanie innych funduszy unijnych tj. PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej, PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR poprzez podejmowanie działalności gospodarczej. Zaplanowano również pozyskanie środków na projekty środowiskowe dostępne w ramach wsparcia NFOŚiGW, Program „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju”.

MECHANIZMY ZACHOWANIA KOMPLEMENTARNOŚCI DZIAŁAŃ W UJĘCIU MIĘDZYOKRESOWYM

Narzędziem służącym trwałemu zintegrowaniu działań w ujęciu międzyokresowym będzie ewaluacja Programu:

- Ewaluacja ex ante (przed rozpoczęciem działań Programu, celem ustalenia, czy i w jakim stopniu podejmowane działania będą zgodne z przyjętymi założeniami oraz czy możliwe jest osiągnięcie długotrwałych efektów w tym kontekście);
- Ewaluacja w połowie obowiązywania Programu (umożliwia zbadanie stopnia efektywności podejmowanych działań oraz ich zgodności z założeniami, ale także na ile aktywności są zgodne z harmonogramem, a poziom wykorzystania zasobów odpowiada opisowi w projekcie);
- Ewaluacja bieżąca – monitoring przynajmniej raz na rok (dokonywana przez cały czas trwania Programu, związana z oceną poziomu wykonywania zadań i działań w poszczególnych podobszarach rewitalizacyjnych);
- Ewaluacja końcowa (dokonywana pod koniec realizacji projektu, wiąże się z analizą zgodności podejmowanych działań wynikających z harmonogramu oraz z rozliczeniem poziomu wykorzystania zasobów);
- Ewaluacja ex post (dokonywana po zakończeniu przedsięwzięcia, a zatem w okresie, w którym możliwe jest zweryfikowanie poziomu osiągnięcia zakładanych celów projekt).

O efektywnym połączeniu i skoordynowaniu zadań w ujęciu międzyokresowym stanowić będzie kontynuacja podjętych w poprzednim okresie działań, ale także istotna jest świadomość strategicznego wzmacniania ich w kolejnych okresach. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne bazują na poprzednich doświadczeniach Gminy, zdobytych podczas realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków RPO, PROW oraz środków budżetowych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Należy wykazać powiązania zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych z projektami "miękkimi", dotyczącymi rozwoju kapitału społecznego, które były finansowane z EFS, w szczególności w zakresie edukacji ogólnej i zawodowej oraz wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców. Realizowane one były w poprzednim okresie programowania na lata 2007-2013 oraz będą kontynuowane w latach 2014-2020. Poniżej prezentowane jest zestawienie projektów POKL zrealizowanych przez MOPS oraz placówki oświatowe Miasta Łobez.

Tabela 27 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez podmioty publiczne realizujące działania ze środków EFS POKL

Lp.	Fundusz UE	Podmiot realizujący projekt	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu (zł)	Wartość dofinansowania (zł)
1.	POKL 2007-2013	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łobez	Pomóż sobie Od bierności do aktywności	VI-XII 2008	137 188,00	123 487,00
2.	POKL 2007-2013	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łobez	Pomóż sobie Od bierności do aktywności	I-XII 2009	133 392,00	120 052,00
3.	POKL 2007-2013	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łobez	Pomóż sobie Od bierności do aktywności	I-XII 2010	208 372,00	187 535,00
4.	POKL 2007-2013	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łobez	Pomóż sobie Od bierności do aktywności	I-XII 2011	226 015,00	203 414,00
5.	POKL 2007-2013	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łobez	Pomóż sobie Od bierności do aktywności	I-XII 2012	219 588,00	197 629,00
6.	POKL 2007-2013	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Łobez	Pomóż sobie Od bierności do aktywności	I - XII 2013	236 448,00	212 803,00
7.	POKL 2007-2013	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Łobzie	Bliżej, lepiej, więcej	IX 2007 - II 2008	98 126,27	98 126,27
8.	POKL 2007-2013	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Łobzie	Nasza szkoła nasza szansą	VII 2008 - VIII 2009	274 680,65	274 680,65
9.	POKL 2007-2013	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Marii Skłodowskiej – Curie w Łobzie	W drodze do wiedzy i sukcesu	IX 2007 - II 2008	1 007 043,25	1 007 043,25
10.	POKL 2007-2013	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łobzie	Uśmiech w oczach dziecka	VII 2008 - VI 2012	1 478 339,55	1 478 312,46
11.	POKL 2007-2013	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Łobzie	Dziecięca Akademia Rozwoju	VI 2012 - VII 2015	1 755 113,54	1 658 538,96

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

12.	POKL 2007-2013	Przedszkole Miejskie Nr 1 im. Krasnala Hałabały w Łobzie	Niech się dzieci śmieją, niech będą radosne	IX 2008 - VI 2009	225 650,9	225650,9
13.	POKL 2007-2013	Zespół Szkół Gimnazjalnych im. Adama Mickiewicza w Łobzie	Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty "Nie wolno godzić się na pełzanie, gdy czujemy, że możemy wzbic się wysoko"	V 2008 - XII 2009	362 612,32	362 612,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Projekty inwestycyjne zaplanowane w ramach projektów rewitalizacyjnych będą stanowiły kontynuację wcześniej realizowanych projektów Miejskich z okresu programowania 2007-2013.

Tabela 28 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez Miasto Łobez realizujące działania ze środków EFRR, FS, EFRROW oraz środków budżetowych w okresie programowania 2007-2013

Lp.	Nazwa programu	Nazwa zadania	Wartość całkowita (zł)	Dotacja (zł)
1	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój	Budowa obwodnicy Łobza - Etap I - Przebudowa skrzyżowania ulic: Podgórna, Strumykowa, Węgorzyńska, Magazynowa w Łobzie na skrzyżowanie z ruchem okrężnym	760 025,82	380 012,00
2	POIiŚ 2007-2013	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łobzie	13 190 677,54	6 771 536,87
3	POIiŚ 2007-2013	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminach powiatu łobeskiego	4 841 895,92	3 625 428,51
4	POIiŚ 2007-2014	Przygotowanie dokumentacji dla realizacji inwestycji kanalizacyjnych w aglomeracji Łobez	174 168,00	107 508,85
5	WFOŚiGW	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łobzie	118 622,82	96 441,32
6	POIiŚ 2007-2013	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Łobez	44 500,00	37 825,00
7	POIG 2007 - 2013	Zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych gminy Łobez poprzez wykonanie działań studyjno - koncepcyjnych oraz promocję.	101 475,00	86 253,75
8	POIiŚ 204 - 2020	Uzupełnienie gospodarki wodno- ściekowej w aglomeracji Łobez	16 624 083,07	8 110 572,58
9	Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019	Budowa obwodnicy Łobza łączącej drogi wojewódzkie nr 151 i 148 - Etap II - budowa drogi w ulicy Węgorzyńskiej	1 280 084,32	640 042,16
10	PROW 2014-2020	"Wilczy apetyt" - prezentacja dziedzictwa kulinarnego wsi Pomorza Zachodniego oraz promocja inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich w gminie Łobez	35 000,00	20 000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Rozdział IX. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje strukturę zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Miasta, który corocznie przedkładać będzie Radzie Miasta raport monitoringowy z wdrażania Programu. Podległy Burmistrzowi Miasta **Zespół ds. rewitalizacji** stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza.

Zadaniem Zespołu ds. rewitalizacji, którego spotkania będą się odbywały co najmniej raz na pół roku, będzie również pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (doradztwo, szkolenia, seminaria, warsztaty). Zespół uczestniczyć będzie w pracach monitoringu i ewaluacji (ex ante, mid term, ex post) realizacji zadań objętych programem rewitalizacji. W czasie realizacji Programu Zespół ds. Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie, w celu omówienia problemów. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji Gminy.

Zespół ds. rewitalizacji bazować będzie na osobach pracujących nad przygotowaniem Programu w ramach Zespołu, który powołany został zarządzeniem Burmistrza na potrzeby opracowania Programu. **Pracami Zespołu ds. rewitalizacji kierować będzie przedstawiciel Urzędu Miasta - Sekretarz Gminy.**

Promocja dokumentu i efektów wdrożenia wśród beneficjentów projektów rewitalizacyjnych i interesariuszy rewitalizacji jest ważnym elementem realizacji Programu. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu. Grupami docelowymi działań promocyjnych i komunikacyjnych będą: społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz lokalne media.

Rozdział X. Ramy finansowe i czasowe realizacji Programu

Niniejszy rozdział opisuje indykatywne ramy finansowe i czasowe w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych publicznych lub prywatnych. Szczegółowe zestawienie zaplanowanych źródeł finansowania opisano w tabelach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Rozdziale VII. *Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.*

Dodatkowy opis mechanizmów zachowania komplementarności działań w ujęciu źródeł finansowania określony został w Rozdziale VIII. *Mechanizmy integrowania działań służących realizacji celów rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.* Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. **Łączny budżet Programu rewitalizacji stanowi kwotę 26 430 000 zł, zgodnie z tabelą 29.**

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 29 Budżet działań rewitalizacyjnych Gminy Łobez na lata 2017-2023

PROJEKTY	Szacunkowe nakłady finansowe w zł					Źródło finansowania
	Szacunkowe nakłady finansowe	Wartość krajowych środków publicznych	Wartość środków prywatnych	Wartość środków UE (EFRR /EFS /FS/ EFMiR/ EFRROW)	Wartość środków z innych źródeł	
1. CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ GMINY ŁOBEZ	1 260 000,00	200 000,00	0,00	1 060 000,00	0,00	
1.1. Budowa budynku przystosowanego do prowadzenia zajęć aktywizujących i integrujących społeczność lokalną (z założeniem umiejscowienia w nim siedziby wnioskodawcy) wraz z kompleksowym wyposażeniem pomieszczeń w sprzęt służący do prowadzenia zajęć animacyjnych.	500 000,00	0,00	0,00	500 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
1.2. Organizacja cyklicznych działań dla mieszkańców, mających na celu rozwiązywanie różnego rodzaju problemów społecznych oraz aktywizowanie społeczności.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR operacje rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej / Budżet Miasta

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

1.3. Organizacja działań na rzecz wolontariatu, nawiązywania partnerstw, integracji i rozwoju organizacji pozarządowych, aktywności społecznej, rozwoju przedsiębiorczości społecznej (w tym tworzenia podmiotów ekonomii społecznej), kultywowania tradycji lokalnych oraz na działań rzecz dzieci, młodzieży, seniorów i polityki senioralnej.	60 000,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych / PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych / Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020
1.4. Zagospodarowanie przestrzeni wyspy zlokalizowanej przy CAL poprzez adaptację na potrzeby rekreacyjne dla mieszkańców oraz postawienie małej infrastruktury.	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych / PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
1.5. Utworzenie Centrum Wolontariatu promującego działalność społeczną.	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
1.6. Modernizacja miejsca postojowego dla kajakarzy poprzez budowę pochylni umożliwiającej przesiadkę, ze względu na występujący stopień wodny.	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	NFOŚiGW, Program „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju”

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

1.9. Zagospodarowanie części przestrzeni wyspy na pole biwakowe.	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
1.10. Utworzenie placu oraz siłowni zewnętrznej na wyspie.	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
2. PRZYWRÓCENIE LOKALNYCH TRADYCJI W STADZIE OGIERÓW ŚWIĘTOBORZEC	3 135 000,00	0,00	435 000,00	2 700 000,00	0,00	
2.1 Remont zabytkowego strychu stajni, z przekształceniem na pokoje szkoleniowe oraz noclegowe oraz wyodrębnienie części pełniące funkcje społeczne w ramach realizowanego przedsięwzięcia aktywizującego mieszkańców oraz turystów – „Akademia Świętoborzec”.	2 500 000,00	0,00	375 000,00	2 125 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
2.2. Adaptacja pomieszczeń na potrzeby realizowanego przedsięwzięcia edukacyjnego, w zakresie wyposażenia niezbędnego do realizacji szkoleń oraz prowadzenia warsztatów praktycznych umiejętności związanych z powożeniem i hippiką.	300 000,00	0,00	45 000,00	255 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
2.3. Uporządkowanie oraz zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektów wraz z utworzeniem ścieżki historycznej wyposażonej w tablice interaktywne prezentujące historię obiektu oraz tradycje związane z hodowlą koni.	100 000,00	0,00	15 000,00	85 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
2.4. Prowadzenie cyklicznych zajęć „Akademii Świętoborzec” mających na celu naukę jeździectwa.	60 000,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

2.5. Stworzenie lokalnego symbolu „Konia Kłusaka”, poprzez przygotowanie materiałów promujących atrakcyjność turystyczną gminy.	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
2.6. Wyposażenie pomieszczeń pełniących funkcje hotelarskie w sprzęt niezbędny do organizacji noclegów.	125 000,00	0,00	0,00	125 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
3. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU MIEJSC ATRAKCYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	3 250 000,00	350 000,00	0,00	2 900 000,00	0,00	
3.1. Zagospodarowanie rekreacyjne leśnej polany w parku poprzez utworzenie tematycznych punktów edukacji ekologicznej oraz postawienie obiektów małej architektury.	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej
3.2. Przywrócenie wartości historyczno-społeczno-kulturalnej „Wzgórza Rolanda” poprzez rewaloryzację historycznego założenia oraz wyposażenie w tablice historyczne.	650 000,00	0,00	0,00	650 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej
3.3. Wymiana nawierzchni dojazdowej do patelni wraz z postawieniem małej architektury na potrzeby organizacji festynów.	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

3.4. Stworzenie miejsca festiwalowego w obszarze „starego boiska” poprzez odnowę nawierzchni oraz zagospodarowanie przestrzeni zielonej.	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
3.5. Modernizacja placu rekreacyjnego przy ulicy Niepodległości służącego do organizacji imprez, festiwali i animacji dla mieszkańców wraz z przebudową sceny służącej do organizacji wydarzeń artystycznych i festiwali.	1 300 000,00	0,00	0,00	1 300 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych
3.6. Stworzenie toru rowerowego na potrzeby mieszkańców (w okresie letnim) oraz toru saneczkowego (w okresie zimowym).	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych
3.7. Stworzenie atrakcyjnych placów zabaw dla dzieci w formie ogródków jordanowskich.	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
3.8. Zagospodarowanie przestrzeni parku oraz stworzenie mini skansenu archeologicznego jako przykładu obiektów archeologicznych istniejących na terenie gminy.	300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
4. LOKALNE PARKI TWÓRCZOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI	1 920 000,00	50 000,00	0,00	1 870 000,00	0,00	
4.1. Adaptacja terenów parkowych na potrzeby utworzenia miejsc rekreacji oraz przestrzeni umożliwiających prowadzenie zajęć aktywizujących mieszkańców.	300 000,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
4.2. Rewitalizacja zespołu parkowo-pałacowego w celu utworzenia nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności.	600 000,00	0,00	0,00	600 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

4.3. Modernizacja świetlic wiejskich wraz z dostosowaniem na potrzeby utworzenia lokalnych punktów kulinarnych wraz z adaptacją przestrzeni wokół świetlic na cele rekreacyjne.	800 000,00	0,00	0,00	800 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
4.4. Organizacja wydarzenia „Lokalne ogródki” jako miejsca prezentacji hodowanych róż, które są specjalnością regionu.	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
4.5. Utworzenie spółdzielni socjalnej skupiającej mieszkańców wykluczonych społecznie.	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)
4.6. Organizacja Dni Gęsiny w Zagórzycach oraz Dni Kiszanej Kapusty w Zajezierzu jako lokalnych atrakcji dla mieszkańców gminy.	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie wzmocnienia kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
5. GRUSZKOWA WIOSKA WAŻNA ATRAKCJĄ TURYSTYCZNĄ GMINY	1 545 000,00	55 000,00	0,00	1 490 000,00	0,00	
5.1. Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni na potrzeby placu biesiadnego wraz z adaptacją powierzchni użytkowej oraz wyposażeniem w małą infrastrukturę rekreacyjną.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.2. Adaptacja przestrzeni poprzez przebudowę drogi na potrzeby skomunikowania zabudowań mieszkańców ze świetlicą, w której będą odbywały się warsztaty kulinarne.	600 000,00	0,00	0,00	600 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

5.3. Adaptacja Alei Gruszkowej wraz z jej oczyszczeniem na potrzeby utworzenia zewnętrznej „Galerii Gruszki”.	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.4. Stworzenie produktu lokalnego „Gruszka Pastorówka”, poprzez prowadzenie działań promocyjnych oraz wydanie poradników turystycznych.	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych
5.5. Prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych przeznaczonych dla mieszkańców oraz turystów.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie rozwoju kapitału społecznego, w tym przez podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, także z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych
5.6. Stworzenie spółdzielni socjalnej, której celem będzie prowadzenie działań aktywizujących poprzez organizowanie wydarzeń dla mieszkańców.	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych
5.7. Utworzenie w „Dworku Tradycja” sali wystawowej, w której prezentowane byłyby wyroby z gruszek jako miejsca lokalnej informacji turystycznej.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)
5.8. Stworzenie „Omnibusu politechnicznego” czyli miejsca w którym za pośrednictwem narzędzi multimedialnych mieszkańcy będą mogli w wirtualnej rzeczywistości odnawiać obszar, na którym mieszkają.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
5.9. Adaptacja świetlicy wiejskiej na potrzeby realizacji wydarzeń promocyjnych oraz utworzenie miejsca, w którym będą odbywały się spotkania w okresie zimowym.	250 000,00	0,00	0,00	250 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

5.10. Stworzenie oraz wydanie „Bajki o gruszcze” jako materiału promocyjnego.	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
5.11. Stworzenie miejsc rekreacji dla młodych mieszkańców, poprzez budowę huśtawek, miejsc umożliwiających uprawianie zajęć sportowych.	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych
5.12. Budowa oświetlenia.	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
6. ODNOWA MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ PRZESTRZENNĄ	6 320 000,00	190 000,00	925 000,00	5 205 000,00	0,00	
6.1. Wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt niezbędny do funkcjonowania klubów mieszkańca.	150 000,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	PROW 2014-2020, LSR, Operacje w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych
6.2. Organizowanie warsztatów aktywności fizycznej oraz warsztatów zawodowych i kulinarnych.	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
6.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej angażującej zawodowo wykluczonych mieszkańców.	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 7.4 Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej m.in. poprzez wsparcie na tworzenie przedsiębiorstw społecznych (w szczególności spółdzielni socjalnych)
6.4. Odnowa zdegradowanej przestrzeni parkowej wraz z dostosowaniem jej do celów rekreacyjnych.	200 000,00	0,00	0,00	200 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

6.5. Stworzenie siłowni zewnętrznych	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
6.6. Budowa nowych chodników	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	Budżet Miasta
7. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH	5 600 000,00	0,00	925 000,00	4 675 000,00	0,00	
7.1. Adaptacja oraz budowa budynków na cele prowadzenia działalności leczniczej, rehabilitacyjnej i fizjoterapeutycznej.	3 000 000,00	0,00	450 000,00	2 550 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.2. Budowa budynków pełniących funkcje noclegowe i społeczne, służące reintegracji mieszkańców terenów popegeerowskich.	1 000 000,00	0,00	150 000,00	850 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt umożliwiający realizację działań rehabilitacyjnych oraz reintegrujących mieszkańców.	1 200 000,00	0,00	180 000,00	1 020 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
7.4. Organizacja cyklicznych „Dni Zdrowia” dla mieszkańców oraz warsztatów reintegracyjnych.	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	Wnioskodawca
7.5. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na potrzeby wytyczenia ciągów pieszych.	300 000,00	0,00	45 000,00	255 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
8. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ OBSZARU PRZEMYSŁOWEGO	3 400 000,00	0,00	595 000,00	2 805 000,00	0,00	

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

8.1. Modernizacja zdegradowanych obiektów przemysłowych na potrzeby utworzenia Centrum Integracji Społecznej Pasja.	1 800 000,00	0,00	270 000,00	1 530 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
8.2. Wyposażenie w niezbędny sprzęt zrewitalizowanych budynków mających pełnić funkcję pralni, szwalni oraz obsługi ruchu turystycznego.	1 000 000,00	0,00	150 000,00	850 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
8.3. Prowadzenie stałych warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej dla wykluczonych mieszkańców terenów popegeerowskich	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	Wnioskodawca
8.4. Przystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	300 000,00	0,00	45 000,00	255 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
8.5. Stworzenie miejsc rekreacji dla uczestników warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej.	200 000,00	0,00	30 000,00	170 000,00	0,00	RPO WZ 2014-2020, działanie 9.3 Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich
RAZEM	26 430 000,00	845 000,00	2 880 000,00	22 705 000,00	0,00	

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Harmonogram realizacji działań rewitalizacyjnych obejmuje lata 2017-2023, zgodnie z poniższym szczegółowym zestawieniem.

Tabela 30 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Łobez

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	LATA REALIZACJI PROGRAMU						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ GMINY ŁOBEZ							
2. PRZYWRÓCENIE LOKALNYCH TRADYCJI W STADZIE OGIERÓW ŚWIĘTOBORZEC							
3. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU MIEJSC ATRAKCYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY							
4. LOKALNE PARKI TWÓRCZOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI							
5. GRUSZKOWA WIOSKA WAŻNĄ ATRAKCJĄ TURYSTYCZNĄ GMINY							
6. ODNOWA MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ PRZESTRZENNĄ							
7. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH							
8. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH POPRZEMYSŁOWYCH							

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31 Uszczegółowienie harmonogramu projektów

1. CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ GMINY ŁOBEZ	2017 - 2023
1.1. Budowa budynku przystosowanego do prowadzenia zajęć aktywizujących i integrujących społeczność lokalną (z założeniem umiejscowienia w nim siedziby wnioskodawcy) wraz z kompleksowym wyposażeniem pomieszczeń w sprzęt służący do prowadzenia zajęć animacyjnych.	2018
1.2. Organizacja cyklicznych działań dla mieszkańców, mających na celu rozwiązywanie różnego rodzaju problemów społecznych oraz aktywizowanie społeczności.	2019 – 2023
1.3. Organizacja działań na rzecz wolontariatu, nawiązywania partnerstw, integracji i rozwoju organizacji pozarządowych, aktywności społecznej, rozwoju przedsiębiorczości społecznej (w tym tworzenia podmiotów ekonomii społecznej), kultywowania tradycji lokalnych oraz na działań rzecz dzieci, młodzieży, seniorów i polityki senioralnej.	2019 - 2023
1.4. Zagospodarowanie przestrzeni wyspy zlokalizowanej przy CAL poprzez adaptację na potrzeby rekreacyjne dla mieszkańców oraz postawienie małej infrastruktury.	2018 – 2019
1.5. Utworzenie Centrum Wolontariatu promującego działalność społeczną.	2019
1.6. Modernizacja miejsca postojowego dla kajakarzy poprzez budowę pochylni umożliwiającej przesiadkę, ze względu na występujący stopień wodny.	2018 – 2019
1.9. Zagospodarowanie części przestrzeni wyspy na pole biwakowe.	2018 – 2019
1.10. Utworzenie placu oraz siłowni zewnętrznej na wyspie.	2018 – 2019
2. PRZYWRÓCENIE LOKALNYCH TRADYCJI W STADZIE OGIERÓW ŚWIĘTOBORZEC	2017 – 2022
2.1 Remont zabytkowego strychu stajni, z przekształceniem na pokoje szkoleniowe oraz noclegowe oraz wyodrębnienie części pełniące funkcje społeczne w ramach realizowanego	2017 – 2019

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

przedsięwzięcia aktywizującego mieszkańców oraz turystów – „Akademia Świętoborzec”.	
2.2. Adaptacja pomieszczeń na potrzeby realizowanego przedsięwzięcia edukacyjnego, w zakresie wyposażenia niezbędnego do realizacji szkoleń oraz prowadzenia warsztatów praktycznych umiejętności związanych z powożeniem i hippiką.	2017 – 2019
2.3. Uporządkowanie oraz zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektów wraz z utworzeniem ścieżki historycznej wyposażonej w tablice interaktywne prezentujące historię obiektu oraz tradycje związane z hodowlą koni.	2019 – 2021
2.4. Prowadzenie cyklicznych zajęć „Akademii Świętoborzec” mających na celu naukę jeździectwa.	2019 – 2022
2.5. Stworzenie lokalnego symbolu „Konia Kłusaka”, poprzez przygotowanie materiałów promujących atrakcyjność turystyczną gminy.	2019 – 2022
2.6. Wyposażenie pomieszczeń pełniących funkcje hotelarskie w sprzęt niezbędny do organizacji noclegów.	2019 – 2022
3. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU MIEJSC ATRAKCYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	2018 - 2022
3.1. Zagospodarowanie rekreacyjne leśnej polany w parku poprzez utworzenie tematycznych punktów edukacji ekologicznej oraz postawienie obiektów małej architektury.	2019 – 2022
3.2. Przywrócenie wartości historyczno-społeczno-kulturalnej „Wzgórza Rolanda” poprzez rewaloryzację historycznego założenia oraz wyposażenie w tablice historyczne.	2019 – 2022
3.3. Wymiana nawierzchni dojazdowej do patelni wraz z postawieniem małej architektury na potrzeby organizacji festynów.	2019 – 2022
3.4. Stworzenie miejsca festiwalowego w obszarze „starego boiska” poprzez odnowę nawierzchni oraz zagospodarowanie przestrzeni zielonej.	2019 – 2022
3.5. Modernizacja placu rekreacyjnego przy ulicy Niepodległości służącego do organizacji imprez, festiwali i animacji dla mieszkańców wraz z przebudową sceny służącej do organizacji wydarzeń artystycznych i festiwali.	2019 – 2022
3.6. Stworzenie toru rowerowego na potrzeby mieszkańców (w okresie letnim) oraz toru saneczkowego (w okresie zimowym).	2019 – 2022
3.7. Stworzenie atrakcyjnych placów zabaw dla dzieci w formie ogródków jordanowskich.	2019 – 2022
3.8. Zagospodarowanie przestrzeni parku oraz stworzenie mini skansenu archeologicznego jako przykładu obiektów archeologicznych istniejących na terenie gminy.	2019 – 2022
4. LOKALNE PARKI TWÓRCZOŚCI SPOŁECZNEJ MIEJSCEM AKTYWIZACJI SPOŁECZNOŚCI	2017 - 2020
4.1. Adaptacja terenów parkowych na potrzeby utworzenia miejsc rekreacji oraz przestrzeni umożliwiających prowadzenie zajęć aktywizujących mieszkańców.	2018 – 2019
4.2. Rewitalizacja zespołu parkowo-pałacowego w celu utworzenia nowych miejsc pracy dla lokalnej społeczności.	2018 – 2019
4.3. Modernizacja świetlic wiejskich wraz z dostosowaniem na potrzeby utworzenia lokalnych punktów kulinarnych wraz z adaptacją przestrzeni wokół świetlic na cele rekreacyjne.	2018 – 2019
4.4. Organizacja wydarzenia „Lokalne ogródki” jako miejsca prezentacji hodowanych róż, które są specjalnością regionu.	2020
4.5. Utworzenie spółdzielni socjalnej skupiającej mieszkańców wykluczonych społecznie.	2019 – 2020
4.6. Organizacja Dni Gęsiny w Zagórzycach oraz Dni Kiszonej Kapusty w Zajezierzu jako lokalnych atrakcji dla mieszkańców gminy.	2019 – 2020
5. GRUSZKOWA WIOSKA WAŻNĄ ATRAKCJĄ TURYSTYCZNĄ GMINY	2017 - 2020
5.1. Zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni na potrzeby placu biesiadnego wraz z adaptacją powierzchni użytkowej oraz wyposażeniem w małą infrastrukturę rekreacyjną.	2017 – 2019
5.2. Adaptacja przestrzeni poprzez przebudowę drogi na potrzeby skomunikowania zabudowań mieszkańców ze świetlicą, w której będą odbywały się warsztaty kulinarne.	2017 – 2019
5.3. Adaptacja Alei Gruszkowej wraz z jej oczyszczeniem na potrzeby utworzenia zewnętrznej „Galerii Gruszki”.	2017 – 2019
5.4. Stworzenie produktu lokalnego „Gruszka Pastorówka”, poprzez prowadzenie działań promocyjnych oraz wydanie poradników turystycznych.	2017 – 2019
5.5. Prowadzenie cyklicznych działań animacyjnych przeznaczonych dla mieszkańców oraz turystów.	2020
5.6. Stworzenie spółdzielni socjalnej, której celem będzie prowadzenie działań aktywizujących poprzez organizowanie wydarzeń dla mieszkańców.	2019 – 2020
5.7. Utworzenie w „Dworku Tradycja” sali wystawowej, w której prezentowane byłyby wyroby z gruszek jako miejsca lokalnej informacji turystycznej.	2019 – 2020
5.8. Stworzenie „Omnibusu politechnicznego” czyli miejsca w którym za pośrednictwem narzędzi multimedialnych mieszkańcy będą mogli w wirtualnej rzeczywistości odnawiać obszar, na którym mieszkają.	2018 – 2019
5.9. Adaptacja świetlicy wiejskiej na potrzeby realizacji wydarzeń promocyjnych oraz utworzenie miejsca, w którym będą odbywały się spotkania w okresie zimowym.	2018 – 2019
5.10. Stworzenie oraz wydanie „Bajki o gruszcze” jako materiału promocyjnego.	2018 – 2019

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

5.11. Stworzenie miejsc rekreacji dla młodych mieszkańców, poprzez budowę huśtawek, miejsc umożliwiających uprawianie zajęć sportowych.	2018 – 2019
5.12. Budowa oświetlenia.	2018 – 2019
6. ODNOWA MIEJSCOWOŚCI ZAGROŻONYCH DEGRADACJĄ PRZESTRZENNĄ	2017 - 2020
6.1. Wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt niezbędny do funkcjonowania klubów mieszkańca.	2017 - 2019
6.2. Organizowanie warsztatów aktywności fizycznej oraz warsztatów zawodowych i kulinarnych.	2020
6.3. Stworzenie spółdzielni socjalnej angażującej zawodowo wykluczonych mieszkańców.	2017 - 2019
6.4. Odnowa zdegradowanej przestrzeni parkowej wraz z dostosowaniem jej do celów rekreacyjnych.	2017 - 2019
6.5. Stworzenie siłowni zewnętrznych	2017 - 2019
6.6. Budowa nowych chodników	2017 - 2019
7. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH	2017 - 2020
7.1. Adaptacja oraz budowa budynków na cele prowadzenia działalności leczniczej, rehabilitacyjnej i fizjoterapeutycznej.	2017 - 2019
7.2. Budowa budynków pełniących funkcje noclegowe i społeczne, służące reintegracji mieszkańców terenów popegeerowskich.	2017 - 2019
7.3. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt umożliwiający realizację działań rehabilitacyjnych oraz reintegrujących mieszkańców.	2017 - 2019
7.4. Organizacja cyklicznych „Dni Zdrowia” dla mieszkańców oraz warsztatów reintegracyjnych.	2020
7.5. Adaptacja przestrzeni wokół budynków na potrzeby wytyczenia ciągów pieszych.	2017 – 2019
8. ROZWÓJ SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ OBSZARU POPRZEMYSŁOWEGO	2017 - 2020
8.1. Modernizacja zdegradowanych obiektów przemysłowych na potrzeby utworzenia Centrum Integracji Społecznej Pasja.	2017 - 2019
8.2. Wyposażenie w niezbędny sprzęt zrewitalizowanych budynków mających pełnić funkcję pralni, szwalni oraz obsługi ruchu turystycznego.	2017 - 2019
8.3. Prowadzenie stałych warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej dla wykluczonych mieszkańców terenów popegeerowskich	2020
8.4. Przystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	2017 - 2019
8.5. Stworzenie miejsc rekreacji dla uczestników warsztatów reintegracji społecznej i zawodowej.	2017 - 2019

Rozdział XI. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Poniższy rozdział opisuje system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będące wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy; ponadto określono instytucje/podmioty i ich zadania w systemie monitorowania; przewidziano możliwość wprowadzania w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.

System monitorowania i oceny programu rewitalizacji dotyczyć będzie kilku kluczowych płaszczyzn, w tym w szczególności:

- monitorowania podstawowych parametrów Programu na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe Programu wraz z prognozowanym montażem finansowym),
- monitorowania stopnia realizacji celów określonych w Programie
- monitorowania skutków realizacji Programu, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji), dokonywanego cyklicznie, co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania, w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania w/w obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych),
- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania Programu – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

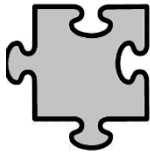
Dane monitoringowe po przygotowaniu sprawozdań będą prezentowane **Zespołowi ds. rewitalizacji, Burmistrzowi i Radzie Miejskiej**. Jednostki, które zgłosiły działania do Programu zobowiązane są do rocznego informowania Urzędu Miasta o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania. Monitorowanie efektów rzeczowych obejmować będzie wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. **Raport monitorujący będzie przedstawiany również Zespołowi ds. rewitalizacji w celu zaopiniowania**. Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Burmistrza winien obejmować, co najmniej Informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań, Informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchylen od harmonogramu, Przebieg wdrażania poszczególnych projektów oraz Sposoby komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania Programu.

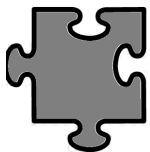
W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników, pozwalających obserwować efekt długofalowy całego Programu. Wskaźniki dotyczącego całego Programu należy odróżnić od wskaźników monitorujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania Programu i poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych. Poniżej zaprezentowano wskaźniki dotycząc całego obszaru zidentyfikowanego jako obszar rewitalizacji, na którym realizowane będą działania rewitalizacyjne (tabela).

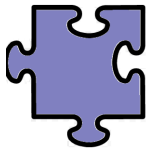

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 32 Wskaźniki monitorowania Programu– stan istniejący i planowany

 Cel szczegółowy 1. Odnowa zdegradowanej powierzchni z przeznaczeniem na cele społeczne i gospodarcze				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej w wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych	szt.	0	30	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	0	10	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	162,3	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Długość zmodernizowanych dróg i chodników w obszarach objętych rewitalizacją	km	0	2	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta

 Cel szczegółowy 2. Zwiększenie miejsc atrakcyjnych dla społeczności lokalnej wraz z ich potencjałem animacyjnym				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Liczba zorganizowanych przedsięwzięć rozrywkowych atrakcyjnych społecznie, mających na celu aktywizację obszaru	szt.	0	20	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	szt.	0	6	Dane sprawozdawcze Urzędu Miasta

 Cel szczegółowy 3. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa mieszkańców szansą na przywrócenie obszarów zmarginalizowanych				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan początkowy 2017 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	8,1	8,0	GUS BDL/ Badanie ewaluacyjne
Liczba wydarzeń społ. organizowanych na zdegradowanym obszarze	szt.	0	40	Dane Beneficjentówsw3

Planuje się zbieranie danych dotyczących postępu w realizacji projektów rewitalizacyjnych na podstawie specjalnych fiszek monitoringowych.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Ewaluacja wykonania Programu dokonywana będzie w trakcie (ewaluacje bieżące – on-going, mid-term), ale również po jej formalnym zakończeniu (ex-post). Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji on-going będą: Ocena wyników Programu (tj. produktów i rezultatów) oraz identyfikacja czynników sukcesu lub ryzyka osiągnięcia skwantyfikowanych celów; Ocena systemu zarządzania i wdrażania Programu – tzn. sprawności przepływu informacji, dokumentów, środków finansowych i realizacji zadań oraz identyfikacja barier prawnych i administracyjnych wdrażania Programu; Ocena, czy warunki zewnętrzne wdrażania Programu się zmieniły (np. aktualność Programu względem zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, kontekstu prawnego, diagnozy potrzeb itp.) oraz czy w tym kontekście cele rewitalizacji pozostają aktualne; Ocena wpływu i użyteczności zakończonych projektów rewitalizacyjnych, tj. ocena zadań zakończonych w ewaluowanym okresie w ramach poszczególnych celów do 2023 roku.

Niezależnie od możliwości aktualizacji Programu na podstawie rocznego raportu z wdrożenia Programu, procedura aktualizacji realizowana będzie w przypadku: sytuacji wyjątkowych oraz szczególnych zmian wpływających na realizację wdrażanego dokumentu, w tym m.in., gdy wystąpi znaczna zmiana warunków finansowania zewnętrznego do zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych; istotna zmiana w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, wpływająca na sytuację sytuacji finansowej Gminy i konieczność dostosowania zapisów Programu do zmienionych wymogów formalno-prawnych; aktualizacja danych dotyczących obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, bądź wdrożenie wniosków i rekomendacji z raportów ewaluacyjnych. Podstawowym narzędziem zapewnienia włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces wdrożenia programu rewitalizacji będzie stale aktualizowana zakładka tematyczna „Rewitalizacja” <http://www.lobez.pl/> dotycząca wdrożenia programu rewitalizacji.

Wykres 12 Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji i społeczności lokalnej Łobza na etapie wdrożenia Programu

1. Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta informacji o postępach we wdrażaniu Programu

2. Umieszczanie informacji na tablicach w miejscach dostępnych

3. Bieżące informowanie przez Burmistrza Miasta, Rady Miejskiej oraz Sołtysów

4. Publikowanie informacji o postępach w realizacji projektów w mediach społecznościowych oraz umieszczenie tablic reklamowych w miejscach realizacji informujących o zakresie projektów

5. Organizacja spotkań z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi oraz prowadzenie akcji mailingowej w oparciu o istniejącą bazę teleadresową Urzędu Miasta

Źródło: Opracowanie własne

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Na stronie internetowej planuje się zamieszczanie interaktywnych ankiet oraz formularzy pozwalających na proste, czytelne i intuicyjne zbieranie najważniejszych opinii na temat realizacji Programu oraz oceny jakościowej działań rewitalizacyjnych. Gmina planuje również partycypacyjny udział mieszkańców w ewaluacji wdrażania Programu poprzez organizację okresowych spotkań z interesariuszami rewitalizacji i współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze rewitalizacji - w ramach corocznie przyjmowanego *Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.*

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik SOOŚ w przypadku obowiązków jej przeprowadzenia.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łobez na lata 2017 - 2023 z uwagi na swój ogólny charakter nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z wnioskiem o możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W dniu 16 maja 2017 roku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie stwierdził, iż Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łobez na lata 2017 - 2023 nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie **nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**. Mając na uwadze powyższe, Burmistrz Łobza w dniu 18 maja 2017 roku wydał obwieszczenie o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łobez na lata 2017 – 2023.

Spis ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Struktura demograficzna mieszkańców.....	21
Tabela 2 Struktura demograficzna mieszkańców – gmina Łobez na tle gmin w powiecie	21
Tabela 3 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla gmin (koniec 2013r.).....	23
Tabela 4 liczba rodzin i osób korzystających z zasiłków rodzinnych	25
Tabela 5 Zasięg korzystania z pomocy społecznej - gmina Łobez na tle gmin w powiecie, województwa i polski.....	26
Tabela 6 Liczba czytelników oraz wielkość zbiorów biblioteki w gminie Łobez	28
Tabela 7 Liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego	29
Tabela 8 Zestawienie danych z analizy problemów społecznych dla gminnych miejscowości	30
Tabela 9 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – tereny wiejskie gminy	56
Tabela 10 Poziom aktywności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – miasto Łobez	58
Tabela 11 Zmieszane odpady w ciągu roku (ogółem).....	63
Tabela 12 Ślad środowiskowy - miejscowości gminne.....	64
Tabela 13 Ślad środowiskowy – ulice miasta Łobez	65
Tabela 14 Miejsca o znacznej koncentracji zanieczyszczenia środowiska w Gminie Łobez według mieszkańców - obszary	70
Tabela 15 Rozmieszczenie zabytkowych budynków – gmina Łobez.....	73
Tabela 16 Rozmieszczenie zabytkowych budynków – miasto Łobez.....	74
Tabela 17 Odsetek mieszkańców korzystających z wybranych instalacji techniczno- sanitarnych w gminie	79
Tabela 18 Legenda definiująca wskaźnik stanu dróg gminy Łobez	80
Tabela 19 Drogi na obszarze wiejskim gminy Łobez	80
Tabela 20 Drogi na terenie miejskim gminy Łobez i ich stan	82
Tabela 21 Analiza wskaźnika IMD– miejscowości Gminy Łobez.....	92
Tabela 22 Analiza wskaźnika IMD – ulice miasta Łobez	95
Tabela 23 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Łobez	121
Tabela 24 Zgodność celów Programu z lokalnymi dokumentami strategicznymi Gminy Łobez.....	126
Tabela 25 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi regionalnymi	127
Tabela 26 Mechanizmy integrujące na etapie programowania oraz wdrażania programu rewitalizacji .	174
Tabela 27 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez podmioty publiczne realizujące działania ze środków EFS POKL.....	176
Tabela 28 Zestawienie zadań wg zawartych umów, realizowanych lub zakończonych przez Miasto Łobez realizujące działania ze środków EFRR, FS, EFRROW oraz środków budżetowych w okresie programowania 2007-2013.....	177

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁOBEZ NA LATA 2017-2023

Tabela 29 Budżet działań rewitalizacyjnych Gminy Łobez na lata 2017-2023	179
Tabela 30 Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych Gminy Łobez	189
Tabela 31 Uszczegółowienie harmonogramu projektów.....	189
Tabela 32 Wskaźniki monitorowania Programu– stan istniejący i planowany	193

Spis map

Mapa 1 Podobszar rewitalizacji Łobez - północna część.....	105
Mapa 2 Podobszar rewitalizacji Łobez – południowa część	106
Mapa 3 Podobszar rewitalizacji Tarnowo	107
Mapa 4 Podobszar rewitalizacji Bełczna	108
Mapa 5 Podobszar rewitalizacji Poradz	109
Mapa 6 Podobszar rewitalizacji Przyborze.....	110
Mapa 7 Podobszar rewitalizacji Różnowo Łobeskie	111
Mapa 8 Podobszar rewitalizacji Unimie.....	113
Mapa 9 Podobszar rewitalizacji Zachełmie	114
Mapa 10 Podobszar rewitalizacji Zagórzycze	115
Mapa 11 Podobszar rewitalizacji Zajezerze	116
Mapa 12 Podobszar rewitalizacji Rynowo	117
Mapa 13 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji - mapa poglądowa	120

Spis wykresów

Wykres 1 Etapy konsultacji społecznych w ramach pracy nad programem rewitalizacji.....	6
Wykres 2 Liczba osób bezrobotnych.....	22
Wykres 3 Bezrobotni w stosunku do liczby mieszkańców	22
Wykres 4 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.....	23
Wykres 5 Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny)	24
Wykres 6 Saldo migracji.....	24
Wykres 7 Wydatki na pomoc społeczną (w PLN).....	25
Wykres 8 Liczba porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	27
Wykres 9 Liczba dzieci w wieku 3-5 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tysiąc dzieci. 28	
Wykres 10 Ocena stopnia występowania problemów na terenie gminy Łobez według mieszkańców	87
Wykres 11 Miejsca o znacznej koncentracji zanieczyszczenia środowiska w Gminie Łobez według mieszkańców - obszary	88
Wykres 13 Mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji i społeczności lokalnej Łobza na etapie wdrożenia Programu	194